

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

Fræna, 07.02.2020

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTENR.: 1/20

TID: 14.02.2020 kl. 08:30

STED: Formannskapetssalen, Fræna kommunehus

Etter møtet blir det virksomhetsbesøk hos NAV Hustadvika fra kl. 1200.

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR. TITTEL

PS 01/20	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13.DESEMBER 2019
PS 02/20	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/20	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FRA INTERIMREVISJONEN
REGNSKAPSREVISJON FOR 2019 – EIDE KOMMUNE
PS 04/20	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FRA INTERIMREVISJONEN
REGNSKAPSREVISJON FOR 2019 – FRÆNA KOMMUNE
PS 05/20	RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING AV HUSTADVIKA KOMMUNE SIN
VIRKSOMHET OG VIRKSOMHET I SELSKAP SOM GRUNNLAG FOR PLAN FOR
FORVALTNINGSREVISJON 2019-2023. STATUSRAPPORT FRA REVISJONEN OG
INNSPILL FRA KONTROLLUTVALGET
PS 06/20	RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING AV HUSTADVIKA KOMMUNENS
SELSKAPER - SOM GRUNNLAG FOR PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2019-2023.
STATUSRAPPORT FRA REVISJONEN OG INNSPILL FRA KONTROLLUTVALGET
PS 07/20	PLAN FOR KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE SIN VIRKSOMHET
2020-2023
PS 08/20	MØTEPLAN OG ARBEIDSPLAN 2020 - KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA
KOMMUNE
PS 09/20	HUSTADVIKA KOMMUNE – MEDLEMSSKAP I FORUM FOR KONTROLL OG
TILSYN
PS 10/20	OPPFØLGINGSLISTE
PS 11/20	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 14 52, evt. mobil 99160260.

E-post: sveinung.talberg@kontrollutvalgromsdal.no

Varamedlemmer innkalles etter behov.

Sigrid Gjendem Fjørtoft (s)
leder

Sveinung Talberg
rådgiver

Kopi:

Ordfører

Kommunedirektør

Møre og Romsdal Revisjon

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 01/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13.DESEMBER 2019

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 13.desember 2019 godkjennes.

Til å signere protokollen 13.desember 2019, velges:

1.
2.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen. Protokollen godkjennes formelt i påfølgende møte samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen sammen med leder.

Sveinung Talberg
Rådgiver

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr.:	2/19
Møtedato:	13.12.2019
Tid:	Kl. 0830-1540
Møtested:	Formannskapssalen, Fræna kommunehus
Sak nr:	08/19 – 12/19
Møteleder:	Sigrid Gjendem Fjørtoft, leder (H)
Møtende medlemmer:	Aud Oddrun Lindset Drågen, nestleder (Sp) Jarle Ugelstad Klavenes (Ap) Jon Ivar Bøe (MDG) Arnfinn Magne Ugelstad (Sv)
Forfall:	Ingen
Ikke møtt:	Ingen
Møtende vara:	Ingen
Fra sekretariatet:	Sveinung Talberg, rådgiver
Fra revisjonen:	Ingen
Av øvrige møtte:	Per Sverre Ersvik, kommunedirektør (sak 10/19) Ole Rødal, økonomisjef (sak 10/19) Kåre Vevang, leder for kontrollutvalget i Eide (sak 11/19) Lisbeth Valle, nestleder for kontrollutvalget i Fræna (sak 11/19)

Leder ønsket velkommen og ledet møtet. Det framkom ingen merknader til innkalling og sakliste. Innkalling og sakliste ble godkjent.

Det ble kommentert at medlemmene ikke fant innkallingen og sakene tilgjengelig i kommunens politikerportal «Fluix». En forventer at kontrollutvalget sine dokumenter blir gjort tilgjengelig i kommunen sin politikerportal på lik linje med andre utvalg.

Under behandling av sakene på oppfølgingslisten, sak 11/19 som omhandlet oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Ressurser til barn med spesielle behov i skole og barnehage i Eide kommune» og oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Drift og forvaltning av pedagogisk-psykologisk tjeneste for Gjernes, Eide og Fræna» ba Aud Oddrun Lindset Drågen om at hennes habilitet ble vurdert da hun er mor til tidligere leder av PPT og nå leder for «Familiens hus» der PPT inngår. Aud Oddrun Lindset Drågen trådte til side under behandlingen. Jf. Forvaltningsloven § 8, 2.ledd fattet et enstemmig kontrollutvalg vedtak om at Aud Oddrun Lindset Drågen er inhabil under behandling av nevnte saker jf. Forvaltningsloven § 6, 1.ledd bokstav b).

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
--------------	--------

PS 08/19	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 1.NOVEMBER 2019
PS 09/19	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 10/19	BUDSJETT 2020 – ØKONOMIPLAN 2020-2023 HUSTADVIKA KOMMUNE
PS 11/19	OPPFØLGINGSLISTE
PS 12/19	EVENTUELT

PS 08/19	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 1.NOVEMBER 2019
-----------------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 1.november 2019 godkjennes.

Til å signere protokollen fra møte 1.november 2019, velges:

1. Jarle Ugelstad Klavenes
2. Aud Oddrun Lindset Drågen

Kontrollutvalgets behandling

Protokollen er tidligere sendt ut til medlemmene for kommentarer. Det er ikke innkommet merknader. Leder fremmet forslag om at protokollen fra møtet 1.november 2019 godkjennes og at Jarle Ugelstad Klavenes og Aud Oddrun Lindset Drågen velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder. (5 voterende)

PS 09/19	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

RS 09/19	PS 27/2019 Arbeidsgiverpolitikk Hustadvika kommune 2020-2023 Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 14.11.2019 (vedlagt)
RS 10/19	PS 28/2019 Personhåndbok for Hustadvika kommune Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 14.11.2019 (vedlagt)

- RS 11/19 **PS 29/2019 Økonomireglement Hustadvika kommune**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 14.11.2019 (vedlagt)
- RS 12/19 **PS 47/2019 Reglement for Kontrollutvalget i Hustadvika kommune**
Møteinnkalling Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 13/19 **PS 57/2019 Forslag til budsjett 2020 for kontroll og tilsyn i Hustadvika kommune**
Møteinnkalling Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 14/19 **Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen**
God kommunal revisjonsskikk RSK 101 fra NKRF (vedlagt)
- RS 15/19 **Revisors oppgaver og plikter etter hvitvaskingsloven**
Uttalelse fra NKRF (vedlagt)

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær redegjorde i forhold til den enkelte sak.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.
(5 voterende)

PS 10/19	BUDSJETT 2020 – ØKONOMIPLAN 2020-2023 HUSTADVIKA KOMMUNE
-----------------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget uttrykker bekymring for realismen i økonomiplanen og den økonomiske bærekraften til Hustadvika kommune

Kontrollutvalget vil følge opp økonomistyringen gjennom kommunens tertialrapportering

Kontrollutvalget ønsker tilsendt månedlige rapporter fra kommunedirektøren på status økonomi

Kontrollutvalgets behandling

Kommunedirektør og økonomisjef redegjorde og svarte på spørsmål. Budsjett og økonomiplan ble vedtatt av Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 og kommunedirektøren redegjorde ut fra dette vedtaket og hva som bli utfordringene fremover. Kommunedirektøren sa seg enig i kontrollutvalgets bekymring for merforbruket i Fræna og Eide i 2019 og konsekvenser det har for bruk av disposisjonsfondet. I Eide er merforbruket en situasjon som har vedvart over flere år, mens en i Fræna har fått dette merforbruket relativt nylig og det har eskalert relativt mye. Situasjonen er at en nå må diskutere og konkludere hvilket tjenestenivå en skal legge seg på. Dette må skje mellom administrasjonen og politisk nivå. En har et visst handlingsrom i forhold til KOSTRA-tall og en kommer heller ikke bort fra å diskutere struktur. Her vil PWC-rapporten også være et nyttig hjelpemiddel. Det som er usikkert er hvor mye av 2019-driften og merforbruket som ubevisst blir med inn i 2020. En har som målsetting at foreslåtte tiltak skal ha innsparings effekt fra 01.07.2020. 2020 må bli et omstillingsår.

Kommunestyrets budsjettvedtak har bare små endringer i forhold til kommunedirektørens innstilling. Den største endringen er at en har valgt å opprettholde avdelingen som var foreslått nedlagt på Fræna sjukeheim. Nedtrekk i antall stillinger må skje ved naturlig avgang i arbeidsstokken. For å komme tettere på oppfølgingen av budsjettet i enhetene som får større delegert myndighet enn i dagens kommuner vil kommunedirektøren etablere en ressurs eller et team i staben til å støtte enhetene som vil få merforbruk. En må være tettere på enhetene og mer til stede i enhetene enn i dag.

Jarle Ugelstad Klavenes mente at kontrollutvalget burde få en tidligere oppfølging og tilbakemelding på hvordan driften går i forhold til budsjettet enn det som ligger til rapportering etter 1. tertial 2020. Han fremmet forslag om at kontrollutvalget ønsker tilsendt månedlige rapporter fra kommunedirektøren på status økonomi.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstilling og framlegg fremsatt i møtet. (5 voterende)

PS 11/19	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Følgende ny sak føres opp på oppfølgingslisten til videre behandling i kontrollutvalget:
«Investeringsprosjekt og økonomireglement/investeringsreglement.»

Ingen saker avsluttes på oppfølgingslisten til kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets behandling

Leder for kontrollutvalget i Eide kommune og nestleder for kontrollutvalget i Fræna kommune var til stede i møtet og redegjorde for sakene på oppfølgingslisten i Eide og Fræna. De delte også erfaringer fra arbeidet i utvalget i perioden.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Ressurser til barn med spesielle behov i skole og barnehage i Eide kommune»:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp gjenstående anbefalinger relatert til pkt. 14 og 15 samt at utvalget vil undersøke hvordan en harmoniserer tildeling av spesialpedagogiske ressurser på overordnet nivå.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder. (4 voterende)

Innkjøpsområdet, Eide:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp implementering av innkjøpsreglementet og lovverket rundt dette samt hvordan reglementet utøves i praksis.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder. (5 voterende)

Oppfølging av kommunereformen, Eide og Fræna:

Kontrollutvalget ønsker til neste møte en gjennomgang av alle punkter i NKRF sin sjekklister i forbindelse med kommunereformen og hvordan disse er eller bli behandlet i Hustadvika kommune.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Pensjonsutgifter, Eide:

Det har vært knyttet usikkerhet til hvordan kommunen kan sikre større forutsigbarhet i pensjonsutgiftene. Kontrollutvalget vil etterspørre dette fra revisjonen i forbindelse med interimrapporteringen i neste møte og til behandlingen av årsregnskapet i senere møte.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Drift og forvaltning av pedagogisk-psykologisk tjeneste for Gjemnes, Eide og Fræna»:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp gjenstående anbefalinger og det svar som sist ble gitt fra leder PPT til kontrollutvalget 02.09.2019.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(4 voterende)

Innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune:

Kontrollutvalget vil følge opp hvordan implementeringen skjer i Hustadvika kommune. Videre vil en i den sammenheng følge opp de anmerkninger som fremgår av undersøkelse av personalforvaltningen i Fræna kommune behandlet av kontrollutvalget i Fræna 27.11.2019, sak PS 34/19.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Kommunen sine medlemsskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid, Fræna:

Kontrollutvalget ser det som vesentlig å følge opp hvordan kommunen har tenkt å innrette seg der en må kjøpe tjenester fra interkommunale samarbeid og selskap en har eierinteresser i. Kontrollutvalget vil be om en status fra arbeidsgruppen som arbeider med disse spørsmålene samt hva som er status i utarbeidelse av eierskapsmeldingen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune», herunder «Vedlikehold og opprusting av Fræna ungdomsskole – Lov om offentlige anskaffelser», Fræna:

I tillegg til de saker som står i restanse til oppfølging ønsker kontrollutvalget å følge opp hvordan kommunen sikrer seg med garantier for arbeid som er utført. (Garantiansvar)

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Tilsyn med arkivforholdene i Fræna kommune:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp avslutning av arkiv i gamle kommuner samt dannelse av arkiv i ny kommune. I tillegg ønsker en å følge opp hvordan kommunen innretter sine rutiner mot personopplysningsloven og GDPR.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Kommunal beredskapsplikt og ROS-analyse:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp arbeid og innhold i ROS-analysen for Hustadvika kommune.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Saksbehandlingsrutiner, Fræna:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp hvordan implementering av saksbehandlingsrutiner skjer i Hustadvika kommune med bakgrunn i de funn som ble gjort i forbindelse med undersøkelse fra revisjonen i Fræna kommune.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Vannforsyning i Fræna kommune og Hustadvika kommune:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp de spørsmål som ble stilt av kontrollutvalget i Fræna 16.10.20.19.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Ny sak:

Investeringsprosjekt og økonomireglement/investeringsreglement:

Kontrollutvalget ønsker å føre opp ny sak på oppfølgingslisten. Det gjelder hvordan kommunen vil praktisere økonomireglementet som går på investeringsprosjekt. Hvilke prosedyrer vil kommunen følge for å ha økonomisk kontroll i prosjektene samt å avlevere prosjektregnskap og rapport innen rimelig tid.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet av leder.
(5 voterende)

Hjemmetjenesten i Hustadvika kommune

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse til neste møte i kontrollutvalget om status for hjemmetjenesten i Hustadvika kommune utover det som kommer frem av saksutredningen relatert til sak 45/19 i Hustadvika kommunestyre 12.12.2019.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalget viser til kommunestyresak 45/19 til møtet den 12.12.2019 der det fremkommer følgende opplysninger: Som del av etableringen av Hustadvika kommune er det gjennomført utredninger rundt hvordan fremtidens hjemmetjeneste skal organiseres. Med bakgrunn i henvendelse fra ordfører er det utarbeidet en orienteringssak til kommunestyret. Saken kunne med fordel ha vært avgrenset til å omhandle hvorvidt spørsmålet om etablering av hjemmetjenesten skulle ha vært behandlet politisk, når beslutningen ble det den ble. Imidlertid har det oppstått betydelig uro rundt hjemmetjenesten, og det fremsettes påstander og benyttes sterke uttrykk for å beskrive situasjonen. Kommunedirektøren velger derfor å utarbeide en vesentlig mer omfattende sak, for å søke å opplyse kommunestyret på best mulig måte.

Leder fremsatte forslag om at kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse til neste møte i kontrollutvalget om status for hjemmetjenesten i Hustadvika kommune utover det som kommer frem av saksutredningen relatert til sak 45/19 i Hustadvika kommunestyre 12.12.2019.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet.
(5 voterende)

Virksomhetsbesøk

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget ønsker å gjennomføre et virksomhetsbesøk hos NAV i forbindelse med neste møte i kontrollutvalget

Kontrollutvalgets behandling

For å bli bedre kjent med organisasjonen og tjenesteområdene er virksomhetsbesøk ett av virkemidlene til kontrollutvalget. Leder fremme forslag om at kontrollutvalget gjennomfører et virksomhetsbesøk hos NAV i forbindelse med neste møte i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet.
(5 voterende)

Møteplan – neste møte i kontrollutvalget

Kontrollutvalgets vedtak

Neste møte i kontrollutvalget blir fastsatt til Fredag 14.02.2020 kl. 0830 på Fræna kommunehus. Alternativ dato er 28.02.2020. Møtetidspunkt og dato tilpasses virksomhetsbesøk hos NAV som bør være samme dag som møtedato.

Møteplanen for 2020 blir fastsatt på det første møtet i 2020 når en kjenner møteplanen for kommunen ellers. Fredag blir foreløpig fastsatt som møtedag.

Kontrollutvalgets behandling

Fra leder ble det fremmet forslag om Fredag 14.02.2019 kl. 0830 på Fræna kommunehus som neste møtetidspunkt. Videre møteplan for 2020 blir behandlet på første møte i 2020 og harmonert med møtekalenderen for øvrig i Hustadvika kommune. Alternativ møtedato er 28.02.2020. Møtetidspunkt og dato tilpasses virksomhetsbesøk hos NAV. Virksomhetsbesøket og kontrollutvalgsmøtet bør være samme dag.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg fremsatt i møtet.
(5 voterende)

Sigrud Gjendem Fjertoft
leder

Aud Oddrun Lindset
Drågen
nestleder

Jarle Ugelstad Klavenes
medlem

Jon Ivar Bøe
medlem

Arnfinn Magne Ugelstad
medlem

Sveinung Talberg
sekretær

HUSTADVIKA KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 02/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

- RS 01/20 **PS 45/2019 Hjemmetjenesten i Hustadvika kommune**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 02/20 **PS 47/2019 Reglement for Kontrollutvalget i Hustadvika kommune**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 03/20 **PS 52/2019 Oppstart planarbeid - kommunal planstrategi 2020 - 2023 - Hustadvika kommune**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 04/20 **PS 56/2019 Interkommunalt legevaktsamarbeid - godkjenning av avtaler**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 05/20 **PS 57/2019 Forslag til budsjett 2020 for kontroll og tilsyn i Hustadvika kommune**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 06/20 **PS 58/2019 Budsjett 2020 - økonomiplan 2020-2023 Hustadvika kommune**
Protokoll fra Hustadvika kommunestyre 12.12.2019 (vedlagt)
- RS 07/20 **Varsel om tilsyn med PPT Hustadvika**
Brev fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 17.01.2020 (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 01/20 **Opplæring for nytt kontrollutvalg** (vedlagt)
Orienteringen v/Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Stikkord for opplæringen: økonomi, påseansvaret overfor revisjon
- OS 02/20 **Virksomhetsbesøk NAV Hustadvika 14.02.20 – spørsmål** (vedlagt)

Sveinung Talberg
Rådgiver

PS 44/2019 Godkjenning av innkalling og saksliste

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Vedtak

Representanten Nils Cristian Harnes (Krf) kom med følgende merknad:
I sak 68/2019 skal det ikke velges styre, bare representantskap i dag.
Representanten bad også om at sak 58/2019 Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 ble behandlet til slutt i møtet. Et enstemmig kommunestyre gikk inn for at saken blir behandlet til slutt i møtet.
Møteinnkalling og saksliste ble ellers enstemmig godkjent.
Representantene Laila Nøsen (SV) og Jan Arve Dyrnes (Ap) ble enstemmig valgt til å skrive under protokollen.

RS 01/20

PS 45/2019 Hjemmetjenesten i Hustadvika kommune

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Tilleggsforslag fra Egil Ekhaugen på vegne av Arbeiderpartiet:
Kommunestyret uttaler kritikk på at det i 2018 ble inngått en langsiktig leieavtale for lokaler til hjemmesykepleien uten at organisering først var behandlet som politisk sak.

Kommunestyret uttaler at drøftinger med de ansatte ikke ble godt nok gjennomført før beslutningen ble tatt om organisering av hjemmesykepleien.

Tilleggsforslag fra Høyre v/Eli Sildnes:
Hjemmetjenesten bør benytte lokaler som eies av kommunen, ikke leies.
Forslag fra SP, SV, KRF og MDG:

- 1. Kommunestyret tar saken til orientering.*
- 2. Avvik fra intensjonsavtalen skal behandles politisk. Det gjelder også tolkningsspørsmål eller avklaringer av innhold i intensjonsavtalen.*
- 3. I slike prosesser må det sikres at alle involverte får like muligheter for deltakelse og alle stemmer blir hørt og prokollført. Organisering og praksis i både Eide og Fræna skal vurderes som likeverdig mulighet for videreføring i Hustadvika sammen med andre alternative modeller.*

4.

Tilleggsforslag fra Venstre v/Borghild Drejer:

Hustadvika kommunestyre er kritisk til at saka om ny organisering og lokalisering av heimetenesta i Hustadvika kommune ikkje er politisk behandla før iverksetting.

- 1. I tråd med saksutgreiinga frå kommunedirektøren, skal den gjeldande ordninga evaluerast innan utgangen av 2020. Alle involverte partar skal ha uttalerett i evalueringa.*
- 2. I samband med evaluering av ordninga skal det leggst fram ei sak til kommunestyret om framtidig organisering og lokalisering av heimetenesta i kommunen.*

Før votering ble det holdt gruppemøte.

Etter gruppemøtet ble forslagene ovenfor trekt og nytt fellesforslag fra KrF, AP, Venstre, SP, Høyre, Frp, SV og MDG ble lagt frem:

- 1. Kommunestyret tar saken til orientering.*
- 2. Kommunestyret mener at det var uheldig at det i 2018 ble inngått en langsiktig leieavtale for lokaler til hjemmesykepleien uten at organisering først var behandlet som politisk sak.
Kommunestyret uttaler at drøftinger med de ansatte ikke ble godt nok gjennomført før beslutningen ble tatt om organisering av hjemmesykepleien.*
- 3. Avvik fra intensjonsavtalen skal behandles politisk. Det gjelder også tolkningsspørsmål eller avklaringer av innhold i intensjonsavtalen.*
- 4. I slike prosesser må det sikres at alle involverte får like muligheter for deltakelse og alle stemmer blir hørt og prokollført. Organisering og praksis i både Eide og Fræna skal vurderes som likeverdig mulighet for videreføring i Hustadvika sammen med andre alternative modeller.*
- 5. I tråd med saksutgreiinga frå kommunedirektøren, skal den gjeldande ordninga evaluerast innan utgangen av 2020. Alle involverte partar skal ha uttalerett i evalueringa. Evalueringa skal leggst fram for kommunestyret.*

6. Kommunen bør til enhver tid se på utnyttelsen av ledige kommunale lokaler i tråd med intensjonsavtalen

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Det ble ikke stemt over kommunedirektørens tilråding da punkt 1 i fellesforslaget er likelydende.

Vedtak

1. Kommunestyret tar saken til orientering.
2. Kommunestyret mener at det var uheldig at det i 2018 ble inngått en langsiktig leieavtale for lokaler til hjemmesykepleien uten at organisering først var behandlet som politisk sak.

Kommunestyret uttaler at drøftinger med de ansatte ikke ble godt nok gjennomført før beslutningen ble tatt om organisering av hjemmesykepleien.

3. Avvik fra intensjonsavtalen skal behandles politisk. Det gjelder også tolkningsspørsmål eller avklaringer av innhold i intensjonsavtalen.

4. I slike prosesser må det sikres at alle involverte får like muligheter for deltakelse og alle stemmer blir hørt og prokollført. Organisering og praksis i både Eide og Fræna skal vurderes som likeverdig mulighet for videreføring i Hustadvika sammen med andre alternative modeller.

5. I tråd med saksutgreiinga frå kommunedirektøren, skal den gjeldande ordninga evaluerast innan utgangen av 2020. Alle involverte partar skal ha uttalerett i evalueringa. Evalueringa skal leggest fram for kommunestyret.

6. Kommunen bør til enhver tid se på utnyttelsen av ledige kommunale lokaler i tråd med intensjonsavtalen

PS 46/2019 Rullering av handlingsdel for 2020 i sektorplan for idrett- og friluftsliv

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

Tilråding til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Forslaget til rullert handlingsdel for 2019 i sektorplanen for idrett og friluftsliv (Fræna og Eide) godkjennes.

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Årstall i forslag til vedtak er endret av administrasjonen fra 2019 til 2020. Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Forslaget til rullert handlingsdel for 2020 i sektorplanen for idrett og friluftsliv (Fræna og Eide) godkjennes.

RS 02/20

PS 47/2019 Reglement for Kontrollutvalget i Hustadvika kommune

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

Tilråding til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget anbefaler at reglement for kontrollutvalget i Hustadvika kommune vedtas slik det foreligger med de endringer som ble foretatt i kontrollutvalgets møte 01.11.2019.

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget anbefaler at reglement for kontrollutvalget i Hustadvika kommune vedtas slik det foreligger med de endringer som ble foretatt i kontrollutvalgets møte 01.11.2019.

PS 48/2019 Partistøtte til politiske partier i perioden 2019-2023

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Fellesforslag fra SP, KrF, SV og MDG:

Det er ønskelig å finne en løsning for grendeutvalg som er mulig å gjennomføre med de økonomiske rammene som er til rådighet. Det opprettes en politisk arbeidsgruppe som skal gjennomgå rapporten og annet materiell de finner relevant for å lage forslag til løsning.

Tidligere Medlemmer i arbeidsgruppen som utarbeidet

Nærdemokratirapporten, Rune Strand og Birgit Dyrhaug, velges inn.

Gruppen skal ha 4-5 medlemmer. Valgnemnda gis fullmakt til å velge inn 2-3 medlemmer. Gruppen konstituerer seg selv med leder og nestleder.

Kommunen/ administrasjon stiller med sekretær, kommunedirektøren utpeker hvem dette skal være. Forslag skal fremmes for formannskapet innen utgangen av april.

Ved voteringa stemte 20 representanter for forslaget ovenfor (SP, SV, MDG og KRF), mens 17 representanter (AP, V, H og FRP) stemte for kommunedirektørens tilråding.

Vedtak

Det er ønskelig å finne en løsning for grendeutvalg som er mulig å gjennomføre med de økonomiske rammene som er til rådighet. Det opprettes en politisk arbeidsgruppe som skal gjennomgå rapporten og annet materiell de finner relevant for å lage forslag til løsning.

Tidligere Medlemmer i arbeidsgruppen som utarbeidet

Nærdemokratirapporten, Rune Strand og Birgit Dyrhaug, velges inn.

Gruppen skal ha 4-5 medlemmer. Valgnemnda gis fullmakt til å velge inn 2-3 medlemmer. Gruppen konstituerer seg selv med leder og nestleder.

Kommunen/ administrasjon stiller med sekretær, kommunedirektøren utpeker hvem dette skal være. Forslag skal fremmes for formannskapet innen utgangen av april.

RS 03/20

PS 52/2019 Oppstart planarbeid - kommunal planstrategi 2020 - 2023 - Hustadvika kommune

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

Tilråding til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunedirektøren starter prosessen med å utarbeide kommunal planstrategi for perioden 2020-2023. Planstrategien legges fram for politisk behandling og vedtak i Hustadvika kommunestyre i løpet av vinteren 2020.

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunedirektøren starter prosessen med å utarbeide kommunal planstrategi for perioden 2020-2023. Planstrategien legges fram for politisk behandling og vedtak i Hustadvika kommunestyre i løpet av vinteren 2020.

PS 53/2019 Forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig i Hustadvika kommune

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Hustadvika kommunestyret godkjenner lokal forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester for Hustadvika kommune.

Enkeltvedtak om utmåling av helse- og omsorgstjenester ved opphold i institusjon trer i kraft først etter kommunesammenslåing, Hustadvika kommune 01.01.2020

PS 54/2019 Selvkostberegning med fastsetting av gebyrnivå for 2020 innenfor 10 ulike selvkostområder

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

Foreldrebetaling barnehage:

- Det betales for 11 måneder per år, med juli som betalingsfri måned.
- Hustadvika kommune gjør bruk av makspris for barnehageplass i 2020.
- Følgende moderasjonsordninger skal gjelde:
- Søskenmoderasjon. For det andre barnet 30 prosent og for det tredje barnet og oppover 50 prosent reduksjon.
- Det gis moderasjon i foreldrebetaling i tilfeller der maksprisen er høyere enn 6 prosent av inntekten til husholdningen.
- 20 timer gratis kjernetid i barnehagen for husholdninger med lav inntekt. Fra 1. august er inntektsgrensen satt til kr 548 500. Ordningen skal gjelde for 2-, 3-, 4-, og 5-åringer, samt barn med utsatt skolestart.
- Betalingssetser for barnehageplass i 2020:

Plass	Betaling per måned
100%	Kr 3135
80%	Kr 2508
60%	Kr 1881

- Kostpenger fastsettes av samarbeidsutvalget i hver enkelt barnehage

Kommunedirektøren bes så snart som mulig å fremme forslag om at søskenmoderasjon beregnes på tvers av SFO og barnehage. Kostnadene ved et slikt tiltak bes belyst.

Egenbetaling for barnehage og SFO vedtas ihht saksframlegg, med forbehold om endring i sammenheng med vedtak av nye vedtekter. Frem til nye vedtekter er vedtatt skal tilbudet på den enkelte skole/barnehage følge gjeldende vedtekter og praksis som før sammenslåing.

RS 04/20**PS 56/2019 Interkommunalt legevaktsamarbeid -
godkjenning av avtaler****Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019**

Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Hustadvika kommune inngår i samarbeidet om ny legevaktordning fra 01.01.2020. Vedlagte avtaler for legevakt og legevaktspilot godkjennes.

RS 05/20

PS 57/2019 Forslag til budsjett 2020 for kontroll og tilsyn i Hustadvika kommune

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

Tilrådinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og tilsyn i Hustadvika kommune for 2020 med en netto ramme på kr 1 768 000 inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester, vedtas.

RS 06/20

PS 58/2019 Budsjett 2020 - økonomiplan 2020-2023 Hustadvika kommune

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

Kommunedirektøren korrigerer budsjettforslaget med oppdaterte investeringstall i økonomiplanperioden for Haukås skole:
Prosjekt ny Haukås skole får et tillegg på 25 mill. kroner i 2021. Dette for å få inn bevilgning til gymnastikksal. Låneopptaket i 2021 vil øke med 20 mill. kroner. På årsbasis vil finansieringsutgiftene øke med 1,0 mill. kroner. Økning i rente og avdragsutgifter salderes mot avsetning til disposisjonsfond i 2022 og 2023.
Kommunedirektørens tilråding ble vedtatt mot to stemmer, inkludert korrigeringen ovenfor. De som stemte for forslaget var Malin Kleppen (Ap),

Eli Sildnes (H), Tom Grunde Malme (KRF), Tove Henøen (Sp), Kjell Johan Berget (Sp), Birgit Dytrhaug (Sp) og Øystein Settem Wold (MDG).

Vedtak

1. Hustadvika kommunestyre vedtar budsjett for 2020 og økonomiplanen for 2020 -2023 slik det fremkommer nedenfor.
2. Driftsbudsjettet for 2020 vedtas på rammenivå for hvert rammeområde jfr saksutredningen slik det går fram av tabellen under:

Skjema 1B- Ramme områder	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Politisk styring	6 009	6 009	6 009	6 009
Kommunedirektøren	40 961	40 093	38 091	37 671
Samfunnsutvikling	31 581	31 243	30 743	30 743
Familiens Hus	76 773	76 773	76 773	76 773
Oppvekst felles	100 624	99 896	99 896	99 896
Kommunale barnehager	55 326	55 326	55 326	55 326
Skoler	180 302	180 302	178 302	177 302
Helse og velferd felles	28 761	28 761	28 761	28 761
Forebygging helse og rehabilitering	27 402	27 402	27 402	27 402
Hjemmebaserte tjenester	37 197	33 263	33 263	33 263
Institusjon og omsorgsleiligheter	114 700	92 098	90 098	90 098
Bofellesskap	103 182	100 397	97 897	97 897
NAV	16 921	16 471	16 021	16 021
Kommunalteknikk	- 5 182	- 5 182	- 5 182	- 5 182
Bygg og eiendom	33 195	38 195	38 195	38 195
Plan og byggesak	4 069	3 455	3 455	3 455
Brann og beredskap	8 430	8 430	8 330	8 330
Landbruk og miljø	3 341	3 141	3 141	2 448
Fellesutgifter pensjon	- 25 000	- 20 000	- 20 000	- 20 000
SUM Skjema 1B	838 593	816 074	806 522	804 409

3. Investeringsbudsjettet for 2020 vedtas med en brutto investeringsramme på 239,2 millioner kroner, med finansiering slik det går fram av tabellen i økonomiplanen.

4. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, og med bakgrunn i lovforslaget om ny overgangsbestemmelse i eiendomsskatteloven § 13 tredje ledd for sammenslåtte kommuner, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i nye Hustadvika kommune for 2020:

Overgangsperiode for harmonisering av eiendomsskatten påbegynnes i 2020, og skal vare ut år 2021.

Tidligere Fræna kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2020. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler i 2020 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 7 promille.

Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

Eiendomsskatten for 2020 skrives ut i 4 terminer.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

a. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

b. Følgende skal i henhold til tidligere vedtak få fritak:

Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilgode formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

c. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

d. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

e. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

Tidligere Eide kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2020. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler i 2020. (overgangsregel til

eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 2 promille.

Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 5 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12 differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

Eiendomsskatten for 2020 skrives ut i 4 terminer.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

a. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

b. Følgende skal i henhold til tidligere vedtak få fritak:

Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmennyttige formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

c. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak.

Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

d. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

e. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

5. Hustadvika kommune tar opp lån på 162,8 i hht. lånebehov i punkt 3. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre låneopptaket herunder akseptere lånevilkårene. Kommunedirektøren gis også fullmakt til å refinansiere lån.

6. Økonomiske mål:

Netto driftsresultat: 1,75 %

Disposisjonsfond: 5%

Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.'

7. Det gjennomføres et prosjekt som skal lede frem til oppbygging og organisering av fremtidens helse og omsorgstjenester for Hustadvika kommune. Prosjektet gjennomføres med politisk eierskap i hovedutvalg for helse, sosial og omsorg. I arbeidet skal de funn som fremkommer i PwC-rapporten vurderes som et sentralt bidrag i faktagrunnlaget. Arbeidet skal ferdigstilles til sommeren 2020, og presenteres som hovedtema på dialogmøte/budsjettmøte med kommunestyret og tillitsvalgte høsten 2020. Resultatet av prosjektet skal være en årlig kostnadsreduksjon på 20 mill. Kroner, og dette er innarbeidet i økonomiplan for 2021-2023.

Kommunedirektøren korrigerer budsjettforslaget med oppdaterte investeringstall i økonomiplanperioden for Haukås skole:

Prosjekt ny Haukås skole får et tillegg på 25 mill. kroner i 2021. Dette for å få inn bevilgning til gymnastikksal. Låneopptaket i 2021 vil øke med 20 mill. kroner. På årsbasis vil finansieringsutgiftene øke med 1,0 mill. kroner.

Økning i rente og avdragsutgifter salderes mot avsetning til disposisjonsfond i 2022 og 2023.

Behandling i Kommunestyre - 12.12.2019

SP, SV, MDG og KRF satte frem følgende forslag :

Pkt. 1. – 7. Som Formannskapetets forslag (punkt 8 finnes ikke i Formannskapetets tilråding. I Formannskapetet bad kommunedirektøren om en korrigerende vedrørende investering Haukås skole som ble vedtatt, men denne korrigeringen er ikke ett punkt 8).

Tilleggspunkt:

8. Omstillingsåret 2020

Omstillingsåret brukes til en gjennomgang av hvilke tjenestenivå Hustadvika kommune skal ha. Herunder bør det også gjennomføres en evaluering av overtidsbruk/vikarbruk.

9. Institusjoner og omsorgsleiligheter

Kommunestyret bør ikke ta avgjørelser vedr. endringer i strukturer i budsjettbehandlingen. Vi blir flere eldre, og institusjonstjenesten og omsorgsleiligheter må ses på i en større sammenheng. Det skal også settes i gang et prosjekt (ref pkt 7) som ser på den totale helse- og omsorgstjenesten. Vi ønsker derfor å opprettholde alle avdelinger ved Fræna sjukeheim. Rammen økes med 2,448 mill i 2020 og 2021.

10. Vevang skole, gymsal

Vi ønsker at alle barn og unge skal ha mulighet for fysisk aktivitet. Det er ikke gymsal på Lyngstad skole, og aktivitetene som holdt til i Vevang skole måtte avslutte da skolen ble nedlagt. Vi ønsker derfor å holde gymsalen åpen fram til våren 2020, eller til salg av skolen er avklart, slik at disse aktivitetene kan fortsette. Kr. 50 000 legges til rammen for Kultur til dette formålet.

11. Bygdeboka

Det vil være synd om dette arbeidet avsluttes. Spesielt viktig er det at arbeidet får fortsette nå som Bygdeboka skal sammenfatte både «gamle Fræna» og «gamle Eide». Næringslivet ønsker å bidra med finansiering av prosjektet forutsatt at kommunen bidrar tilsvarende. Vi foreslår at det jobbes for å få til en 50/50 deling mellom næringsliv og kommune, og Kr. 200 000 legges inn igjen på rammen.

12. Aureosen skole legges ned fra 2020

Her er det forventet innsparing både på skysskostnader og drift av bygget. Det legges derfor inn et nedtrekk på rammen skole på kr. 562 000.

13. NAV

Nedtrekk ramme kr. 900 000 innsparing, bruk av statlige tiltak.

14. Mestringsenheten

Det må fortsatt satses på unge og psykisk helse. Mestringsenheten får derfor tillegg i rammen på kr. 450 000.

15. Vareleveringsvegen

Det utredes om dette vil løse felles varelevering og om dette er kommunens ansvar alene. Stenging av vanlig trafikk på Torget i Elnesvågen kan gjennomføres med porter. Det er allerede satt av 4,5 mill til utvikling av Elnesvågen sentrum, samt 1 mill til å fullføre tiltak i Eide sentrum. 6 mill tas derfor ut av investeringsbudsjettet i 2020. Redusert lånebehov 2020 gir en besparelse på kr. 300 000 i renter og avdrag.

16. Reiseliv

Det utredes om kommunen skal være med å investere i «Glasshuset» på Skarvøya, hvor Nasjonale Turistveger går inn med 50%. Det vises her til Hustadvika kommune sin satsning på reiseliv og masterplanarbeidet.

17. Miljøtiltak

Det settes av kr. 100 000 til å investere i miljøtiltak. Det bør søkes om ulike tilskuddsordninger. Tiltaket legges til Utvalget for teknisk, miljø og næring.

18. Inndekning 2020

Tomtesalg næring økes med 50 mill i 2020, og går til nedbetaling av gjeld. Reduksjon årlig rente og avdrag utgjør 2,5 mill pr år.

Kr. 1.014 000 av dette settes av til disposisjonsfond, kr. 1.486.000 går til inndekning av pkt. 10.-18.

Arbeiderpartiet satte fram følgende forslag:

Nytt punkt 7:

7. Det gjennomføres et prosjekt som skal lede frem til oppbygging og organisering av fremtidens helse og omsorgstjenester for Hustadvika kommune. Prosjektet gjennomføres med politisk eierskap i hovedutvalg for helse, sosial og omsorg. I arbeidet skal de funn som fremkommer i PwC rapporten vurderes som et sentralt bidrag i faktagrunnlaget. Arbeidet skal ferdigstilles til sommeren 2020, og presenteres som hovedtema på dialogmøte/budsjettmøte med kommunestyret og tillitsvalgte høsten 2020. Resultatet av prosjektet skal være en årlig kostnadsreduksjon, med hovedmålsetning om fortsatt verdig alderdom i fremtiden innenfor de rammene kommunen har til disposisjon. Kommunestyret viser også til punkt 10 og 11 i vedtaket.

8. Prosjektene ny Haukås inkludert turnhall, Sylte og Tornes skoler forskyves med et år, dvs oppstart fra 2021.

Vi må få kontroll på økonomien og oversikt over hvor mye frie midler vi har til investeringer før dette iverksettes, om ikke iverksetter vi investeringer med penger vi ikke har.

9. Kommunedirektøren bes ta inn igjen følgende innsparinger:

- Redusert oppfølging av ungdom 450,-
- Redusere 50% fysioterapistilling 368,-
- Beholde avdeling ved Fræna sykehjem 2 448,-

10. Kommunedirektøren bes se bredere på andre/øvrige områder som kan gi besparelse i tillegg til pleie og omsorg. Vi må vurdere tjenester vi ikke skal yte, ostehøvel vil kun utarme tjenestene og ramme de mest sårbare. I tillegg vil det føre til flere sykemeldinger. Prioriteringene er vist i punkt 11 på rammenivå og legges frem for de respektene utvalg i løpet av 2020.

Eksempel på dette kan være:

- større bruk av egne lokaler ved eksempelvis Eide bibliotek, helsehuset i Elnesvågen, base for hjemmetjeneste, voksenopplæring
- Større kommunal barnehage i Sylte/Malmefjorden området
- Gjennomgang av terskel for tjenesteyting, ved KOSTRA gjennomgang så er det en del som tyder på at vi yter tjenester til litt for mange. Resultatet av dette kan være at de som virkelig behøver det får litt for lite tjenester. Bakgrunnen for arbeidet bør være med å sikre at de som trenger det mest, får bedre tjenester istedenfor at vi smører alt tynt utover.

11. Kommunedirektøren bes innarbeide tilleggsforslagene i budsjettet og balansere det med følgende nedtrekk fra 2021, til sammen 20 millioner:

Oppvekst felles -1 million

Kommunale barnehager -1 million

Skoler -7 millioner

Samfunnsutvikling -1 million

Institusjoner og omsorgsleiligheter -8 millioner

Bofelleskap -2 millioner

Kommunedirektøren – 1 million

Politisk styring – 0,5 millioner

Kommunestyret ber kommunedirektøren samtidig se på betydningen dette må få for hjemmetjenesten og det forebyggende arbeidet, for å lykkes med å redusere på institusjonstjenestene.

Bortfall av rente og kapitalkostnader i 2020 og bruk av disposisjonsfond.

Kommunestyret forplikter seg til å finne konkrete innsparinger slik at vi har balanse før iverksetting av nødvendige investeringer i skole. Det motsatte vil være å ramme de mest sårbare og hindre en positiv utvikling av hele kommunen vår. Kommunen skal være en sentral bidragsyter i samfunnsutviklingen.

12. Kommunestyret ber hovedutvalget for Teknisk, miljø og næring redusere investeringene i 2020 på tekniske tjenester med 50 millioner. Arbeidet starter umiddelbart og innarbeides i revidert budsjett.

13. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak for kommunestyret før sommeren 2020 der vi ser inngående på det forebyggende arbeidet i kommunen innenfor Pleie og Omsorg, Forebygging, helse og rehabilitering, mestringsenheten, helsesøstre/helsestasjon- og skolehelsetjenesten, HOPP osv...Der dette er spesielt vurdert oppimot prosjektmidler, slik at kommunestyret har en oversikt over hvilke tjenester til innbyggeren som vil falle bort vi ikke finner finansiering i ordinære rammer.

14. Kommunestyret ber kommunedirektøren om tiltak for å redusere bruk av plast og innsamling av plast i Hustadvika. Saken fremmes for

hovedutvalget for Teknisk, miljø og næring i løpet av 2020. Dette i tråd med tidligere interpellasjoner vedtatt i både Eide og Fræna.

15. Kommunestyret ber kommunedirektøren se på andre lokaler for kulturskolen i Elnesvågen. Saken fremmes for Hovedutvalg for Oppvekst, kultur og kunnskap.

Høyre satte frem følgende forslag:

Forslag til endringer på driftsbudsjett

- *1,5% nedtrekk på alle enheter unntatt helse og velferd*
- *Dette utgjør ca 7,5 mill som vi ønsker å fordele på følgende måte:*

**1,0 mill til miljøfond*

**2,5 mill årlig tilskudd til lag og organisasjoner – halleie*

**4,0 mill til å redusere effektivitetsgraden til helse og velferd*

Vi ønsker frie brukervalg for praktisk bistand i hjemmet, slik som Eide har i dag,

et privat alternativ for praktisk bistand.

Forslag til endringer på investeringsbudsjett.

- *Bygging av Høstmarksvegen i Elnesvågen fjernes i sin helhet*
- *Dette utgjør 15 mill som gir oss følgende «armslag»:*

**2 mill til kulturtiltak*

**7 mill til asfalt (totalt 9 mill)*

**2 mill til masterplan Turisme*

**2 mill til prosjektering Furutoppen*

**2 mill til sentrumsutvikling Eide*

Forslag fra Venstre:

Hustadvika kulturskole sine behov for nye lokaler blir sett i sammenheng med utbygging av Haukås skole. Kulturskolen sine rombehov blir samordna i planleggingsprosessen ved Haukås skole for å få ei effektiv arealutnytting.

Det ble holdt gruppemøte før votering.

Etter gruppemøtet fremmet representanten Birgit Dyrhaug i samråd med Venstre følgende tilleggsforslag til budsjettforslaget til SP, SV, MDG og KRF: Kommunestyret ber kommunedirektøren om å vurdere Hustadvika kulturskole sine behov for nye lokaler i sammenheng med utbygging av Haukås skole. Kulturskolen sine rombehov bør om mulig ha ein samordna planleggingsprosess med Haukås skole for å få ei effektiv arealutnytting.

Venstre trekte sitt opprinnelige forslag.

Votering:

Budsjettforslag fra Høyre:

5 representanter (alle fra Høyre) stemte for forslaget, resten stemte imot.

Budsjettforslag fra Arbeiderpartiet:

16 representanter stemte for, 21 stemte imot.

De som stemte for var FRP, H og AP.

Budsjettforslag fra SP/SV/MDG/KRF:

21 representanter stemte for, 16 imot.

De som stemte for var SP, SV, MDG, KRF og V.

Dermed ble forslaget fra SP/SV/MDG og KRF vedtatt. Punkt 1-8 er likelydende med formannskapetets forslag, derfor ble ikke tilrådinga stemt over.

Vedtak

1. Hustadvika kommunestyre vedtar budsjett for 2020 og økonomiplanen for 2020 -2023 slik det fremkommer nedenfor.
2. Driftsbudsjettet for 2020 vedtas på rammenivå for hvert rammeområde jfr saksutredningen slik det går fram av tabellen under:

Skjema 1B Rammeområder	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Politisk styring	6 009	6 009	6 009	6 009
Kommunedirektøren	40 961	40 093	38 091	37 671
Samfunnsutvikling	31 781	31 443	30 943	30 943
Familiens hus	76 773	76 773	76 773	76 773
Oppvekst felles	100 624	99 896	99 896	99 896
Kommunale barnehager	55 326	55 326	55 326	55 326
Skoler	180 140	180 140	178 140	177 140
Helse og velferd felles	29 211	29 211	29 211	29 211
Forebygging helse og rehabilitering	27 402	27 402	27 402	27 402
Hjemmebaserte tjenester	37 197	33 263	33 263	33 263
Institusjoner og omsorgsleiligheter	117 148	96 994	94 994	94 994
Bofellesskap	103 182	100 397	97 897	97 897
NAV	16 021	15 571	15 121	15 121
Kommunalteknikk	- 5 182	- 5 182	- 5 182	- 5 182
Bygg og eiendom,	32 945	37 945	37 945	37 945
Plan og byggesak	4 069	3 455	3 455	3 455
Brann og beredskap	8 430	8 430	8 330	8 330
Landbruk og miljø	3 341	3 141	3 141	2 448
Fellesutgifter pensjon	- 25 000	- 20 000	- 20 000	- 20 000
SUM Skjema 1B	840 379	820 308	810 756	808 643

* Tallene i tabellen ovenfor er korrigert i henhold til nye punkt i budsjettvedtaket. Dette gjelder punkt 9, 10, 11, 12, 13, 14 og 17.

3. Investeringsbudsjettet for 2020 vedtas med en brutto investeringsramme på 233,2 millioner kroner, med finansiering slik det går fram av tabellen i økonomiplanen.

4. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, og med bakgrunn i lovforslaget om ny overgangsbestemmelse i eiendomsskatteloven § 13 tredje ledd for sammenslåtte kommuner, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i nye Hustadvika kommune for 2020:

Overgangsperiode for harmonisering av eiendomsskatten påbegynnes i 2020, og skal vare ut år 2021.

Tidligere Fræna kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2020. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler i 2020 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 7 promille.

Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

Eiendomsskatten for 2020 skrives ut i 4 terminer.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

a. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

b. Følgende skal i henhold til tidligere vedtak få fritak:

Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilgode formål herunder barnehager og båtthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

- c. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.
- d. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.
- e. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

Tidligere Eide kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2020. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler i 2020. (overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 2 promille.

Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 5 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12 differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,-. (esktl. §11).

Eiendomsskatten for 2020 skrives ut i 4 terminer.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

- a. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.
- b. Følgende skal i henhold til tidligere vedtak få fritak:

Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilgode formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

- c. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

d. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

e. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

5. Hustadvika kommune tar opp lån på 108 mill kroner i hht. lånebehov i punkt 3. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre låneopptaket herunder akseptere lånevilkårene. Kommunedirektøren gis også fullmakt til å refinansiere lån.

6. Økonomiske mål:

Netto driftsresultat: 1,75 %

Disposisjonsfond: 5%

Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.'

7. Det gjennomføres et prosjekt som skal lede frem til oppbygging og organisering av fremtidens helse og omsorgstjenester for Hustadvika kommune. Prosjektet gjennomføres med politisk eierskap i hovedutvalg for helse, sosial og omsorg. I arbeidet skal de funn som fremkommer i PwC-rapporten vurderes som et sentralt bidrag i faktagrunnlaget. Arbeidet skal ferdigstilles til sommeren 2020, og presenteres som hovedtema på dialogmøte/budsjettmøte med kommunestyret og tillitsvalgte høsten 2020. Resultatet av prosjektet skal være en årlig kostnadsreduksjon på 20 mill. Kroner, og dette er innarbeidet i økonomiplan for 2021-2023.

8. Omstillingsåret 2020

Omstillingsåret brukes til en gjennomgang av hvilke tjenestenivå Hustadvika kommune skal ha. Herunder bør det også gjennomføres en evaluering av overtidsbruk/vikarbruk.

9. Institusjoner og omsorgsleiligheter

Kommunestyret bør ikke ta avgjørelser vedr. endringer i strukturer i budsjettbehandlingen. Vi blir flere eldre, og institusjonstjenesten og omsorgsleiligheter må ses på i en større sammenheng. Det skal også settes i gang et prosjekt (ref pkt 7) som ser på den totale helse- og omsorgstjenesten. Vi ønsker derfor å opprettholde alle avdelinger ved Fræna sjukeheim. Rammen økes med 2,448 mill i 2020 og 2021.

10. Vevang skole, gymsal

Vi ønsker at alle barn og unge skal ha mulighet for fysisk aktivitet. Det er ikke gymsal på Lyngstad skole, og aktivitetene som holdt til i Vevang skole måtte avslutte da skolen ble nedlagt. Vi ønsker derfor å holde gymsalen åpen fram til våren 2020, eller til salg av skolen er avklart, slik at disse

aktivitetene kan fortsette. Kr. 50 000 legges til rammen for Kultur til dette formålet.

11. Bygdeboka

Det vil være synd om dette arbeidet avsluttes. Spesielt viktig er det at arbeidet får fortsette nå som Bygdeboka skal sammenfatte både «gamle Fræna» og «gamle Eide». Næringslivet ønsker å bidra med finansiering av prosjektet forutsatt at kommunen bidrar tilsvarende. Vi foreslår at det jobbes for å få til en 50/50 deling mellom næringsliv og kommune, og Kr. 200 000 legges inn igjen på rammen.

12. Aureosen skole legges ned fra 2020

Her er det forventet innsparing både på skysskostnader og drift av bygget. Det legges derfor inn et nedtrekk på rammen skole på kr. 562 000.

13. NAV

Nedtrekk ramme kr. 900 000 innsparing, bruk av statlige tiltak.

14. Mestringsenheten

Det må fortsatt satses på unge og psykisk helse. Mestringsenheten får derfor tillegg i rammen på kr. 450 000.

15. Vareleveringsvegen

Det utredes om dette vil løse felles varelevering og om dette er kommunens ansvar alene. Stenging av vanlig trafikk på Torget i Elnesvågen kan gjennomføres med porter. Det er allerede satt av 4,5 mill til utvikling av Elnesvågen sentrum, samt 1 mill til å fullføre tiltak i Eide sentrum. 6 mill tas derfor ut av investeringsbudsjettet i 2020. Redusert lånebehov 2020 gir en besparelse på kr. 300 000 i renter og avdrag.

16. Reiseliv

Det utredes om kommunen skal være med å investere i «Glasshuset» på Skarvøya, hvor Nasjonale Turistveger går inn med 50%. Det vises her til Hustadvika kommune sin satsning på reiseliv og masterplanarbeidet.

17. Miljøtiltak

Det settes av kr. 100 000 til å investere i miljøtiltak. Det bør søkes om ulike tilskuddsordninger. Tiltaket legges til Utvalget for teknisk, miljø og næring.

18. Inndekning 2020

Tomtesalg næring økes med 50 mill i 2020, og går til nedbetaling av gjeld. Reduksjon årlig rente og avdrag utgjør 2,5 mill pr år.

Kr. 1.014 000 av dette settes av til disposisjonsfond, kr. 1.486.000 går til inndekning av pkt. 10.-18.

19. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å vurdere Hustadvika kulturskole sine behov for nye lokaler i sammenheng med utbygging av Haukås skole. Kulturskolen sine rombehov bør om mulig ha ein samordna planleggingsprosess med Haukås skole for å få ei effektiv arealutnytting.

PS 59/2019 Egenbetaling for fribeløp for kommunale helse- og omsorgstjenester gjeldende fra 01.01.2020

Behandling i Formannskapet - 21.11.2019

HUSTADVIKA KOMMUNE
Tingplassen 1
6440 ELNESVÅGEN
Att. Kommunedirektøren

Saksbehandler, innvalgstelefon
Einar Hernborg, 71 25 85 62

Varsel om tilsyn med PPT i Hustadvika kommune

Vi har som oppgave å føre tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd. Når vi gjennomfører tilsynet, skal vi ha tilgang til dokumentasjon og lokaler dersom tilsynet krever det.

Tilsynet går ut på å kontrollere om Hustadvika kommune følger regelverket i opplæringsloven med forskrifter. For å kontrollere dette undersøker vi praksis ved PPT. Kommunen er valgt ut på bakgrunn av hvor sannsynlig det er at kravene i regelverket ikke er oppfylt, og hvilke konsekvenser det kan få for elevene. Denne risikovurderingen bygger på informasjon fylkesmannen har fra ulike kilder.

Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er spesialundervisning. Under dette temaet kontrollerer vi:

1. Utarbeide sakkyndige vurderinger, jf. opplæringsloven §§ [5-3](#) og [5-4](#)
2. Hjelp skolene med å utvikle kompetansen og organisasjonen for å legge bedre til rette for elever med særskilte behov, jf. opplæringsloven § [5-6](#)

Gjennomføring av tilsynet

Tidspunktet for tilsynsbesøket er **31. mars**. Formålet med besøket er å innhente informasjon om kommunen sin praksis. Vi vil intervjuere leder og rådgivere ved PPT-kontoret, PPTs overordnede, og ha samtaler med skolefaglig ansvarlig og skoleledelsen/spes.ped. ansvarlig ved tre av skolene i kommunen. Vi vil i tilsynsperioden også ta kontakt med elever/foresatte som har fått sakkyndig vurdering. Vi sender programmet for besøket seinest én uke før vi kommer.

Før tilsynet vil vi ha et formøte med veiledning om regelverk, generell informasjon om tilsynsteamet, RefLex og gangen i tilsynet, se vedlegg 2 for utfyllende informasjon. Dato for møtet er **13. februar**.

Vi ber dere bekrefte tidspunktet og oppgi kontaktperson før **31. januar**.

Tilsynet foregår på følgende måte:

- Vi har formøte der vi veileder om regelverk m.m.
- Dere sender inn dokumentasjon.
- Vi kontrollerer dokumentasjonen.
- Vi henter i tillegg informasjon fra våre egne systemer, offentlige registre og informasjon på kommunens nettsted.
- Vi besøker kommunen og intervjuer sentrale personer.
- Vi vurderer informasjonen om kommunens praksis opp mot regelverket.
- Vi utarbeider en rapport der våre vurderinger og konklusjoner kommer frem.
- Hvis vi finner brudd på regelverket, kan dere uttale dere før vi eventuelt fatter et vedtak.
- Vi har sluttmøte med presentasjon av våre funn (se vedlegg 3)
- Vi publiserer den ferdige rapporten på vår hjemmeside.
- Dere mottar et eget brev når vi avslutter tilsynet.

Reglene for fremgangsmåten vi har beskrevet ovenfor, finner dere her:

- Innhenting av dokumentasjon, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-3.
- Forhåndsvarsel om rett til å uttale dere, jf. forvaltningsloven § 16.
- Våre tilsynsrapporter er offentlige, jf. offentlighetsloven § 3.

I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

Dere må sende inn dokumentasjon

Dere har plikt til å sende inn dokumentasjon som vi har beskrevet i listen nederst i dette brevet, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-3.

Frist for utfylling av egenvurdering i Reflex og innsending av dokumentasjon er **3. mars**.

Gjennomføring av egenvurdering i RefLex

Dere skal gjennomføre egenvurdering, begrunne svarene og laste opp dokumentasjon i RefLex. RefLex inneholder veiledning om innholdet i kontrollspørsmålene og lenker til veiledningsmateriell.

Vi har lagt ved en veiledning om hva som skal fylles ut, og av hvem. (vedlegg 1)

Liste over eventuell dokumentasjon (listen er ikke uttømmende):

Utfylt egenvurdering i RefLex fra PPT-leder og ansatte ved PPT-kontoret, og dokumentasjon som underbygger svarene:

- En oversikt over de siste 15 sakkyndige vurderinger som er ferdigstilt med informasjon om; dato for henvisning, dato for sakkyndig vurdering, elevens navn, elevens årstrinn og skole og foresattes kontaktinformasjon. (Denne må sendes inn separat og gjerne så rakt som mulig.)
- Et utvalg av anonymiserte sakkyndige vurderinger som gir Fylkesmannen et bredt grunnlag for å vurdere hvordan praksisen er
- Henvisninger
- Felles rutiner, maler og lignende
- Rutinebeskrivelser

- Dokumentasjon som viser hvilke for opplysninger PPT har innhentet i sakene, og hvilke undersøkelser PPT har gjort
- Notat fra samtale PPT har gjennomført med elever og foreldre
- Statistikk som viser saksbehandlingstid hos PPT eller samlet saksbehandlingstid i kommunen.
- Eventuelle plandokument på kommune-/PPT- og skolenivå og eventuelle møtereferat.

Dere kan klage på pålegget om å sende inn dokumentasjon, jf. forvaltningsloven § 14.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre dager. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere. Dere sender klagen til oss. Vi har mulighet til å omgjøre vår avgjørelse. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Hvis vi vurderer at det er «påtrengende nødvendig» å få dokumentasjonen raskt for å gjennomføre våre oppgaver, kan vi kreve at dere gir oss dokumentasjonen før en eventuell klage er avgjort, jf. forvaltningsloven § 14 femte punktum.

Ta kontakt med tilsynsleder Einar Hernborg dersom dere har spørsmål. E-post: enar.hernborg@fylkesmannen.no eller telefon: 71 25 85 62.

Med hilsen

Sissel B Henriksen (e.f.)
assisterende direktør

Einar Hernborg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Egenvurdering i RefLex
- 2 Om formøte
- 3 Om sluttmøte

Opplæring for nye kontrollutvalg – møte 2

Valgperioden 2019-2023

Lovgrunnlag - Kommunelov

§ 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) et føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak

Lovgrunnlag – Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

Kontrollutvalgets oppgaver - kunnskapsgrunnlag

- For å ha grunnlag for å utføre oppgavene, er det nødvendig at kontrollutvalget:
 - følger med på den økonomiske utviklingen gjennom året, i tertialrapportene
 - følger med på om kommunedirektøren gjennom året har fulgt lov og forskrift knyttet til budsjett og regnskap, i tertialrapporter og ved budsjettrevisjonen
 - Følger med på at kommunen har en betryggende revisjon, bl.a. ved revisjonens presentasjon av planer og rapporter.

Viktige aktører i økonomistyringen

- Hvordan jobber kommunen for å holde orden i økonomien?
 - Og samtidig yte gode tjenester
- Viktige aktører:
 - kommunedirektør
 - Økonomisjef
 - ledergruppa
 - Formannskapet
 - Kommunestyret

Styringsinformasjon

- Får de folkevalgte den informasjonen de ønsker og trenger fra administrasjonen?
- Er det tydelig hva som faktisk er den viktige styringsinformasjonen i kommunen?
- Har kommunen måltall og systematisk vurdering av utviklingen å sammenligne med?
 - Lånegjeld
 - Fondsstørrelse
 - Resultatstørrelse
 - Stemmer utviklingen i regnskapet med planlegging i budsjett?

Kommunestyret skal...

- Fra ny kommunelov:

§ 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

- Ny regel om finansielle måltall!

Prinsipp for økonomistyringen

- Samordnede og realistiske planer for virksomhet og økonomi
- Ivareta kommunens handleevne over tid
- Årsbudsjettet er bindende
- Regnskapet skal vise all tilgang og bruk av midler
- All bruk av midler skal dekkes inn
- Ikke lån til drift – bare lov til investeringer (begrenset)
- Regler om minimumsavdrag på lån

Administrativ styring gjennom året

- Hvordan jobber administrasjonen internt?
 - Fast rapportering til fra enhetene til kommunedirektør / økonomisjef?
 - Oppfølging av rapporteringen
 - Tar man tak i utfordringer?
 - Blir utfordringer rapportert videre?
 - Endring av budsjett?
 - Endring av tjeneste, organisering?
- Treffer man godt med årsprognose i løpet av året?

Folkevalgt styring gjennom året

- Hvordan er folkevalgte organ involvert?
 - tertialrapporter
 - Budsjettendringer
- Hva rapporterer kommunedirektøren?
- Får rapporteringene konsekvenser?
 - Endret drift
 - Endret budsjett
 - På kort og/eller lang sikt?

Kontrollutvalgets rolle

- Uttalelse til kommunestyret (kopi til formannskapet)
 - Utfører kontroll på kommunestyrets vegne
 - Er regnskapet rett? (Uten vesentlige feil)
 - Bør kommunestyret godkjenne regnskapet
- Sekretariatet legger frem sak til kontrollutvalget
 - Revisjonsberetningen og eventuelt andre opplysninger fra revisor er det viktigste saksgrunnlaget
 - Det varierer hvor mye kontrollutvalgene kommenterer utover godkjenning / ikke godkjenning
- Det er kommunedirektøren som er ansvarlig for regnskapet som blir lagt frem

Nøkkeltall

- Etter ny kommunelov skal kommunestyret vedta
 - finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi
- Sammenligning mellom kommuner:
 - Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Minst 1,75% er en mal for sunn økonomi, jf. teknisk beregningsutvalg. 2018. Hustadvika kommunestyre har i sak PS 58/2019 fastsatt 1,75 % som måltall.
 - Langsiktig gjeld: I prosent av driftsinntektene. Ikke over 50% er mal for sunn økonomi. Landssnitt på ca. 97% i 2018. Hustadvika kommunestyre har i sak PS 58/2019 fastsatt at netto lånegjeld ikke skal overstige 100 %.
 - Disposisjonsfond: I prosent av driftsinntektene. Det er anbefalt å ha et disp.fond på mellom 5-10 %. Landssnitt på ca. 10% i 2017. Hustadvika kommunestyre har i sak PS 58/2019 fastsatt 5 % som måltall.

Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor

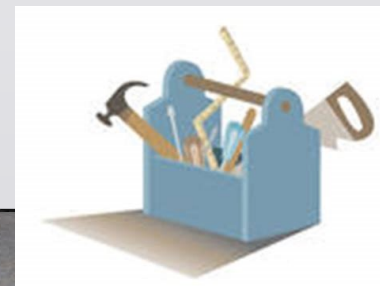
*Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor innebærer mer enn «å føre tilsyn med» i det det forutsettes at man ved avvik også igangsetter og følger opp tiltak for å bringe forholdet i orden. (Knut Løken, *Kontroll*, 1996)*

Veileder

Veilederen er utarbeidet som et praktisk arbeidsverktøy som skal hjelpe kontrollutvalgene og sekretariatene til å gjennomføre påse-ansvaret overfor revisor på en god og trygg måte.

- <https://www.fkt.no/nyheter/veileder-kontrollutvalgets-pase-ansvar-overfor-regnskapsrevisor/>

Anbefaling fra FKT

- Oppdragsavtale
 - Leveranseomfang
 - Arbeidsform og arbeidsdeling
 - Krav til revisor (kompetanse, honorar, orienteringer etc.)
 - Åpenhetsrapport
 - Ikke et lovkrav, men anbefalt av FKT og NKRF
 - Påse-ansvaret kan bygges på åpenhetsrapporten dersom den gir faktisk innsikt i hvordan revisjonsselskapet sikrer kvalitet, uavhengighet og effektiv revisjon
 - Eksempel på åpenhetsrapport - Møre og Romsdal revisjon IKS, <http://mrrevisjon.no/>

Kontrollutvalget har inngått oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS. Ny avtale må inngås med Møre og Romsdal Revisjon SA.

§ 24–2. Revisors ansvar og myndighet

- Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.
- Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.
- **Revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget.**
- Revisor kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram alle opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som han eller hun finner nødvendige for å utføre sine oppgaver. Revisor kan også foreta undersøkelser som han eller hun mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolliltak etter dette leddet.
- Revisor har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e.
- Departementet kan gi forskrift om revisors plikter og kvalifikasjoner, skifte av revisor og begrensninger i revisors taushetsplikt.

§ 24-7. Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor

Revisor skal gi skriftlige meldinger om

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

§ 24-7. Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor (forts...)

Meldinger som nevnt i første ledd skal sendes i **nummerte brev** til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp etter første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

§24-9. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

NY REGEL I KOMMUNELOVEN!

Påse-ansvaret

<p>Påse at årsregnskap blir revidert på en betryggende måte</p> <ul style="list-style-type: none">a) Kvalifikasjonskravb) Vandelc) Uavhengighetd) Kvalitetskontroll-systemet i revisjonsforetaket	<p>Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet</p> <p>Orientering i hht. fasene i revisjonsarbeidet</p> <ul style="list-style-type: none">a) planleggingsfasenb) interimfasenc) årsoppgjørfasend) etterlevelsekontroll	<p>Påse at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med</p> <ul style="list-style-type: none">a) bestemmelser som følger av lov og forskrift, herunder kommunal revisjonsskikk (GKRS)b) kontrakt, instruks eller avtaler med revisor
---	---	---

1. Påse at årsregnskapet blir revidert på enn betryggende måte

- a) Kvalifikasjonskrav
 - Egenerklæring om utdanning, praksis og etterutdanning
- b) Vandel
 - Egenerklæring om system for vurdering av tilsettes vandel
- c) Uavhengighet
 - Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor
- d) Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket
 - Eksterne kvalitetskontrollrapporter
 - Beskrivelse fra revisor om intern styringsstruktur og kvalitetskontrollsystem

2. Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet

- a) Orientering fra planleggingsfasen
 - Revisjonsplan
- b) Orientering fra interimfasen
 - Status i forhold til revisjonsplanen
- c) Orientering fra årsoppgjørfasen
 - Resultater fra revisjonsarbeidet
- d) Orientering om etterlevelseskontroll
 - Risiko- og vesentlighetsvurdering
 - Skriftlig uttalelse til kontrollutvalget

3. Påse at revisjonsarbeidet foregår i overensstemmelse med lov, forskrift etc.

- a) Sekretariatet innhenter
 - a) Revisjonsberetning
 - b) Administrasjonen sin vurdering av samspillet med revisor
 - c) Revisor sin oppsummering etter gjennomført revisjon.
- b) Vurdering av revisjonsarbeidet med hensyn til kontrakt, avtaler og eventuelle instruksjer

Kontrollutvalgets påse-ansvar

- Kontrollutvalget skal hvert år etter at revisjonsåret er over behandle sak:
Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for revisjon.
- Saken oppsummerer de forholdene som ligger i kontrollutvalgets påse-ansvar.

Kontrollutvalget i Hustadvika kommune**Sekretariatet:**

Telefon: 71 11 14 52 - direkte

Telefon: 71 11 10 00 - sentralbord

Telefaks: 71 11 10 28

Mobil: 99160260

E-post:

sveinung.talberg@kontrollutvalgromsdal.no**Hustadvika kommune**

v/kommunedirektøren

Deres referanse:

Vår referanse:

Arkivkode:

Stad/dato

2020-015/STA

1579-030

Molde, 03.02.2020

Virksomhetsbesøk hos NAV Hustadvika 14.02.2020

Kontrollutvalget har tidligere fått bekreftelse på at virksomhetsbesøket kan gjennomføres 14.02.2020 fra kl. 1200 og i ca. 2 timer. Kontrollutvalget takker for at dette lar seg gjennomføre.

Kontrollutvalget i Hustadvika har som mål å gjennomføre 1-2 virksomhetsbesøk pr. år. Kontrollutvalgene har tidligere gjennomført virksomhetsbesøk med godt utbytte.

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter eller kontrollutvalget kan invitere virksomheten eller enhetene til sitt møte. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Besøkene initieres og gjennomføres av kontrollutvalget i samarbeid med sekretariatet. Slike virksomhetsbesøk kan ikke på noen måte sammenlignes med et tilsyn eller kontroll.

Kontrollutvalget vil nevne følgende områder som en ønsker en nærmere redegjørelse på:

- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvilke oppgaver NAV Hustadvika har. Hva er NAV Hustadvika?
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvordan NAV Hustadvika er organisert.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hva som er den overordnede målsettingen for NAV Hustadvika.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvordan kostnadsfordelingen er mellom kommune og stat.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvilke rutiner det er for arkivering hos NAV Hustadvika.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvor lang gjennomsnittlig behandlingstid det er på ulike typer saker hos NAV Hustadvika.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om hvordan rutinene er for varsling og avviksmelding hos NAV Hustadvika.

- Kontrollutvalget ønsker en orientering om status og utvikling av sykefravær hos NAV Hustadvika.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om regnskap mot budsjett ned på artsnivå for årene 2018 og 2019 hos NAV Hustadvika (Eide og Fræna).
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om utviklingstrekk, fremtidsutsikter og trender for NAV Hustadvika.
- Kontrollutvalget ønsker en orientering om samhandling på tvers av enheter for NAV Hustadvika.
- NAV Fræna og Eide hadde i 2017 fra Helsetilsynet et tilsyn med sosiale tenester - tema økonomisk stønad. Kontrollutvalget ønsker en status på lukking av avvik fra dette tilsynet.

Kontrollutvalget ser gjerne at representanter fra tillitsvalgte og verneombud er med på virksomhetsbesøket.

Med hilsen

Sigrid Gjendem Fjørtoft
Leder (s)

Sveinung Talberg
Rådgiver

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 03/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FRA INTERIMREVISJONEN REGNSKAPSREVISJON FOR 2019 – EIDE KOMMUNE

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport til kontrollutvalget fra interimsrevisjonen regnskapsrevisjon for 2019 i Eide kommune til orientering og forventer at revisjonens funn og anbefalinger blir fulgt opp.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 23-2 om kontrollutvalgets ansvar og myndighet:

Kontrollutvalget skal påse at

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 om kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- kommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte.
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor.
- regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.

Utover dette har kontrollutvalget et reglement vedtatt av kommunestyret samt avtale mellom kontrollutvalg og revisjon som regulerer dette forholdet.

Av oppdragsavtalen mellom kontrollutvalget og revisjonen, vedlegg 1, pkt. 5 om revisjonsprosessen går det frem at det til kontrollutvalget skal foreligge et oppsummeringsnotat/-brev eller presentasjon fra interimsrevisjonen med fokus på virksomhetsstyring og internkontroll. En slik rapportering fremgår også av kommunikasjons- og revisjonsplanen som ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 11.09.2019, sak 26/19.

Revisjonen vil i møtet 14.02.2020 gi kontrollutvalget en presentasjon fra interimsrevisjonen for revisjonsåret 2019.

Sveinung Talberg
Rådgiver

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 04/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

**REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FRA
INTERIMREVISJONEN REGNSKAPSREVISJON FOR 2019 – FRÆNA KOMMUNE**

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport til kontrollutvalget fra interimsrevisjonen regnskapsrevisjon for 2019 i Fræna kommune til orientering og forventer at revisjonens funn og anbefalinger blir fulgt opp.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 23-2 om kontrollutvalgets ansvar og myndighet:
Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 om kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte.
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor.
- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.

Utover dette har kontrollutvalget et reglement vedtatt av kommunestyret samt avtale mellom kontrollutvalg og revisjon som regulerer dette forholdet.

Av oppdragsavtalen mellom kontrollutvalget og revisjonen, vedlegg 1, pkt. 5 om revisjonsprosessen går det frem at det til kontrollutvalget skal foreligge et oppsummeringsnotat/-brev eller presentasjon fra interimsrevisjonen med fokus på virksomhetsstyring og internkontroll. En slik rapportering fremgår også av kommunikasjons- og revisjonsplanen som ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 17.09.2019, sak 28/19.

Revisjonen vil i møtet 14.02.2020 gi kontrollutvalget en presentasjon fra interimsrevisjonen for revisjonsåret 2019.

Sveinung Talberg
Rådgiver

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 05/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING AV HUSTADVIKA KOMMUNE SIN VIRKSOMHET OG VIRKSOMHET I SELSKAP SOM GRUNNLAG FOR PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2019-2023. STATUSRAPPORT FRA REVISJONEN OG INNSPILL FRA KONTROLLUTVALGET

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonen sin statusrapport til orientering og ber om at kontrollutvalget sine innspill blir tatt med i det videre arbeidet

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 23-3 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5:

Kontrollutvalget skal rapportere og legge fram gjennomførte forvaltningsrevisjonsrapporter og resultatene av disse til kommunestyret. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyret sitt vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Kommuneloven § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkningene ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sin virksomhet og virksomheten i kommunen sine selskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget bestilte i møte 01.11.2019, sak PS 04/19 fra revisjonen en risiko- og vesentlighetsvurdering av Hustadvika kommune sin virksomhet og virksomhet i selskap som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019-2023.

For at risiko- og vesentlighetsvurderingen skal være et godt verktøy for kontrollutvalget i utarbeidelsen av Plan for forvaltningsrevisjon, så ble det sett følgende krav til utarbeidelsen av analysen:

- Som grunnlag benytter en kommunale dokument, vedtak, tilgjengelige statistikker og tilsynsrapporter. I tillegg blir det innhentet informasjon fra kommunedirektør, ansatte, ordfører, politikere, kontrollutvalget og sekretariatet.
- Det blir gjennomført to dialogmøter med kontrollutvalget.
- Det skal utarbeides en risikomatrix som identifiserer sannsynlighet og konsekvens; Høg/uakseptabel risiko, middels risiko, lav/akseptabel risiko.
- Matrisen skal også angi graden av vesentlighet for det enkelte område/tema.
- Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal leveres til kontrollutvalget v/sekretariatet senest i løpet av 1.halvår 2020.
- Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjennomføres innenfor en ramme på 150 timer.

Vedlegg:

- Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering, NKRF 3.12.2019.
- Momentliste fra revisjonen presentert i møte 01.11.2019.

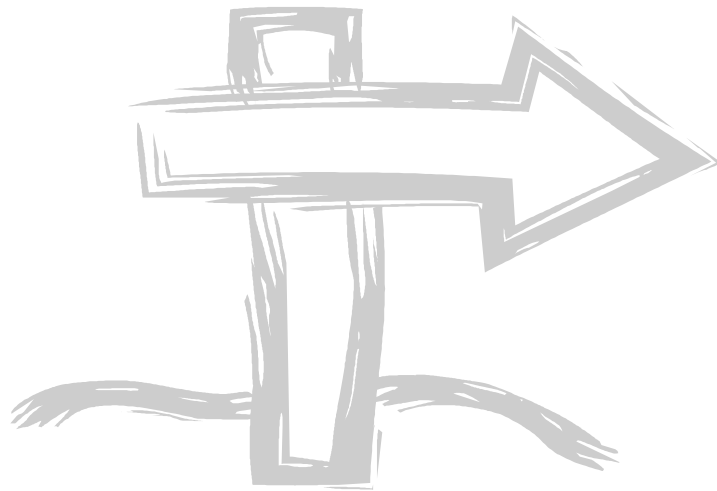
VURDERING

Kontrollutvalget forutsetter jf. saksutredningen og i vedtak i møte 01.11.2019 at det blir gjennomført to dialogmøter med kontrollutvalget før den endelige rapporten fra revisjonen foreligger.

Norges Kommunerevisorforbund har utarbeidet en revidert veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering fastsatt 3.12.2019. Dette er en revidert versjon av Veileder til utarbeidelse av overordnet analyse fra 2009. En revisjon av veilederen fra 2009 var nødvendig etter at ny kommunelov ble vedtatt i 2018. Den reviderte veilederen er ajourført med bestemmelsene og begrepene i den nye kommuneloven. Formålet med denne veilederen er primært å vise hvordan en kan utarbeide en risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for en plan for forvaltningsrevisjon. Veilederen kan også være til nytte ved utarbeidelse av plan for eierskapskontroll. Kontrollutvalget og revisor har felles utbytte av å se til veilederen i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering.

Med dette legger kontrollutvalget opp til et første dialogmøte den 14.02.2020 der en tar opp status i arbeidet og åpner for innspill fra kontrollutvalget.

Sveinung Talberg
Rådgiver

Veileder
i
RISIKO- OG
VESENTLIGHETSVURDERING

Fastsatt av styret i NKRF 3.12.2019

Forord

Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering er en revidert versjon av *Veileder til utarbeidelse av overordnet analyse* fra 2009. Den tidligere veilederen ble utarbeidet av en arbeidsgruppe etter oppdrag fra styret i Norges Kommunerevisorforbund.

Arbeidsgruppa hadde følgende sammensetning:

Hanne Kongsvik, rådgiver, KonSek Midt-Norge IKS, leder
Pål Ringnes, leder forvaltningsrevisjon, Buskerud Kommunerevisjon IKS
Bård Humberset, fagansvarlig forvaltningsrevisjon, Rogaland Revisjon IKS
Bodhild Laastad, seniorrådgiver, Norges Kommunerevisorforbund

En revisjon av veilederen fra 2009 var nødvendig etter at ny kommunelov ble vedtatt i 2018. NKRF ga oppdraget med å gjennomføre revisjonen til Bodhild Laastad og Ole Kristian Rogndokken.

Den reviderte veilederen er ajourført med bestemmelsene og begrepene i den nye kommuneloven. De fleste av endringene er av redaksjonell art, men det har også vært nødvendig å tilføye noe ny tekst. Vedleggene er oppdatert og delvis omskrevet.

Veilederen ble 3.12.2019 fastsatt av styret i NKRF.

Vi håper at den reviderte veilederen vil være til hjelp i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen av kommunens egen virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

INNHOOLD:

INNHOOLD:	3
1. INNLEDNING	5
1.1 bestemmelser om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommuneloven med forskrifter	5
1.2 Om veilederen	7
2 OM RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN	9
2.1 risiko- og vesentlighetsvurderingens tidshorisont	9
2.2 risiko- og vesentlighetsvurderingens detaljeringsnivå.....	9
2.3 OFFENTLIGHET	11
3. TEORETISK FUNDAMENT	12
3.1 COSO-rammeverkene	12
4. INFORMASJONGRUNNLAG	15
4.1 Informasjon fra kommunen selv - skriftlig og muntlig.....	15
4.2 Informasjon fra eksterne offentlige kilder	16
4.3 kontrollutvalgets, Sekretariatets og revisors informasjon	16
5. UTARBEIDELSE OG OPPBYGGING AV RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN	18
5.1 Todelt tilnærming	18
5.2 Beskrivelse av sentrale forhold i kommunen - utfordringer og utviklingstrekk.....	19
5.3 Risiko- og vesentlighetsvurderingen	20
5.3.1 Gjennomgang ut fra virksomhetsområder – sentrale forhold å vurdere	20
5.3.2 Vurdering av risiko	23
5.3.3 Risikoreduserende tiltak – hva gjør ledelsen med de aktuelle forholdene	24
5.3.4 Vurdering av vesentlighet	25
5.3.5 Prioritering av områder – med henblikk på plan for forvaltningsrevisjon	26
6. EN ALTERNATIV MÅTE Å GJØRE DET PÅ - SWOT-ANALYSE SOM VERKTØY I RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING	28

7. KONTROLLUTVALGETS PRIORITERING - VEIEN TIL VEDTATT PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON.....	31
7.1 Kontrollutvalgets prioritering.....	31
7.2 Plan for forvaltningsrevisjon.....	32
VEDLEGG 1: RISIKOFAKTORER I KOMMUNAL OG FYLKESKOMMUNAL SEKTOR (IKKE UTTØMMENDE LISTE!).....	34
VEDLEGG 2: OVERSIKT OVER LOVER SOM GJELDER FOR KOMMUNAL OG FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET	35
VEDLEGG 3: OFFENTLIG TILGJENGELIGE DATABASER	37
Produksjonsindeksen for kommunene.....	37
Effektivitetsverdier for kommunale tjenester.....	40
KOSTRA-databasen	41
Eksempel på sammenstilling av nøkkeltall for barneverntjenesten	48
Skoleporten	50
Ulike kilder for datafangst	53

1. INNLEDNING

Forvaltningsrevisjon er en av bærebjelkene i kommunens egenkontroll og utgjør et viktig redskap for de folkevalgtes kontroll med kommunens administrasjon og beslutningsgrunnlag.

Kommuneloven (2018) pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal sikre at det gjennomføres forvaltningsrevisjon regelmessig i alle kommuner, i et omfang som er i samsvar med kommunens størrelse, kompleksitet og risiko. Planen skal både dekke den virksomheten som skjer i kommunen selv og den virksomheten som drives av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å sikre nyttig og målrettet forvaltningsrevisjon skal planen baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering for å finne ut på hvilke områder det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Vurderingen skal altså bidra til god og nyttig forvaltningsrevisjon av kommunenes og fylkeskommunenes virksomhet.

Kommuneloven pålegger også kontrollutvalget å utarbeide en plan for eierskapskontroll. Også denne planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering for å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Formålet med denne veilederen er primært å vise hvordan man kan utarbeide en risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for en plan for forvaltningsrevisjon, men vi antar at den også kan være til nytte ved utarbeiding av plan for eierskapskontroll.

Innledningsvis presenterer vi bestemmelsene om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommuneloven.

Vi gjør oppmerksom på at vi i den videre framstillingen vil bruke kommune som fellesbetegnelse for kommune og fylkeskommune.

1.1 BESTEMMELSER OM FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL I KOMMUNELOVEN MED FORSKRIFTER

Det er kontrollutvalget som har ansvaret for at det utføres forvaltningsrevisjon av virksomheten i kommunen og i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Dette framgår av § 23-2 bokstav c og d som har følgende ordlyd:

Kontrollutvalget skal påse at

...

c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)

...

Kommuneloven § 23-3, første ledd, definerer forvaltningsrevisjon slik:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Forvaltningsrevisjonen er med andre ord et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ for å føre kontroll med kommunens totale forvaltning og de resultater som oppnås.

Kommuneloven § 23-3, andre og tredje ledd, omhandler plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og lyder som følger:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Det framgår av bestemmelsen at plan for forvaltningsrevisjon både skal dekke virksomhet som drives av kommunen selv, og virksomhet som drives av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Det framgår av lovforarbeidene at en styrking av forvaltningsrevisjonen vil styrke de folkevalgtes kontroll med kommunens administrasjon og beslutningsgrunnlag. Bestemmelsen i § 23-3, andre ledd innebærer at kommunestyret gjennom å vedta en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon skal bestemme innholdet i og omfanget av forvaltningsrevisjonsarbeidet. Det medfører at kommunestyret spiller en aktiv og bestemmende rolle i forvaltningsrevisjon ved at forvaltningsrevisjonsarbeidet knyttes tett opp til kommunestyret.

Kommuneloven § 23-4 omhandler eierskapskontroll og definerer eierskapskontroll slik:

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunes eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Det framgår i § 23-4, andre ledd at det på samme måte som for forvaltningsrevisjon skal utarbeides en plan for eierskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret selv. Bestemmelsen lyder slik:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kravet om at det må utarbeides en plan for eierskapskontroll, skal sikre at det regelmessig gjennomføres eierskapskontroll i kommunalt og fylkeskommunalt eide selskaper.

I fortsettelsen er det primære fokuset rettet mot risiko- og vesentlighetsvurderinger i forbindelse med plan for forvaltningsrevisjon, men som tidligere nevnt, antar vi at den også kan være relevant i forbindelse med eierskapskontroll.

1.2 OM VEILEDEREN

Vi har ovenfor gjort rede for kravene til en risiko- og vesentlighetsvurdering som framgår av kommuneloven § 23-3 og § 23-4. Kapittel 2 inneholder mer generelle betraktninger om hva en risiko- og vesentlighetsvurdering bør omfatte, og hvilke forhold det er hensiktsmessig å ta i betraktning i en slik vurdering. Denne delen omhandler også forslag til hvilke informasjonskilder vurderingen bør bygge på.

Deretter presenterer vi i kapittel 3 et teoretisk rammeverk som vi mener det er relevant å bygge på i en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kapittel 4 gir en oversikt over ulike informasjonskilder som kan være til nytte i arbeidet med vurderingen.

Videre viser vi i kapittel 5 hvordan selve risiko- og vesentlighetsvurderingen kan gjennomføres. Det anbefales her en tilnærming der en både gir en generell beskrivelse av kommunen med fokus på sentrale trekk og utfordringer, i tillegg til selve risiko- og vesentlighetsvurderingen. Her angis hvilke virksomhetsområder det kan være viktig å gå nærmere inn på.

Siste del av veilederen, kapittel 6, tar kort for seg veien videre fra risiko- og vesentlighetsvurdering til vedtatt plan for forvaltningsrevisjon.

Veilederen har flere vedlegg. I vedlegg 1 ligger en oppstilling over ulike risikofaktorer som kan gjøre seg gjeldende i kommunene. Vedlegg 2 gir en oversikt over de mange lovene som pålegger kommunene plikter og myndighet på ulike områder. Deretter følger i vedlegg 3 en oversikt over og omtale av noen offentlig tilgjengelige databaser som kan gi nyttig informasjon. I vedlegg 4 gir vi en nærmere definisjon av en del KOSTRA-tall som vi mener bør trekkes inn i en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Vi understreker at dette er ment som en veileder. Hvor omfattende og detaljert risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjøres i den enkelte kommune, er avhengig av størrelsen på kommunen og hvordan plan for forvaltningsrevisjon utformes. I enkelte større kommuner er f.eks. vurderingen relativt grov og plan for forvaltningsrevisjon lite detaljert, og kommunestyret gir kontrollutvalget fullmakt til å vedta de enkelte

forvaltningsrevisjonsprosjektene. Kommuneloven stiller imidlertid krav om at planen i det minste må vise på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon.

2 OM RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN

Som det framgår over, følger kravet om at det skal utarbeides en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommuneloven § 23-2. Selve lovteksten gir ingen konkrete føringer på hva en slik risiko- og vesentlighetsvurdering er, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon gir heller ikke nærmere føringer. I lovforarbeidene framgår det at risiko- og vesentlighetsvurderinger innebærer å vurdere på hvilke områder av kommunens virksomhet eller i hvilke selskaper det er risiko for vesentlige avvik, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene vil kunne få. Det framgår videre at risiko- og vesentlighetsvurderingen er grunnlaget for å vurdere temaer, antall forvaltningsrevisjoner og når de skal utføres.

Det er kontrollutvalget sitt ansvar å sørge for at det gjennomføres risiko- og vesentlighetsvurderinger, men verken kommuneloven eller forskrift om kontrollutvalg og revisjon sier noe om hvem som kan utføre risiko- og vesentlighetsvurderingen. Kontrollutvalget må da stå fritt med hensyn til hvem som skal utføre vurderingen. Det kan være kontrollutvalgets sekretariat, kommunens revisor eller andre.

2.1 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGENS TIDSHORISONT

Det er viktig å få avklart hvor ofte plan for forvaltningsrevisjon skal utarbeides i den aktuelle kommunen, slik at vurderingens tidshorisont er avklart. Kravet i kommuneloven er at den skal gjennomføres minst én gang i valgperioden. Det må være opp til kommunestyret å bestemme om vurderingen og planen skal utarbeides oftere.

Erfaringene så langt har vist at det er en ressurskrevende prosess å utarbeide en risiko- og vesentlighetsvurdering. Det vil derfor trolig legge beslag på for store ressurser å gjennomføre slik vurdering årlig. En mer hensiktsmessig tilnærming kan være å foreta en årlig gjennomgang av vurderingen og den vedtatte planen og vurdere behovet for justeringer for å holde den mest mulig oppdatert i forhold til inntrådte endringer. For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, er det viktig at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden.

2.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGENS DETALJERINGSNIVÅ

Med utgangspunkt i kommuneloven § 1-1 kan kommunens virksomhet fra et overordnet perspektiv deles inn i følgende sju kategorier:

- legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre
- yte tjenester til beste for innbyggerne
- drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne
- utøve offentlig myndighet
- være effektive
- være tillitsskapende

- være bærekraftige

Med dette utgangspunktet kan det på et overordnet nivå være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut fra følgende sju perspektiver:

1. Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil her for eksempel være knyttet til spørsmålet om i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av folkevalgte organer, om sakene som legges fram for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet, og om kravene i forvaltningsloven og offentleglova overholdes. Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som er tilpasset de folkevalgte som målgruppe.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?

Dette punktet innbefatter den kommunale tjenesteproduksjonen og gjelder kommunens ytelser overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. Her vil det innenfor rammen av en risiko- og vesentlighetsvurdering være aktuelt å vurdere om kommunens tjenestetilbud er forsvarlig, og om innbyggerne får de tjenestene de har krav på.

3. Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?

Dette punktet gjelder kommunens planverk som kommuneplan med samfunnsdel og arealdel og ulike delplaner. Bygger de ulike planene på et forsvarlig datagrunnlag og ser de langt nok fram? Blir innbyggerne involvert i planprosessene?

4. Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?

Dette punktet går på hvordan kommunen utøver sin myndighet overfor tredje person. Forvalter kommunen sin myndighet på en god måte? Følges saksbehandlingsreglene og er saksbehandlingen forsvarlig?

5. Driver kommunen effektivt?

Dette punktet handler om å utnytte kommunens ressurser på best mulig måte med best mulig måloppnåelse.

6. Er kommunen tillitsskapende?

Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, både blant folkevalgte og ansatte for på den måten å skape tillit overfor kommunens innbyggere. Har kommunen etiske retningslinjer, er de kjent og blir de fulgt? Hvordan blir kommunens innbyggere møtt? Har kommunen satt i verk tiltak som skal motvirke misbruk av kommunens midler og korrupsjon?

7. Er kommunens drift bærekraftig?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolkningssammensetningen. Et annet viktig spørsmål er om kommunen oppfyller de pliktene de er pålagt i regelverket på miljøområdet. Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen tar grep for å møte og motvirke de miljø- og klimaendringene som er varslet. Viktig er også antakelser om nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Med utgangspunkt i denne sjudeligen av kommunens virksomhet kan det gjennomføres risiko- og vesentlighetsvurdering med ulik detaljeringsgrad. Vurderingen kan gjennomføres på et overordnet nivå, på sektornivå, på tjenestenivå eller annet. Forhold som organisering, kompleksitet og planverk kan spille en rolle i denne vurderingen.

Det kan være en utfordring å sikre at risiko- og vesentlighetsvurderingen er tilstrekkelig overordnet slik at kontrollutvalget får et oversiktsbilde av hele den kommunale virksomheten, samtidig som den går tilstrekkelig dypt til å danne et meningsfullt grunnlag for å utarbeide kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon. Det er et sentralt moment at vurderingen gir et helhetlig risikobilde av hele kommunens virksomhet, og at den bidrar til å se ulike risikofaktorer på tvers av sektorer og områder.

2.3 OFFENTLIGHET

Forslag til plan for forvaltningsrevisjon basert på risiko- og vesentlighetsvurdering skal etter kommuneloven § 23-3 utarbeides av kontrollutvalget og vedtas av kommunestyret selv. Saksdokumentene for planen bør utformes slik at de ikke unntas fra offentlighet.

Justisdepartementet har utarbeidet en omfattende veileder til offentleglova. Veilederen er tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rettleiar-til-offenntleglova/id590165/>

3. TEORETISK FUNDAMENT

I samfunnet generelt har vi i de siste tiår sett et økende fokus på risiko og risikostyring, og dette har nedfelt seg i en mer systematisk tenking og tilnærming på området. Ett sentralt eksempel på dette er COSO¹-rammeverkene som er utarbeidet med tanke på ledelse og styring i alle typer virksomheter, og som kan anvendes både i privat og offentlig sektor. De har etter hvert fått status som en beskrivelse av beste praksis på området risiko og risikostyring.

Rammeverkene beskriver sammenhengen mellom mål, risiko og styrings- og kontrolltiltak. Den underliggende tankegangen for risikostyring og intern kontroll er at alle typer virksomheter – det være seg næringsvirksomhet, den virksomheten som ideelle organisasjoner driver, eller statlig og kommunal virksomhet – er til for å skape verdier for sine eiere/interessenter. Resonnementet er kort fortalt at alle virksomheter har mål som de ønsker å oppnå. Men alle typer virksomheter står overfor usikkerhet i form av mulige hendelser som kan inntre, og som kan påvirke virksomhetens muligheter til å nå sine målsettinger. Slike hendelser representerer ulike risikoer. For å håndtere disse risikoene må ledelsen iverksette styrings- og kontrollaktiviteter. Kort sagt beskriver rammeverkene hvilke prosesser og tiltak som bør være til stede i enhver type virksomhet for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse med hensyn til blant annet målrettet og kostnadseffektiv drift og overholdelse av lover og regler.

Vi finner det rimelig at den risiko- og vesentlighetsvurdering som skal ligge til grunn for plan for forvaltningsrevisjon, tar utgangspunkt i anerkjente teorier og metoder. Denne veilederen har derfor COSO-rammeverkene som fundament og inspirasjonskilde.

3.1 COSO-RAMMEVERKENE

Det eldste rammeverket ble publisert i 1992 under tittelen *Internal Control – Integrated Framework*² og beskriver hvilke elementer som bør være til stede for å sikre at en virksomhet når sine mål, reduserer risiko for tap, sikrer pålitelig rapportering og overholder lover og regler. I 2004 la COSO fram et nytt rammeverk – Enterprise Risk Management (ERM) – Integrated Framework. Dette er en veiledning i risikostyring der sentrale prinsipper og begreper diskuteres, nødvendige komponenter angis og et felles begrepsapparat for risikostyring foreslås. I 2009 la COSO fram enda en veileder om oppfølging av internkontroll.

En virksomhets risikohåndtering (Enterprise Risk Management – ERM) omfatter følgende komponenter/aktiviteter:

- Virksomhetens interne miljø - som danner grunnlaget for hvordan risiko og kontroll blir vurdert og ivaretatt av de ansatte i enheten.
- Etablere formål og målsettinger for virksomheten.

¹ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - en frivillig organisasjon i privat sektor som har som formål å forbedre kvaliteten på finansiell rapportering gjennom fokus på etikk i forretningslivet, effektiv intern kontroll og corporate governance.

² Ble utgitt på norsk i 1996 med tittelen ”Intern kontroll – et integrert rammeverk. COSO-rapporten.”

- Identifisere hendelser og risikofaktorer som kan hindre måloppnåelse.
- Risikovurdering – i forhold til de identifiserte hendelsene og risikofaktorene, herunder vurdering av
 - Konsekvens
 - Sannsynlighet
- Risikorespons, dvs. å velge strategi for om det skal iverksettes tiltak for å bringe risikonivået til et nivå som er i samsvar med enhetens risikoappetitt³
- Kontrollaktiviteter
- Informasjon og kommunikasjon
- Overvåkning
- Intern kontroll

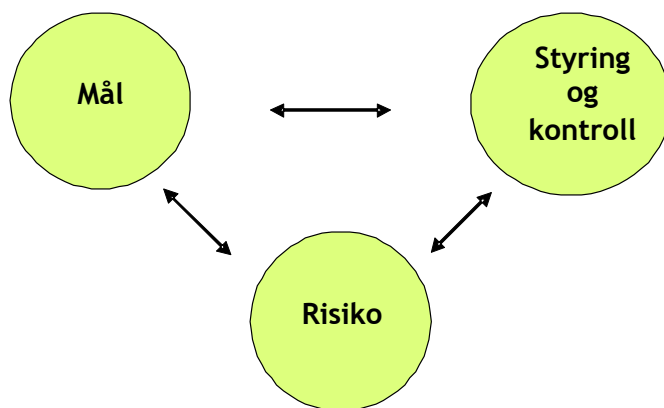
Rammeverkene understreker at ansvaret for en virksomhets risikohåndtering ligger hos virksomhetens styre, ledelse og øvrig personell. Prosessaspektet står sentralt, og det blir understreket at risikohåndtering er en serie av aktiviteter som kontinuerlig pågår i hele virksomheten.

Overført til kommunesektoren er risikostyring et ansvar som tilligger politisk og administrativ ledelse. Tilsynsorganene i kommunen skal ikke gjennomføre risikostyringen, men må ha et inntrykk av hvordan den fungerer i egen kommune. Kunnskapen om hvordan risikostyringen ivaretas, vil ha betydning for prioriteringen av revisjonsoppgavene, og er derfor relevant med tanke på risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon.

Elementene som ERM-rammeverket framhever som vesentlige, er et nyttig utgangspunkt for å beskrive en framgangsmåte for gjennomføring av en risiko- og vesentlighetsvurdering i henhold til kommuneloven § 23-3.

Med dette utgangspunktet legger vi til grunn en modell der risiko ses i forhold til kommunens målsetting om å nå sine mål, ha en effektiv drift og etterleve regelverket, og den styring og kontroll som foregår i kommunen for å sikre dette. Denne modellen kan illustreres slik:

³ Graden av risiko en virksomhet er villig til å akseptere i forhold til å oppnå sine mål. (ERM – vår oversettelse.)

Figur 3-1 Generell risikomodell

Modellen illustrerer at det er en sammenheng mellom en virksomhets mål, risikoene som foreligger for at målene ikke nås, og de styrings- og kontrolltiltak som er etablert for å sikre at målene blir nådd.

Enhver virksomhet har mål for sin virksomhet. God virksomhetsstyring tilsier at det bør iverksettes styrings- og kontrolltiltak for å sikre at virksomheten når sine mål. Samtidig vil det i alle virksomheter kunne inntreffe hendelser som kan hindre virksomhetens måloppnåelse. Slike hendelser representerer risiko. Det er viktig å identifisere og vurdere betydningen av ulike typer risiko, og det bør iverksettes tilpassede styrings- og kontrolltiltak for å håndtere de risikofaktorene som foreligger. Hensikten med tiltakene er at de skal ha en risikoreducerende effekt.

I risikovurderingen skal det foretas en vurdering av hvilke konsekvenser det kan få, dersom den enkelte risikofaktor inntreffer, og sannsynligheten for at det vil skje. Når man har identifisert og vurdert de ulike risikofaktorene, og kjenner hvilke risikoreducerende styrings- og kontrolltiltak som er iverksatt, må det foretas en vurdering av hvor vesentlig de ulike risikofaktorene er i forhold til virksomhetens målsettinger

4. INFORMASJONGRUNNLAG

Informasjonen som risiko- og vesentlighetsvurderingen bygger på, må omfatte både den virksomheten som drives i kommunens egen regi og den virksomheten som drives i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Den må også være tilstrekkelig til å identifisere risiko for mangler eller avvik og til å legge grunnlag for beslutningen om, og eventuelt på hvilke områder, det skal iverksettes forvaltningsrevisjon. Avgjørelsen om hvor bredt en skal søke informasjon, bør gjøres på bakgrunn av en avveining mellom tidsbruk, om det er forhold som det er viktig å belyse ekstra grundig, og hvilke ressurser en har tilgjengelig.

Vurderingen bør begrunnes og dokumenteres. Det bør framgå hvilken informasjon vurderingene bygger på med henvisning til kildene.

Det pekes i de følgende avsnittene på kilder og informasjonskanaler som kan/bør benyttes for å framskaffe relevant informasjon om kommunens mål, status og utvikling innen ulike tjenesteområder.

4.1 INFORMASJON FRA KOMMUNEN SELV - SKRIFTLIG OG MUNTLLIG

Risiko- og vesentlighetsvurderingen må bygge på informasjon i og om den enkelte kommune. Kommunens planverk, politiske vedtak, reglementer, retningslinjer og prosedyrer er sentrale dokumenter. Kommunens ROS-analyse, og kontakt med administrasjon og politikere kan også gi nyttig informasjon. En dialog med sentrale personer på ulike nivåer i kommunens organisasjon kan være med på å avklare hvordan de ulike aktørene ser risikobildet fra sine ståsteder, og om risikobildene stemmer overens. Kontakten kan også gi utdypende opplysninger om eventuelle risikoreduserende tiltak som er iverksatt, men som ikke kommer fram i de skriftlige kildene.

Dersom kommunen har gjennomført brukerundersøkelser, bør man etterspørre resultatene av disse. Det samme gjelder medarbeiderundersøkelser.

Informasjon om virksomheten i kommunens selskaper må også hentes inn. Kommunens eierskapsmelding kan være en nyttig informasjonskilde. Det samme gjelder selvsagt selskapenes årsmeldinger.

Hvordan?

- Dokumenter
- Møter/workshops med administrativ ledelse (eks ledermøter, samtale på tomannshånd)
- Møter/workshops med politisk ledelse (eks ordfører, utvalgsledere, formannskap/fylkesutvalg)
- Spørreskjema angående vurdering av måloppnåelse og risikoområder
- Medarbeiderundersøkelser, innbyggerundersøkelser
- Kommunens hjemmeside på internett

Dersom man gjennomfører spørreundersøkelse, kan disse være rettet mot administrasjonen, politikerne eller innbyggerne, avhengig av hva en ønsker å fokusere på. Spørreundersøkelser kan også rettes mot kommunens eierrepresentanter, styremedlemmer og daglig leder i selskaper der kontrollutvalget har innsynsrett etter kommuneloven § 23-6. Det bør legges ned et grundig arbeid for å sikre at spørreskjemaet fanger opp det vi ønsker å få informasjon om.

4.2 INFORMASJON FRA EKSTERNE OFFENTLIGE KILDER

Også eksterne dokumenter er aktuelt å benytte, for eksempel ulike prognoser og dokumenter som gir føringer fra staten. Statlige forventninger, kanalisert gjennom egne forventningsbrev eller andre dokumenter fra KMD (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/tema/forholdet-kommune-stat/forventningsbrevstatlige-styringssignale.html?id=551827>) og Fylkesmannen, er sentrale kilder i så måte. Videre har departement, direktorat og tilsyn ulike informasjonskanaler hvor utviklingstrender og sammenlikninger er tilgjengelige.

I tillegg til de statlige forventningene er det flere fylkesmannsembeter som utarbeider egne dokumenter med beskrivelser av utviklingstrekk i kommunene. Disse kan gi informasjon som kan anvendes i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen. Tilsynsrapporter etter ulike statlige tilsyn er dessuten nyttig å være kjent med sammen med informasjon om kommunens oppfølging av gjennomførte tilsyn.

Det ligger også mye nyttig informasjon tilgjengelig i offentlige databaser. Vi vil her spesielt nevne produksjonsindeksen for kommunene (KMD), KOSTRA-databasen (SSB), Skoleporten (Utdanningsdirektoratet) og bedre kommune.no). For en nærmere omtale som også viser hvordan disse informasjonskildene kan brukes i en risiko- og vesentlighetsvurdering, viser vi til vedlegg 4. I tillegg kan Kommunebarometeret som publiseres av Kommunal Rapport hvert år, gi nyttig informasjon.

Hvordan?

- Skriftlige dokumenter fra Fylkesmannen, eks tilsynsrapporter, statistikkhefter eller ”kommunebilder”.
- Møte med representanter fra Fylkesmannen og andre tilsynsorganer
- Informasjon i offentlig tilgjengelige databaser

4.3 KONTROLLUTVALGETS, SEKRETARIATETS OG REVISORS INFORMASJON

Gjennom det løpende arbeidet vil både sekretariat og revisor opparbeide kunnskap som bør tas med i vurderingen, herunder informasjon fra utført regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelsesk kontroll og gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget selv sitter også med kunnskap som bør benyttes i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Gjennom saker utvalget har behandlet, besøk det har gjennomført, og kontakt det har hatt med andre politikere, har utvalget informasjon om ulike forhold ved kommunens virksomhet. Kontrollutvalget kan involveres i arbeidet gjennom diskusjoner i møter eller ved å arrangere egne seminar/workshops der kommunens virksomhet vurderes.

Hvordan?

- Erfaringer framkommet gjennom regnskapsrevisjon
- Tidligere forvaltningsrevisjon, og kunnskap om hvordan disse er fulgt opp
- Informasjon framkommet gjennom deltakelse i møter og kontakt med personer i kommunen
- Følge med på politiske saker og vedtak som fattes
- Medieoppslag – som følge av konkrete hendelser i kommunen eller et generelt fokus på spesielle deler av forvaltningen
- Medieoppslag om kommunens selskaper

5. UTARBEIDELSE OG OPPBYGGING AV RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN

5.1 TODELT TILNÆRMING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gi relevant informasjon om hovedtrekkene som angår kommunens virksomhet. Vurderingen skal likevel være såpass detaljert at den gir relevant informasjon med tanke på å identifisere områder for forvaltningsrevisjon, det vil si områder der det er indikasjoner på eller påviste avvik mellom vedtatte målsettinger og forvaltningens oppfølging/etterlevelse.

I sum skal informasjonen som framskaffes og presenteres, sette kontrollutvalget i stand til å identifisere på hvilke områder det er størst behov for forvaltningsrevisjon, slik at disse kan inngå i plan for forvaltningsrevisjon med prioritering mellom områder og temaer.

Med utgangspunkt i det COSO-ERM-rammeverket som ble presentert i forrige kapittel, kan følgende elementer inngå i en risiko- og vesentlighetsvurdering:

- *Mål for den kommunale virksomheten, herunder lovpålagte oppgaver*
- *Risikofaktorer som kan medføre uønskede hendelser som kan hindre måloppnåelse*
- *Risikovurdering:*
 - *Konsekvensene dersom hendelsen inntreffer*
 - *Sannsynlighet for at hendelsen inntreffer*
- *Risikoreduserende tiltak*
- *Vesentlighetsvurdering*

Vi foreslår en todelt presentasjon av informasjonen:

1. Beskrivende framstilling av sentrale forhold i kommunen, utviklingstrekk, utfordringer og hvordan kommunen jobber med de ulike områdene. Det er viktig å få fram forholdet mellom mål, risiko og kommunen egen styring/kontrol. Avsnitt 5.2 tar for seg hvilke elementer som kan inngå i denne delen.
2. Skjematisk framstilling av risiko- og vesentlighetsvurderingen med en trinnsvis gjennomgang av risikoforhold, risikoreduserende tiltak og vesentlighet. Avsnitt 5.3 tar for seg hvilke elementer som kan inngå i framstillingen.

Med begge disse delene vil vurderingen til sammen gi et bredt grunnlag for å velge ut aktuelle prosjektområder. Den beskrivende delen vil dessuten gi både kontrollutvalget og andre lesere nyttig bakgrunn for å skjønne risiko- og vesentlighetsvurderingene.

Det viktige er at den informasjonen som framkommer er nyttig og relevant med tanke på å identifisere situasjoner der det er fare for manglende måloppnåelse på områdene som framstår som vesentlige i den kommunale virksomheten.

5.2 BESKRIVELSE AV SENTRALE FORHOLD I KOMMUNEN - UTFORDRINGER OG UTVIKLINGSTREKK

For å gi en helhetlig forståelse av den enkelte kommunes situasjon kan det være nyttig å sette kommunen inn i en ramme ved å beskrive sentrale målsettinger, vesentlige utviklingstrekk, utfordringer og betingelser som innvirker på drift og generell utvikling i kommunen. Dette vil danne et nyttig utgangspunkt for risiko- og vesentlighetsvurderingen som skal gjøres på et mer detaljert nivå. På denne måten skapes et bakteppe for kontrollutvalget og andre brukere som kan bidra til en bedre forståelse av vurderingen. En slik beskrivelse behøver ikke være omfattende, men heller søke å få fram de mest relevante forholdene.

Forhold det kan være relevant å beskrive:

- **Sentrale lover og forskrifter** med krav til kommunens virksomhet (se vedlegg 2).
- **Overordnede mål**
 - Målsettinger nedfelt i kommuneplan eller andre styringsdokumenter – generelle for hele kommunen og eventuelle sentrale hovedmålsettinger for virksomhetsområdene
- **Demografi**
 - Folketallsutvikling, alderssammensetning, bosettingsstruktur
- **Arbeidsliv**
 - Næringsstruktur, sysselsetting
 - Forventet utvikling
- **Organisasjon**
 - Antall ansatte, kjønns- og alderssammensetning
 - Kompetansebehov
 - Sykefravær
- **Tjenestetilbud**
 - Info om hovedtrekkene innen ulike tjenesteområder
- **Økonomi**
 - Hovedtall budsjett og regnskap
 - Hovedtrekkene i kommunens økonomiske utvikling de senere år, herunder om det er spesielt utfordrende forhold som bør bemerkes
- **Organisering/styring**
 - Politisk organisering og styring
 - Administrativ organisering og styring
 - Formelt styringssystem (eks budsjettstyring, mål- og resultatstyring, balansert målstyring o.a.)
- **Kommunens forhold til eksterne parter**
 - Interkommunalt samarbeid
 - Deltakelse i andre relasjoner/partnerskap
 - Internasjonalt arbeid
- **Kommunens selskaper**

Mange av kommunenes målsettinger, både på overordnet nivå og på virksomhetsområdene, omhandler forhold som faller inn under punktene som er nevnt ovenfor. I vurderinger av om

det er fare for manglende måloppnåelse, er det nødvendig å kjenne kommunens situasjon innen ulike områder og ha forståelse for hvilke betingelser virksomheten drives innenfor.

5.3 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN

Den andre fasen består av selve risiko- og vesentlighetsvurderingen. Dette kan gjennomføres og framstilles på ulike måter. Vi anbefaler her en skjematisk framstilling som tydeliggjør hva vurderingene bygger på.

De følgende avsnittene tar for seg hvilke hovedelementer som bør inngå i risiko- og vesentlighetsvurderingen, og viser hvordan disse kan systematiseres i en skjematisk framstilling.

Følgende hovedelementer bør inngå i vurderingene:

1. Inndeling i hensiktsmessige virksomhetsområder
2. Vurdering av risiko
3. Risikoreduserende tiltak – hva gjør ledelsen med de aktuelle forholdene?
4. Vurdering av vesentlighet
5. Prioritering av områder – med henblikk på plan for forvaltningsrevisjon

Nedenfor gir vi noen eksempler på inndeling av kommunens virksomhetsområder og hvilke forhold det kan være relevant å beskrive innen hvert av områdene. Videre pekes det i avsnittene 5.3.2 – 5.3.5 på hvilke forhold som inngår i de nevnte hovedelementene i risiko- og vesentlighetsvurderingen.

5.3.1 Gjennomgang ut fra virksomhetsområder - sentrale forhold å vurdere

I gjennomføring av risiko- og vesentlighetsvurderingen kan det være hensiktsmessig å dele inn kommunens virksomhet etter tjenesteområde eller enhet slik at vurderingene og framstillingen blir systematisk og oversiktlig. Eksempelvis vil mange kommuner ha delt inn virksomhetsområdene omtrent i følgende kategorier:

- administrasjon og støttetjenester
- oppvekst og utdanning
- helse- og sosialsektor
- kultur og fritid
- plan, teknisk sektor og landbruk

Andre inndelinger finnes også, og betegnelsene kommunene bruker på virksomhetsområdene vil naturligvis variere.

Hvor detaljert en skal gå til verks innen hvert av virksomhetsområdene, beror på hvilke ressurser (tid) en har til å gjøre vurderingen, og hvor ”spisset” det er ønskelig å være i prioriteringen av prosjektområdene. Alt fra noen hovedområder innen hvert tjenesteområde til et utall veldig detaljerte oppgaveområder er mulige tilnærminger.

Som en gylden middelvei settes det her fram et forslag på et sett med forhold innen hvert tjenesteområde det kan være relevant å belyse. Til sammen er dette forhold som antas å dekke virksomhetsområdene på et overordnet nivå, men samtidig detaljert nok til at det er mulig å identifisere aktuelle områder for forvaltningsrevisjon på bakgrunn av det som vurderes:

Administrasjon og støttetjenester

- Styringssystemer; planlegging, rapportering og oppfølging
- Anskaffelser
- Datasystemer; IKT-systemer, saksbehandling, økonomi – og regnskap m.fl.
- Oppfølging av vedtak
- Finansforvaltning
- Internkontroll
- Organisasjon/personal
- Bruk av støttetjenester
- Miljø – bærekraftig utvikling
- Eiendomsskatt
- Offentlig støtte/næringsstøtte

For kommunene:

Oppvekst og utdanning

- Barnehager
 - Dekningsgrad/tilgjengelighet
 - Kostnader
 - Kvalitet
- Grunnskole
 - Pedagogisk-psykologisk tjeneste
 - Tilpasset opplæring
 - Spesialundervisning
 - Elevenes fysiske og psykiske skolemiljø
 - Kompetanse og rekruttering
 - Skoleskyss
- Skolefritidsordning

Helse- og sosial

- Pleie og omsorg
 - Institusjonsplasser
 - Hjemmetjenester
 - Psykisk helsevern
 - Individuelle planer
 - Kompetanse/rekruttering
- Helse
 - Legedekning
 - Skolehelsetjeneste
 - Helsestasjoner
 - Fysio- og ergoterapautdekning
- Sosial omsorg

- Barnevern
 - Omfang – andel tilsyn og tiltak
 - Kompetanse hos ansatte

Kirke, kultur og fritid

- Bibliotek
- Kulturskole
- Idrettsanlegg

Plan, teknisk sektor og landbruk

- Teknisk sektor
 - Vann, avløp, renovasjon (VAR)
 - Veg
 - Brann- og feiervesen
 - Eiendomsforvaltning
- Arealplanlegging
 - Plansaker
 - Byggesaksbehandling

For fylkeskommunene:

- Offentlig støtte/næringsstøtte
- Barnevernet

Videregående opplæring

- Tilpasset opplæring
- Gjennomstrømming av elever
- Oppfølging av lærlinger
- Skoleskyss

Tannhelse

- Tilgjengelighet på tannhelsetjenester for alle i fylket
- Tilbudet til prioriterte grupper
- Kompetanse – rekruttering av tannhelsepersonale
- Spesialisttannhelsetjeneste

Regional utvikling

- Rollen som regional utviklingsaktør
- Samarbeid med andre
- Kollektivtrafikk
- Drift/vedlikehold av veg
- Planlegging – veiledning til kommuner
- Særskilte utviklingsprosjekt

I tillegg kommer kommunens eller fylkeskommunens selskaper.

Innen hvert av virksomhetsområdene kan en se for seg en systematisk gjennomgang av risiko- og vesentlighetsvurderingene i en tabell som vist på neste side – her eksemplifisert for administrasjon og støttetjenester:

Tabell 5-1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Virksomhetsområde: Administrasjon og støttetjenester				
Område/oppgave	Vurdering av risiko - jfr innhold i forvaltningsrevisjon	Hva gjør ledelsen med dette forholdet?	Vesentlighet (grad av vesentlighet - i.f.t. hva?)	Vurdering av området i FR-plan (faglig anbefaling)
→jfr 5.3.1	→jfr 5.3.2	→jfr 5.3.3	→jfr 5.3.4	→jfr 5.3.5
Styringssystemer				
Anskaffelser				
Datasystemer				
Oppfølging av vedtak				
Finansforvaltning				
Organisasjon/personal				
Bruk av støttetjenester				
Miljø - bærekraftig utvikling				

5.3.2 Vurdering av risiko

Utgangspunktet for risikovurderingen er en erkjennelse av at uønskede hendelser – risikofaktorer – kan inntreffe og true måloppnåelsen. Eksempler på aktuelle risikofaktorer i kommunal virksomhet er gjengitt i vedlegg 1.

Risikovurdering er sammensatt av to elementer:

- Vurdering av konsekvens dersom risikofaktoren inntreffer
- Vurdering av sannsynlighet for at risikofaktoren inntreffer

Vurderingen av hvorvidt risikoen er høy/middels/lav avhenger derfor av hvordan en vurderer konsekvensene av, og sannsynligheten for at en gitt situasjon inntreffer eller utvikler seg. Dersom konsekvensene antas å bli store, samtidig som det er en stor sannsynlighet for at en situasjon blir en realitet, vurderes risikoen til å være høy. Motsatt vil risikoen vurderes som lav i tilfeller der en situasjon bare vil få mindre konsekvenser, samtidig som det er lite trolig at den aktuelle situasjonen skal oppstå.

Fordi hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å identifisere aktuelle områder for forvaltningsrevisjon, kan det være nyttig å vurdere risiko knyttet til:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

Er det for eksempel høy eller lav risiko knyttet til økonomi, regeletterlevelse, produktivitet eller måloppnåelse innen opplæringsområdet?

5.3.3 Risikoreducerende tiltak - hva gjør ledelsen med de aktuelle forholdene

I risiko- og vesentlighetsvurderingen må det tas hensyn til eventuelle tiltak som kommunens ledelse har satt i verk for å redusere muligheten for at risikofaktorene som kan true måloppnåelsen skal inntreffe, og redusere virkningene dersom risikofaktoren likevel slår til.

Det derfor nødvendig å ha kjennskap til de styrings- og kontrolltiltakene som er etablert i kommunen, og vurdere i hvor stor grad disse fungerer risikoreducerende i forhold til konsekvensen av og sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer.

Tiltakene kan være av ulik karakter. Det kan være etablert interne rutiner som vil føre til at feilsituasjoner oppdages og rettes på et tidlig tidspunkt før skade oppstår. Det kan være satt i verk tiltak som bidrar til at konsekvensen blir mindre dersom risikofaktoren slår til – for eksempel ved at risikoen er delt med flere, som ved forsikring. Andre tiltak kan bidra til at sannsynligheten for at risikofaktoren inntreffer blir redusert.

De styrings- og kontrolltiltakene som etableres for å sikre at virksomheten når sine mål, kan kategoriseres på følgende måte:

- Informasjon og kommunikasjon – eks forankring av vedtatte mål blant medarbeiderne og informasjon til medarbeidere om utvikling i organisasjonen
- Overvåking/oppfølging – eks medarbeiderundersøkelser, innbyggerundersøkelser, rapportering gjennom styringssystem
- Kontrollaktiviteter – eks attestasjon og anvisning, rutiner, vedtaksoppfølging

Ut fra kjennskap til styrings- og kontrolltiltakene i organisasjonen vil vi få en oppfatning av hva som gjøres for å redusere risiko. Slik informasjon vil innvirke på om et forhold vurderes som viktige å se nærmere på eller ikke. Dersom ledelsen ser ut til å ”ha kontroll på” risikoforholdene innen et gitt område, og har iverksatt tiltak for å redusere risiko, kan det tilsi at dette området behøver mindre oppmerksomhet fra kontrollutvalgets side. Omvendt kan kunnskap om risikoforhold som ledelsen ikke har fokus på, tilsi større oppmerksomhet fra kontrollutvalget i deres planlegging av forvaltningsrevisjon.

5.3.4 Vurdering av vesentlighet

Med vesentlighet mener vi i denne sammenheng en samlet vurdering av alvorlighetsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til kommunens måloppnåelse.

Hvilken betydning vil det få dersom risikoen innen et gitt område blir en realitet i form av et faktisk avvik – hvor ille er det?

Dersom en har vurdert risikoen innen et gitt område til å være høy, samtidig som en vet at ledelsen ikke har iverksatt tiltak for å redusere risiko, og at det vil få stor negativ betydning dersom situasjonen blir en realitet, er det grunn til å vurdere området som vesentlig.

Vesentlighet, det vil si hva som har størst (negativ) betydning kan vurderes ut fra ulike perspektiver, og vesentlighetsgraden avhenger av hvilket perspektiv en ser situasjonen ut fra. Virksomheten som drives i kommunene er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Ulike aktører med ulike ståsteder kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er vesentlig – for hvem er det ille?

Vesentlighet kan derfor vurderes fra ulike perspektiver:

- Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av et tjenesteområdes driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter.
- Fra et politisk perspektiv, vurdert ut fra hvilke tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv. (Her vil oppfatningene av vesentlighet trolig variere mellom de politiske grupperingene.)
- Fra brukernes perspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentligst.
- Fra medarbeidernes perspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentligst.
- Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentligst ved kommunens virksomhet sett i forhold til storsamfunnet og miljøet.

Vesentlighetsvurderingen skal vise hvilke risikofaktorer som er mest vesentlige, mest alvorlige, i forhold til å oppnå de målene som kommunen har satt seg og i forhold til lovbestemmelser. Her kan det gjerne synliggjøres at vesentlighetsvurderingen kan variere alt etter hvilket perspektiv som legges til grunn.

Det er svært vanskelig, om ikke umulig, å måle ulike sektors og virksomhetsområders vesentlighet opp mot hverandre. Revisor og/eller kontrollutvalgets sekretær bør ikke prøve å måle hva som er viktigst av f.eks. skole, eldreomsorg, vann og avløp, kultur osv. Man bør

med andre ord ikke ta mål av seg å rangere ulike områders vesentlighet. Men vurderingen bør bidra til at den forvaltningsrevisjon som prioriteres, er vesentlig, men altså ikke nødvendigvis den mest vesentlige. Over tid bør forvaltningsrevisjonen dekke en tilstrekkelig bred del av kommunens virksomhet.

5.3.5 Prioritering av områder - med henblikk på plan for forvaltningsrevisjon

Risiko- og vesentlighetsvurderingen som nå er gjennomført, danner utgangspunkt for videre vurderinger av hvilke områder som bør prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon.

Vurderingene bør nå ha avdekket hvor det er stor risiko for avvik i forhold til økonomi, produktivitet og måloppnåelse/regeletterlevelse. Innen de områder hvor risiko er avdekket, har gjennomgangen vist hvilke tiltak ledelsen har iverksatt for å redusere avdekket risiko til et akseptabelt nivå. Til slutt er det gjort vurderinger av vesentlighet for de ulike områdene – på hvilken måte er forholdet vesentlig?

Etter denne gjennomgangen vil det sannsynligvis peke seg ut en del områder/aktuelle prosjekter som bør bli gjenstand for nærmere vurderinger, og som dermed er aktuelle å ha med i plan for forvaltningsrevisjon.

I den videre prioriteringen av prosjektområder kan det være nyttig å se på hvilke forvaltningsrevisjonsprosjekter kommunen har fått gjennomført de senere årene. Er det for eksempel omtalt forhold i noen gjennomførte prosjekter som tilsier at oppfølgingsprosjekt er fornuftig? Eller var forrige gjennomgang så godt fulgt opp at det ikke vurderes som hensiktsmessig med et nytt prosjekt på samme område? I denne forbindelsen må man også sørge for at kontrollutvalgets ansvar ifølge kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e om oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner, blir ivarettatt.

Fylkesmannen og andre tilsynsorganer kan både gi nyttig informasjon til bruk i vurderingene og være av betydning i prioriteringen av prosjektområder. Dersom Fylkesmannen nettopp har hatt tilsyn som setter fokus på de samme områdene som risiko- og vesentlighetsvurderingen har pekt på som aktuelle for forvaltningsrevisjon, kan det være et argument for ikke å ha med området i plan for forvaltningsrevisjon.

Ifølge kommuneloven § 30-7 skal den statlige tilsynsvirksomheten samordnes med kommunen. Blant annet følger det av bestemmelsen at statlige tilsynsmyndigheter i sin planlegging, prioritering og gjennomføring av tilsyn skal ta hensyn til blant annet relevante forvaltningsrevisjonsrapporter og vurdere å utsette eller å ikke gjennomføre tilsyn hvis kommunen eller fylkeskommunen nylig har gjennomført en kontroll med det samme temaet. Bestemmelsen tilsier at plan for forvaltningsrevisjon bør gjøres kjent for Fylkesmannen. Vi anser det også naturlig at Fylkesmannen holdes løpende orientert om gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Sammen med vurderingens første del, den mer beskrivende framstillingen av utfordringer og utviklingstrekk, vil den skjematisk framstillingen gi et godt informasjonsgrunnlag for å gi faglige anbefalinger om hvilke områder som bør prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon.

Det er også viktig å vurdere kommunens egne tiltak. Dersom kommunen tar sikte på å evaluere et saksområde selv, så kan det være hensiktsmessig at man avventer å gjennomføre forvaltningsrevisjon av det samme området.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal også omfatte virksomheten i kommunens selskaper. Dersom vurderingen viser at det er behov for å gjennomføre forvaltningsrevisjon av ett eller flere selskaper, skal dette inngå i plan for forvaltningsrevisjon. Det vil da være en fordel om eierne går sammen om å gjøre en felles forvaltningsrevisjon.

6. EN ALTERNATIV MÅTE Å GJØRE DET PÅ - SWOT-ANALYSE SOM VERKTØY I RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Vi vil her presentere en alternativ tilnærming til risiko- og vesentlighetsvurdering som bygger på verktøyet som går under betegnelsen SWOT-analyse.

Siktemålet med en SWOT-analyse er å få en oversikt over indre og ytre styrker og svakheter i en organisasjon. De fire bokstavene ”SWOT” står for forbokstavene i de engelske ordene Strengths (sterke sider), Weaknessess (svake sider), Opportunities (muligheter) og Threats (trusler). En slik analyse kan brukes for å kartlegge og analysere kommunens stilling og kan være et nyttig verktøy for å identifisere områder for forbedring. Forbedring og læring er jo nettopp ett av formålene med forvaltningsrevisjon, og derfor kan en SWOT-analyse være et nyttig verktøy ved gjennomføring av en risiko- og vesentlighetsvurdering.

I en SWOT-analyse grupperes nøkkelinformasjon i to hovedkategorier – interne faktorer og eksterne faktorer. De interne faktorene omfatter kommunens sterke og svake sider. De sterke sidene representerer kommunens positive egenskaper, det som kommunen er god til og som gir trygghet internt i organisasjonen i forhold til måloppnåelse. Svakheter er det som den kommunale organisasjonen mangler eller utfører dårlig i forhold til oppfylling av mål. De eksterne faktorene omfatter eksterne muligheter og trusler. Eksterne muligheter er muligheter som ligger i omgivelsene og som kommunen kan velge å utnytte. Eksterne trusler er trusler og hindringer som kan motarbeide kommunens forsøk på å utnytte foreliggende muligheter. Dette er illustrert i figuren under:

	Styrker	Svakheter
Interne		
	Muligheter	Trusler
Eksterne		

Figur 6-1: SWOT-tabell

Formålet med analysen er å identifisere de viktigste interne og eksterne faktorene som er avgjørende for å nå målene for den kommunale virksomheten. En slik analyse kan brukes for å kartlegge og analysere kommunens stilling og kan være et nyttig verktøy for å identifisere områder for forbedring.

Ta utgangspunkt i målsettinger og andre forhold som er beskrevet, og gjør en vurdering av hvordan ulike forhold kan betegnes som henholdsvis interne sterke eller svake sider, og

eksterne muligheter eller trusler. Se eksempler under på hva den kan være nyttig å fokusere på.

6-1 Tabell til bruk ved en SWOT-analyse

Interne		Eksterne	
Sterke sider (Strengths)	Svake sider (Weaknesses)	Muligheter (Opportunities)	Farer og trusler (Threats)

Interne sterke sider eller svakheter kan f.eks finnes ved å fokusere på:

- Ressurser
 - Finansielle
 - Kompetansemessige
 - Infrastruktur
- Verdiforankring
- Visjoner
- Arbeidsmåter
- Service
- Materiell
- Effektivitet
- Tilgjengelighet
- Kvalitet
- Ansatte
- Ledelse
- Kapasitet
- Informasjon
- Endringsevne/-vilje
- Omdømme

Eksterne muligheter eller trusler kan f.eks finnes ved å fokusere på:

- Rammer og betingelser
 - Politiske
 - Lovmessige
 - Økonomiske
- Utviklingsmuligheter
- Forventninger fra samarbeidsparter
- Teknologitviking
- Innbyggernes behov/etterspørsel
- Innbyggernes forventninger
- Arbeidsmarkedet
- Andre organisasjoners handlinger

Se vedlegg 1 om aktuelle risikofaktorer for tips til forhold som kan være hensiktsmessig å vurdere i en SWOT-analyse.

I et forvaltningsrevisjonsperspektiv er det naturlig å fokusere på kolonnen som identifiserer kommunens svake sider for å vurdere på hvilke områder det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Gjennomfør gjerne en idédugnad for hver kolonne. La alle deltakerne komme med sine momenter, plassert i den kolonnen de måtte ønske. Ikke diskuter plassering, problemstilling, løsninger eller tiltak. Vurder deretter forslagene som er kommet fram gjennom idédugnaden. Slå sammen like og sjekk ut om det er felles forståelse for momentene.

7. KONTROLLUTVALGETS PRIORITERING - VEIEN TIL VEDTATT PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

7.1 KONTROLLUTVALGETS PRIORITERING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal være et grunnlag for drøftinger i kontrollutvalget om på hvilke områder det er behov for at det gjennomføres forvaltningsrevisjon, og som derfor bør være med inn i en plan for forvaltningsrevisjon. Hensikten med vurderingen er at den skal identifisere mulige avvik eller svakheter i forvaltningen sett i forhold til økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkinger ut fra kommunestyrets vedtak.

Det kan være formålstjenlig å la kontrollutvalgets prioritering skje gjennom diskusjoner, for eksempel innenfor rammene av en workshop med kontrollutvalgsmedlemmene.

Den gjennomførte risiko- og vesentlighetsvurderingen bygger på et faglig skjønn. Den endelige prioriteringen må imidlertid kontrollutvalget selv foreta, samtidig som de da også får mulighet for å komme med egne innspill. Dersom kontrollutvalget kommer med egne forslag, bør disse også begrunnes ut fra risiko og vesentlighet.

Det kan brukes ulike framgangsmåter når kontrollutvalget skal gjøre sine prioriteringer. En visuell måte å gjøre dette på er å plassere de ulike områdene inn i en firefelttabell som er vist under. Det presiseres at størrelse og kompleksiteten i tabeller i saksframlegg til kontrollutvalg og kommunestyre bør vurderes nøye; store, komplekse tabeller kan villedde mer enn veilede.

Konsekvens	Stor	Stor konsekvens - liten sannsynlighet	Stor konsekvens - stor sannsynlighet
	Liten	Liten konsekvens - liten sannsynlighet	Liten konsekvens - stor sannsynlighet
		Liten	Stor
		Sannsynlighet	

Figur 7-1 Vurdering av risiko

7.2 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

Med bakgrunn i risiko- og vesentlighetsvurderingen og kontrollutvalgets drøftinger skal det utarbeides plan for forvaltningsrevisjon

Det ligger ingen føringer i lov eller forskrift for hvordan planen skal utformes. Utformingen vil avhenge av hvor stor kommunen er, og hvor ofte planen skal utarbeides. Gjelder planen for fire år, vil det antagelig være naturlig med en mindre spesifikk plan enn om tidsperspektivet er ett år.

Planen bør opplyse om hvilken informasjon den bygger på, hvilket nivå den er gjennomført på, og vurderinger som er gjort. Til kontrollutvalgets behandling av planen må risiko- og vesentlighetsvurderingen følge med som vedlegg slik at den kan gi utvalget et grunnlag å prioritere ut fra. Hvorvidt den også skal følge saken som legges fram for kommunestyret/fylkestinget, kan diskuteres og sees i forhold til hvordan dokumentet er utformet. Dersom dokumentet ikke følger med til kommunestyret/fylkestinget, bør det i den politiske saken som legges fram, redegjøres for hvordan dokumentet er utarbeidet og hovedmomentene i det. På denne måten kan kommunestyret/fylkestinget få en trygghet for at områder som er foreslått prioritert i planen, er valgt ut på et forsvarlig grunnlag.

Videre må planen si noe om kontrollutvalgets prioriteringer, det vil si på hvilke områder kontrollutvalget mener det bør gjennomføres forvaltningsrevisjon. I tillegg vil det være hensiktsmessig å si noe om hvilke ressurser som kreves for å gjennomføre planen. Endelig vedtak av plan fattes av kommunestyret eller fylkestinget.

Dersom kontrollutvalget ønsker muligheten til å gjøre endringer i planen, må dette spørsmålet legges fram for kommunestyret/fylkestinget sammen med planen, enten ved å ta det inn i selve planen eller i innstilling i saken som legges fram for kommunestyret.

KILDER

[Kommuneloven \(2018\)](#)

[Offentleglova \(2006\)](#)

[Forskrift om kontrollutvalg og revisjon \(2019\)](#)

Norges Kommunerevisorforbund (2008): eINFO 21/08: Nytt regelverk om offentlighet

[Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission \(2004\): Enterprise Risk Management \(ERM\) - Integrated Framework](#)

www.regjeringen.no/upload/KRD/Vedlegg/KOMM/Rapporter/2009/produksjonsindeks.pdf

www.ssb.no/kostra

www.utdanningsdirektoratet.no/skoleporten

www.lovdatabasen.no

VEDLEGG 1: RISIKOFAKTORER I KOMMUNAL OG FYLKESKOMMUNAL SEKTOR (IKKE UTTØMMENDE LISTE!)

Interne risikofaktorer	Eksterne risikofaktorer	
Personale <ul style="list-style-type: none"> • De ansattes dyktighet og ferdigheter • Vurderingsevne • Holdninger og verdier • Helsebelastning i arbeidet • Sikkerhetsrutiner • Etisk adferd • Muligheter for å misbruke myndighet • Trivsel og kollegiale forhold 	Økonomi <ul style="list-style-type: none"> • Økonomisk stilling • Lånegjeldsbelastning • Akkumulerte underskudd • Statlig styring (ROBEK) • Betalingsevne • Verdier i andre valuta • Verdier i markedsbaserte omløpsmidler • Rentenivå • Pensjonsutgifter • Lønnsnivå • Svindel og bedrageri 	Politisk <ul style="list-style-type: none"> • Endringer i lover og bestemmelser • Endring i politiske signaler/holdninger/strategier • Offentlige reguleringer • Miljøforvaltning • Kommunens identitet/profil
Prosess <ul style="list-style-type: none"> • Kapasitet til å utføre tjenester • Hvordan tjenestene utføres • Kvalitet på varene/ tjenestene • Avhengighet til leverandører/ andre aktører • Organisering - nærhet til bruker • Bruk av serviceerklæringer og standarder for utførelse 	Organisering <ul style="list-style-type: none"> • Bruk av selskapsstrukturer - grad av eierstyring • Bruk av konkurranseutsetting 	Sosiale/ demografiske <ul style="list-style-type: none"> • Alderssammensetning • Bosettingsmønster • Brukeratferd
Teknologi <ul style="list-style-type: none"> • IKT-teknologi <ul style="list-style-type: none"> ◦ Anskaffelser ◦ Vedlikehold ◦ Distribusjon ◦ Konfidensialitet ◦ Integritet • Data- og systemtilgjengelighet • Kapasitet • System <ul style="list-style-type: none"> ◦ Valg ◦ Utvikling ◦ Utnyttelse ◦ Pålitelighet 	Natur og miljø <ul style="list-style-type: none"> • Naturkatastrofer • Brann • Forurensing • Samferdselsårer 	
Verdier, infrastruktur <ul style="list-style-type: none"> • Eiendelenes (verdiene) egnethet for formålet • Tilgjengeligheten til eiendelene • Tilgang til kapital 	Teknologi <ul style="list-style-type: none"> • Kritisk teknologi • Infrastruktur i datasystem • Teknologisk utvikling • IKT i forretningsprosesser med andre 	

VEDLEGG 2: OVERSIKT OVER LOVER SOM GJELDER FOR KOMMUNAL OG FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET

NB: Oversikten er ikke uttømmende!

Sentrale, generelle lover for kommuner og fylkeskommuner.

- [Kommuneloven](#) (2018)
- [Forvaltningsloven](#) (1967)
- [Offentleglova](#) (2006)
- [Lov om offentlige anskaffelser](#) (2016)
- [Lov om offentlig støtte](#) (2010)
- [Arbeidsmiljøloven](#) (2005)
- [Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven](#) (2008)
- [Likestillingsloven](#) (2017)
- [Personopplysningsloven](#) (2018)
- [Arkivlova](#) (1992)
- [Sivilbeskyttelsesloven](#) (2010)
- [Valgloven](#) (2002)
- [Forsøksloven](#) (1992)
- [Inndelingslova](#) (2001)
- [Lov om interkommunale selskaper](#) (1999)

Oversikt over sentrale særlover som angår kommunal virksomhet

- [Barnehageloven](#) (2005)
- [Opplæringslova](#) (1998)
- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester mm.](#) (2011)
- [Smittevernloven](#) (1994)
- [Helsepersonelloven](#) (1999)
- [Helseregisterloven](#) (2014)
- [Sosialtjenesteloven](#) (2009)
- [Barnevernloven](#) (1992)

- [Krisesenterlova](#) (2009).
- [Gjeldsordningsloven](#) (1992)
- [Kirkeloven](#) (1996)
- [Gravferdsloven](#) (1996)
- [Lov om tilskott til livssynssamfunn](#) (1981)
- [Folkebibliotekloven](#) (1985)
- [Stadnamnlova](#) (1990)
- [Kulturminneloven](#) (1978)
- [Kulturlova](#) (2007)
- [Fjellova](#) (1975)
- [Friluftsløvsloven](#) (1957)
- [Laks- og innlandsfiskeloven](#) (1992)
- [Motorferdselloven](#) (1977)
- [Viltloven](#) (1981)
- [Vass- og avløpsanleggslova](#) (2012)
- [Forurensningsloven](#) (1981)
- [Plan- og bygningsloven](#) (2008)
- [Sivilbeskyttelsesloven](#) (2010)
- [Brann- og eksplosjonsvernloven](#) (2002)
- [Havne- og farvannsloven](#) (2009)

Oversikt over sentrale særlover som angår fylkeskommunal virksomhet

- [Opplæringslova](#) (1998)
- [Kulturminnelova](#) (1978)
- [Kulturlova](#) (2007)
- [Folkebibliotekloven](#) (1985)
- [Veglova](#) (1963)
- [Tannhelsetjenesteloven](#) (1983)
- [Helsepersonelloven](#) (1999)
- [Helseregisterloven](#) (2014)
- [Plan- og bygningsloven](#) (2008)

VEDLEGG 3: OFFENTLIG TILGJENGELIGE DATABASER

PRODUKSJONSINDEKSEN FOR KOMMUNENE

For å få et raskt overblikk over kommunens stilling på et overordnet nivå kan produksjonsindeksen for kommunene være et nyttig redskap.

Det er det Tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunale økonomi (TBU) som har utviklet produksjonsindeksen for kommunene. Produksjonsindeksen er et samlemål for kommunenes tjenestetilbud basert på produksjonsindikatorer for utvalgte sektorer. Indeksen gir et bilde av hvordan nivået på tjenestene er i en kommune sammenlignet med andre kommuner. I alt 333 kommuner hadde levert tilstrekkelige data til å inngå i beregningen for 2017 som er den sist tilgjengelige.

Produksjonsindeksen finner du her:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/produksjonsindeks2/id2507960/>

Følgende skjermbilde kommer opp der man kan klikke på ønsket kommune for å få opp tallene:

Produksjonsindeksen
Dato: 15.07.2016

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Produksjonsindeksen er et samlemål for kommunenes tjenestetilbud basert på produksjonsindikatorer for utvalgte sektorer. Indeksen gir et bilde av hvordan nivået på tjenestene er i en kommune sammenlignet med andre kommuner.

RELATERT

- ▶ Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi - november 2018

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](#)
E-post: postmottak@kmd.dep.no
Telefon: 22 24 72 01
Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo
Besøksadresse: Akersgt. 59, Oslo

[Last ned alle data her \(ODS\)](#)

Velg kommune
Det er ikke tall for alle kommuner
Agdenes

Ved å klikke her får du opp liste over alle kommuner som det er data for.

Indeksen er ment å vise hvor godt tjenestetilbud kommunen gir til innbyggerne i ulike målgrupper. En slik indeks for det samlede tjenestetilbudet kan være et nyttig supplement til mer detaljerte studier av tjenesteproduksjonen i enkeltsektorer. Eksempelvis vil produksjonsindeksen være mindre følsom for forskjeller i prioritering enn produksjonsindikatorer for de enkelte tjenester.

Den produksjonsindeksen som beregnes er basert på delindekser for

- barnehage
- grunnskole
- primærhelsetjeneste
- pleie og omsorg
- barnevern
- sosialkontortjenester
- kultur

De øvrige sektorene administrasjon, teknisk sektor, samferdsel, bolig og næring er utelatt fordi det er vanskelig å finne gode indikatorer på tjenesteproduksjonen. De tjenestene som er inkludert i totalindeksen utgjorde om lag 72 prosent av kommunenes brutto driftsutgifter i 2017.

Omfanget av tjenester kommunen yter har klar sammenheng med kommunens økonomiske rammebetingelser. Det er imidlertid forskjeller i tjenestebildet også mellom kommuner med om lag samme inntektsnivå. Sammen med produksjonsindeksen er derfor også nivået på kommunens inntektsnivå, og de økonomiske resultatene (netto driftsresultat) de siste tre årene vist. Lenke til mer informasjon om produksjonsindeksen fås ved å bevege musepekeren over en av grafene etter at man har valgt kommune.

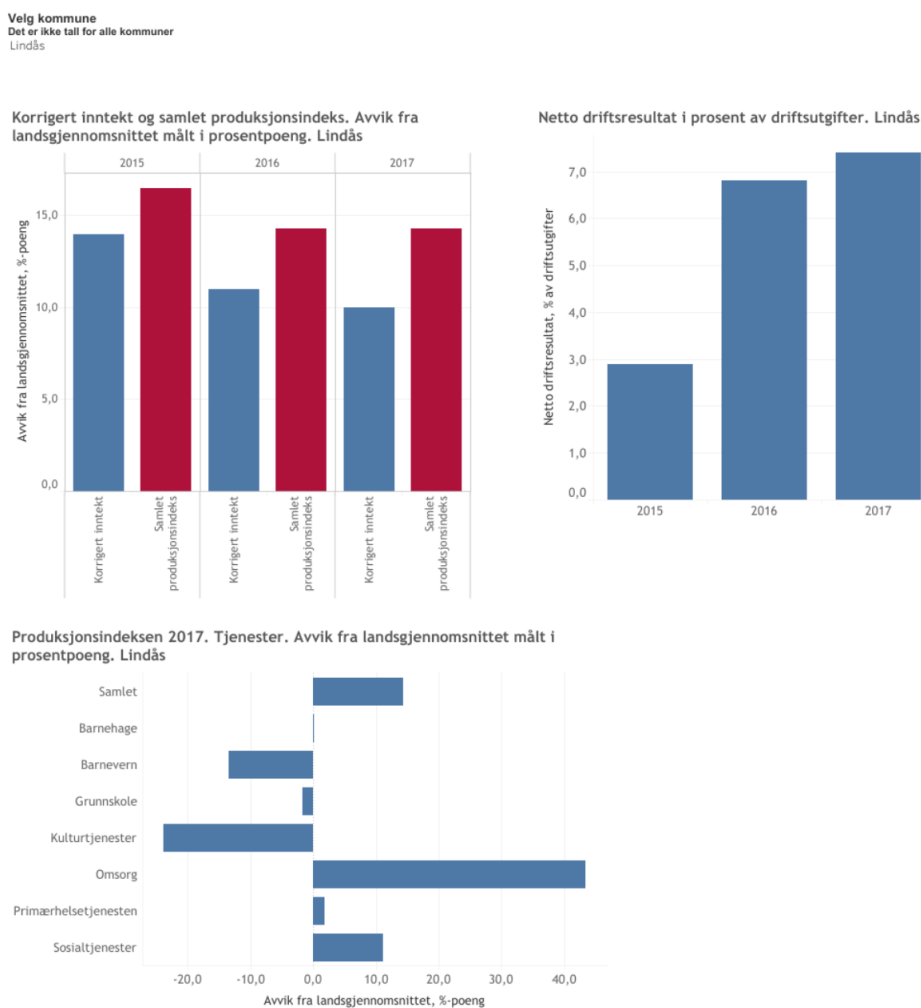
Kommuner med høy korrigert inntekt har gjennomgående høyere verdi på produksjonsindeksen enn kommuner med lav korrigert inntekt. Korrelasjonen med korrigert inntekt er klart høyere for samlet produksjonsindeks enn gjennomsnittlig korrelasjon for delindeksene. Det har sammenheng med at kommunevise forskjeller i prioritering slår sterkere ut i delindeksene enn i totalindeksen. Dette kommer også til uttrykk ved at standardavviket til totalindeksen er lavere enn gjennomsnittlig standardavvik for delindeksene. Det er delindeksene for pleie og omsorg og kultur som viser sterkest sammenheng med korrigert inntekt. Det er innenfor disse tjenestene at kommuneøkonomien er avgjørende for tjenestetilbudet. Delindeksene for grunnskole, primærhelsetjenesten, barnevern og sosialkontortjenester er praktisk talt ukorrelert med korrigert inntekt. For barnevern og sosialkontortjenester har de svake korrelasjonene trolig sammenheng med at tilbudet innen disse tjenesteområdene i større grad er styrt av behov enn av økonomiske rammebetingelser. For barnehage observeres det en negativ sammenheng med korrigert inntekt. Innføring av rett til barnehageplass fra 2011 har medført at barnehagedekningen i stor grad er blitt frikoblet fra kommunale inntekter.

Både sektorindekser, og samlet produksjonsindeks er normalisert slik at veide gjennomsnitt (med antall innbyggere som vektor) er lik 100 for kommunene som inngår i analysen. Også de fylkesvise gjennomsnittene er veid med innbyggertall som vektor. I tillegg vises netto driftsresultat for 2017. For sektorindeksene og samlet produksjonsindeks indikerer en indeksverdi over 100 at tjenestetilbudet er bedre enn gjennomsnittet, mens en verdi lavere enn 100 indikerer at tjenestetilbudet er dårligere enn landsgjennomsnittet. En verdi på 110 indikerer for eksempel at tjenestetilbudet er 10 prosent bedre enn landsgjennomsnittet.

TBU understreker at produksjonsindeksene sier noe om nivået på produksjonen i forhold til størrelsen på målgruppen, og at de i seg selv ikke sier noe om hvor effektiv den enkelte kommune er. For at totalindeksen skal si noe om effektivitet må den relateres til hvor store ressurser den enkelte kommune disponerer, og delindeksene kan bare si noe om effektivitet dersom de relateres til hvor store ressurser som er allokert til den enkelte sektor sett i forhold til målgruppen. En kommune med samlet produksjonsindeks lavere enn 100 vil kunne være effektiv dersom produksjonen er høy relativt til de ressurser kommunen disponerer, og en kommune med delindeks lavere enn 100 vil kunne være effektiv dersom produksjonen er høy relativt til mengden av ressurser som er allokert til sektoren.

Det er et godt råd å ha i bakhodet at indeksen kan gi god informasjon om sammenhengen mellom inntekter og tjenester, men gir ikke absolutte svar. Den forteller ikke den hele og fulle sannhet om kommunene, men den kan gi grunnlag for å stille spørsmål og foreta analyser av tjenestene.

Resultatene for en tilfeldig valgt kommune er vist i figuren under:

Figur 2. Produksjonsindeksen for en kommune

For mer informasjon om produksjonsindeksen og indikatorer og vekter i delindeksene og samlet produksjonsindeks viser vi til:

https://www.regjeringen.no/contentassets/cf3c73e58e974576b3b0ba00c5bfb6be/ny_ve_rsjon_tbu_host_2018.pdf

EFFEKTIVITETSVERDIER FOR KOMMUNALE TJENESTER

TBU har også beregnet effektivitetsverdier for kommunene gjennom DEA-metoden.¹ Etter denne metoden finner man en såkalt referansefront som består av de mest effektive kommunene. Alle kommunene som ligger innenfor referansefronten, har et effektiviseringspotensial. I en kommune som har en verdi på 0,88 vil ressursbruken kunne reduseres med 12 prosent uten at produksjonen reduseres dersom kommunen blir like effektiv som de mest effektive kommunene innen denne tjenesten.

Metodikken som er brukt, er forklart nærmere i kapittel 8 i rapporten fra TBU som det er vist til ovenfor.

Tallene for enkeltkommuner er lagt ut på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider på www.regjeringen.no/kommunedata:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/effektivitetsanalyse/id2520379/>

Analysen beregner en effektivitetsfront som består av de kommunene som anslås som 100 prosent effektive i den enkelte sektor. Øvrige kommuner sammenliknes med et ulikt sett av kommuner, referansekommuner, som ligger på denne fronten, opptil åtte referansekommuner, og på denne bakgrunn beregnes effektivitetsverdier for øvrige kommuner.

Man kan velge å sammenlikne med andre kommuner i samme kommunegruppe når man vil analysere resultatene nærmere. Det kan imidlertid gi ekstra informasjon og også sammenlikne med kommuner som analysene har plukket ut som referansekommuner. Man vil da kunne foreta en nærmere analyse av hvorfor egen kommune kommer dårligere ut enn disse referansekommunene som utgangspunkt for læring og forbedring av egen effektivitet. Referansekommunene kommer opp ved å plukke ut den aktuelle kommunen i nedtrekkslista. Her må man også velge tjenestemråde – enten barnehage, grunnskole eller pleie og omsorg.

Er bruken av innsatsfaktorer relativt høy sammenliknet med andre kommuner? Er produksjonen relativt lav? Har man for eksempel gjennomgående dobbelt så høy bruk av innsatsfaktorer som en annen kommune, men bare 50 prosent høyere verdi på produksjonsindikatorene, vil effektiviteten slik den måles her bli lavere. Det kan også være

¹ DEA står for Data Envelopmen Analysis som er den mest utbredte analyseteknikken i studier av offentlig sektors effektivitet.

enkeltindikatorer som er uforholdsmessig høye/lave. Slike analyser kan være en inngangsport for nærmere diskusjoner i kommunen om hvordan effektiviteten kan forbedres, der man også tar i betraktning at kvalitetsmål i begrenset grad inngår i analysen, særlig for barnehage.

Her finner man et regneark med resultater fra 2016 og 2017 for effektivitetsanalysen for den enkelte kommune, for det enkelte område og vektet gjennomsnitt. Regnearket kan lastes ned:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/effektivitetsanalyse/hvordan-bruke-effektivitetsanalysen/id2520396/>

De kommunene som ligger i fronten har verdi 100 mens kommuner som har et effektiviseringspotensial har verdi under 100. Kommunegruppe (KOSTRA) inngår også i regnearket slik at man lettere kan finne sammenliknbare kommuner ved å filtrere.

Det effektivitetsbegrepet som ligger til grunn for DEA-analysen er såkalt teknisk effektivitet. Kravet til teknisk effektivitet er at det ikke sløses med ressurser. Det skal ikke være mulig å redusere bruken av innsatsfaktorer uten at produksjonen reduseres. Teknisk effektivitet er et svakt effektivitetsbegrep, noe som innebærer at produksjonen kan være teknisk effektiv uten at andre effektivitetskrav er oppfylt, herunder resultateffektivitet, formålseffektivitet og prioriteringseffektivitet. I grunnskolen, hvor grunnskolepoeng og resultater fra nasjonale prøver inngår som produkter, sier imidlertid analysen noe om resultateffektivitet eller hvilken effekt tjenestetilbudet har på brukerne.

KOSTRA-DATABASEN

En svært viktig offentlig tilgjengelige database er KOSTRA-databasen. Den baseres på elektronisk innrapportering fra kommunene til SSB, samt på data fra en rekke andre kilder i og utenfor SSB. KOSTRA-tallene koples med data fra ulike kilder som f. eks. regnskapsdata, tjeneste- og personelldata og befolkningsdata. SSB publiserer ureviderte tall for kommunene 15. mars, og opprettede tall 15. juni. De ureviderte nøkkeltallene pr. 15. mars kan innholde feil. Kommunene har anledning til å rette opp feil og mangler i sine data innen 15. april, og SSB gjennomfører kvalitetskontroller og revisjon av datamaterialet før den endelige publiseringen den 15. juni.

Informasjon om KOSTRA finnes på <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra>.

KOSTRA gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner.

- **Prioriteringer** - viser hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål
- **Dekningsgrader** - viser leverte tjenester sammenlignet med målgruppen for tjenestetilbudet
- **Produktivitet/enhetskostnader** - viser kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen

- **Utdypende tjenesteindikatorer** - viser nøkkeltall som supplerer indikatorene under de tre kategoriene

I løpet av 2017 og 2018 har SSB laget ny nettløsning for KOSTRA-tallene med ny struktur på KOSTRA-tabellene. KOSTRA nøkkeltall har erstattet de tidligere faktaarkene. Det er om lag 10-15 utvalgte nøkkeltall under hvert enkelt tjenesteområde. Det er utviklet nye tabeller i Statistikkbanken som er mer brukervennlige. Den nye løsningen gjør det enklere å søke, finne grupperinger og gjøre tabellene om til grafer.

Som hjelpemiddel til å finne fram i det omfattende tallmaterialet har SSB laget en veiledning bestående av to deler.

- Generell oversikt over innhold og definisjon av begreper finner dere i [Om statistikken](#)
- Regnskapsfaglig veiledning for KOSTRA-tabeller og innholdet i de økonomiske nøkkeltallene finnes i [Faglig veiledning for KOSTRA-tabeller \(PDF\)](#)

Utvalgte nøkkeltall gir en kjapp oversikt over hvordan stoda er i den enkelte kommune. Oversikten sammenligner den utvalgte kommunen med tall for Kostragruppe og landet utenom Oslo.

Oppslagsbildet er vist på neste side (<https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra>):

KOSTRA nøkkeltall

1. Velg kommune eller fylkeskommune

2. Velg tjenesteområde - de blir klikkbare når du har valgt region

Barnehager	Barnevern	Befolkningsprofil
Bolig	Brann og ulykkesvern	Eiendomsforvaltning
Grunnskole	Helse- og omsorgstjenester	Husholdningsavfall
Kirke	Klima og energi	Kommunal vannforsyning
Kommunalt avløp	Kultur / Barne- og ungdomstiltak	Landbruk
Plan, byggesak og miljø	Psykisk helse og rus	Regnskap
Samferdsel	Sosialtjeneste	Tannhelsetjenesten
Videregående opplæring		

[Mer om KOSTRA - Statistikkbanken](#)

 Fant du det du lette etter?

Først velger man kommune eller fylke, og deretter blir knappene for de ulike tjenesteområdene klikkbare. Da får man opp ferdige tabeller med nøkkeltall for valgt kommune, for relevant Kostragruppe og for landet utenom Oslo. Ved å klikke på tabellnavnet får man opp en forklaring på hva tabellen viser. Over tabellen er det et felt der det er enkelt å føye til andre kommuner som man måtte ønske å sammenligne med.

Under tabellen er det lagt inn en lenke til Statistikkbanktabeller for det valgte tjenesteområdet. Ved å klikke her får man opp mange flere tabeller for det aktuelle tjenesteområdet.

Oversikt over alle KOSTRA-tabeller etter nye struktur finner du her:

<https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/endelige-kostra-tall-pa-ny-tabellstruktur-15.juni>

Fra 12.06.2018 ble de tidligere KOSTRA-tabellene lagt under «avslutta tidsserier», med tall til og med 2016.

KOSTRA er kvalitetssikret på lik linje med annen statistikk SSB produserer. Likevel kan det skje feil, ikke minst i rapporteringen fra kommunene. Slike feil kan gi store utslag i tallene for enkeltkommuner. Enkelte variabler vil også kunne gi fullstendig forandret innhold fra år til år i enkelte kommuner pga vesentlige engangsforeteelser, f. eks. salg av aksjer i kraftselskap. På noen områder kan det også være valgfritt hvor kommunene bokfører inntekter og utgifter. Kommunene kan også ha valgt ulik organisering. Dette er forhold som kan gi utslag i tallene. Dersom den aktuelle kommunen har sterkt avvikende tall på et område, er det viktig å sjekke ut med kommunen om det har en naturlig forklaring.

En mulig angrepsvinkel er at man i en risiko- og vesentlighetsvurdering fokuserer på de nøkkeltallene som er listet opp under. Som alt nevnt, får man opp en nærmere beskrivelse av de enkelte nøkkeltallene ved å klikke på teksten til nøkkeltallet. Forhold i kommunen eller ønsker om å belyse noen områder mindre/mer kan imidlertid tilsi at andre nøkkeltall bør trekkes fram. Det understrekes at dette er forslag, ingen fasit - den som gjør analysen må vurdere om en ønsker å benytte seg av forslaget i sin kommune.

Regnskap (finansielle nøkkeltall)

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter
- Årets mindre-/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter
- Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter
- Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter
- Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter
- Frie inntekter i kroner pr innbygger
- Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter
- Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter
- Egenfinansiering i prosent av totale brutto investeringer

Befolkningsprofil

- Innbyggere (antall)
- Fødte per 1 000 innbyggere (per 1 000)
- Døde per 1 000 innbyggere (per 1 000)
- Netto innflytting (antall)
- Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)
- Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)
- Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)
- Andel innvandrerbefolkning (prosent)

Nøkkeltall som gjelder kommunens tjenesteområder:

Barnehager

- Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)
- Netto driftsutgifter barnehager; per innbygger 1-5 år (kr)

- Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)
- Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i barnehage, alle barnehager (antall)
- Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)
- Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)

Grunnskole

- Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)
- Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)
- Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)
- Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)
- Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8. trinn (prosent)
- Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8. trinn (prosent)
- Gruppestørrelse 2 (antall)

Helse- og omsorgstjenester

- Utgifter i kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)
- Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)
- Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbyggere (årsverk)
- Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)
- Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)
- Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)
- Netto driftsutgifter i omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)
- Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helseutdanning (prosent)
- Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)
- Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)
- Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)
- Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc
- Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)
- Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)

Sosialtjenesten

- Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer
- Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt (måneder)

Barnevern

- Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten per innbygger 0-22 år (kr)
- Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (prosent)
- Prosentdel barn med undersøkelse ift. Innbyggere 0-17 år (prosent)
- Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (prosent)

- Brutto driftsutgifter per barn med undersøkelse eller tiltak (kr)
- Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)
- Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)
- Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)
- Undersøkelser med saksbehandlingstid innen 3 måneder (prosent)

Plan, byggesak og miljø

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)
- Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)
- Tilsyn for byggevirksomhet som er unntatt søknadsplikt (antall)
- Selvkostgrad i byggesaker (prosent)

Kommunal vannforsyning

- Selvkostgrad (prosent)
- Årsgebyr for vannforsyning – ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)
- Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)
- E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)
- Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)
- Vannkvalitet. Kommunalt drikkevann (K) 2015-2018 (tabell 11786)
- Vannforsyning og beredskap. Kommunalt drikkevann (K) 2015-2018 (tabell 11787)

Kommunalt avløp

- Selvkostgrad (prosent)
- Årsgebyr for avløpstjenesten – ekskl. mva (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)
- Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)
- Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)

Husholdningsavfall

- Selvkostgrad (prosent)
- Årsgebyr for avfallstjenesten – ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)
- Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)

Bolig

- Kommunalt disponerte boliger pr 1000 innbyggere
- Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)

Kultur

- Netto driftsutgifter til kultursektoren pr innbygger (kr)
- Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)

- Brutto driftsutgifter til folkebibliotek
- Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)

Samferdsel

- Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)
- Antall km tilrettelagt for syklende som er et kommunalt ansvar (km)
- Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater (prosent)

Nøkkeltall som gjelder fylkeskommunene:

Videregående opplæring

- Netto driftsutgifter, per innbygger 16-18 år (kr)
- Elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (prosent)
- Elever per lærerårsverk (antall)

Tannhelsetjenesten

- Netto driftsutgifter pr innbygger (kr)
- Avtalte tannlegeårsverk per 10 000 innbyggere(årsverk)
- Avtalte tannpleierårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)
- Prioriterte personer undersøkt/behandlet (antall)
- Eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie under tilsyn (prosent)
- Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie under tilsyn (prosent)

Samferdsel

- Andel av fylkeskommunens driftsutgifter som brukes på forvaltning av friluftsliv, vann og vassdrag, vilt og innlandsfisk og kulturminner (prosent)
- Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger (kr)
- Netto driftsutgifter til fylkesvei per kilometer (kr)
- Netto driftsutgifter til kollektivtransport (buss, båtruter, t-bane og trikk/bybane) per innbygger (kr)
- Brukere av transportordninger for funksjonshemmede per 1 000 innbygger (antall)
- Reiser med kollektivtransport per 1 000 innbyggere (antall)
- Andel kilometer fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekketilstand av alle fylkesveier (prosent)

Eksempel på sammenstilling av nøkkeltall for barneverntjenesten

Tabell 2. Eksempel på sammenstilling av nøkkeltall innen barnevernsområdet i kommune X

Nøkkeltall	Enhet	Kommune X	Kostra-gruppe 12	Landet uten Oslo
		2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	kr	12197	9608	8319
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	prosent	4,2	5,4	4,5
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	prosent	4,2	5,5	4,8
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (prosent)	prosent	3,1	4,5	3,9
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	kr	56105	51708	49929
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	kr	48975	34933	39268
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	kr	675848	396327	443947
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	antall	16	19,9	18,9
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	prosent	74	82	87

Ut fra tallene som framkommer her kan det se ut til at kommune X har et forholdsvis høyt utgiftsnivå på barnevernsområdet sammenlignet med andre kommuner. Tabellen viser at denne kommunen har en lavere andel barn med melding, undersøkelse og barn på tiltak enn Kostra-gruppen og landet uten Oslo. Tallene viser dessuten lavere antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, men likevel lavere andel saksbehandlingstid innen tre måneder sammenlignet både med kommunegruppen, fylket og landet for øvrig. Dette kan være grunnlag både for å stille spørsmål om ressursene er disponert på best mulig måte. Brutto driftsutgifter per barn i alle kategoriene ligger høyere enn Kostra-gruppen og landet uten Oslo. Særlig brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet viser urovekkende høye tall sammenlignet med de andre. Her bør man spørre administrasjonen om det er spesielle forhold som har gjort seg gjeldende.

Bildet som kommer fram gir grunn til å se om dette er tilfeldig for 2018 eller om dette er en trend i kommunen. For å vurdere dette kan tall for en lengre tidsperiode være nyttig, og det vises derfor her hvordan utviklingen har vært i perioden 2015-2018.

Tabell 3 Utvikling innen barnevernsområdet i perioden 2015-2018 i kommune X

Nøkkeltall	Enhet	Kommune X			
		2015	2016	2017	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	kr	7082	6911	11477	12197
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	prosent	3,7	3,7	3,7	4,2
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	prosent	3,8	3,7	3,6	4,2
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (prosent)	prosent	2,6	2,7	2,8	3,1
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	kr	45267	48978	53468	56105
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	kr	36761	39041	44056	48975
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	kr	497328	498770	690095	675848
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	antall	16,1	14,4	16,7	16
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	prosent	86	85	83	74

Tallene indikerer at det har vært et stigende utgiftsnivå på barnevernsområdet over flere år. Særlig har kostnader knyttet til barn som er plassert av barnevernet økt sterkt i 2017 og 2018. Andel undersøkelser med saksbehandlingstid innen 3 måneder viser en nedadgående tendens i perioden.

Forholdene det her er pekt på er noe av informasjonen som kan hentes ut fra KOSTRA-tallene, og er et eksempel på hvordan tallene kan brukes til analyse av ulike områder, og gi en pekepinn på hva som bør undersøkes nærmere ved bruk av annen informasjon.

SKOLEPORTEN

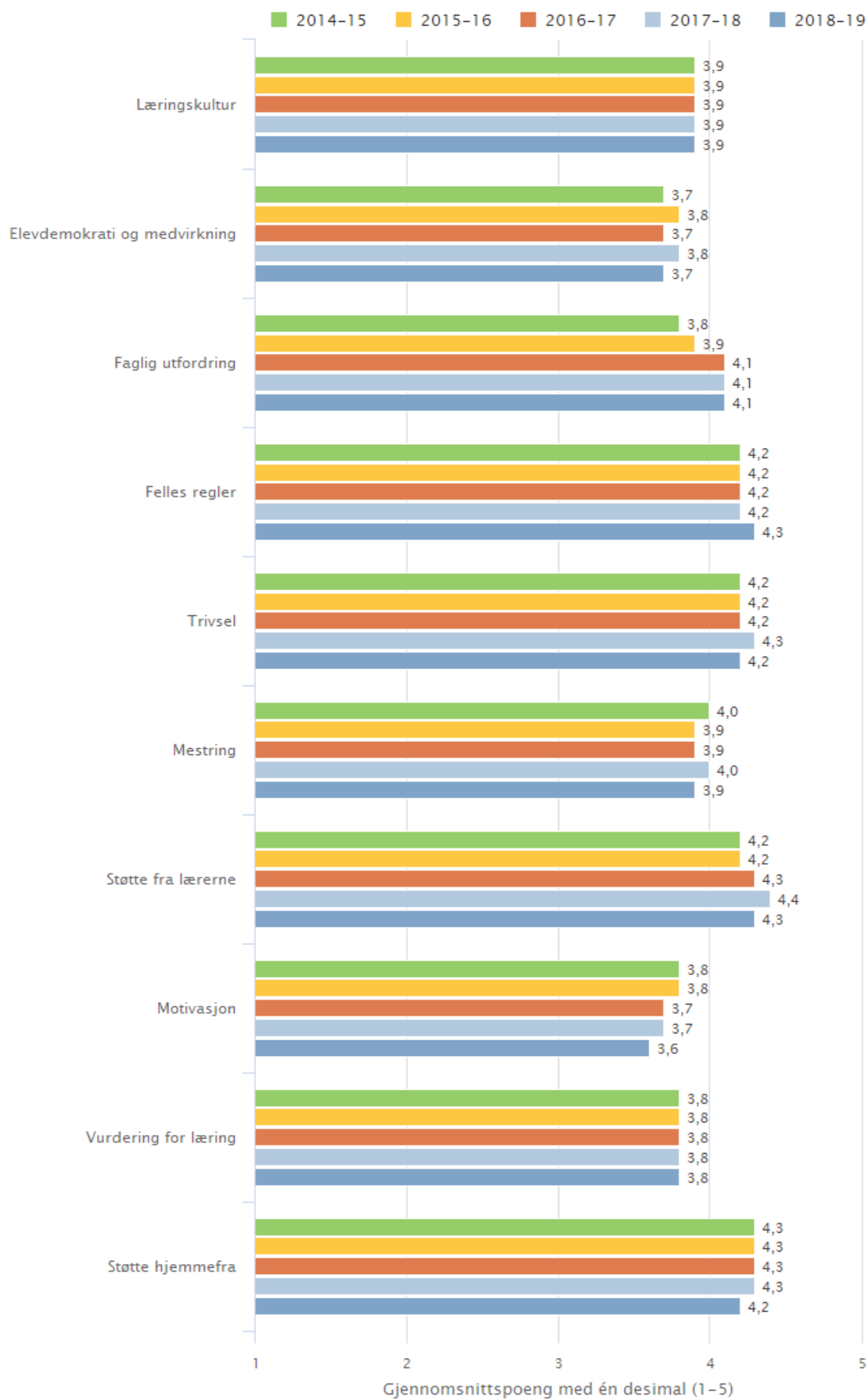
En annen nyttig informasjonskilde er Utdanningsdirektoratets nettsted Skoleporten (www.utdanningsdirektoratet.no/skoleporten) som er et verktøy for vurdering av kvalitet i grunnsopplæringen. Målet med Skoleporten er at skoler, skoleeiere, foreldre, elever og andre interesserte skal få tilgang til relevante og pålitelige nøkkeltall for grunnsopplæringen.

Skoleporten er en sentral del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet og inneholder informasjon om

- opplæringen (elever, lærere og skoler)
- læringsmiljøet
- læringsresultater
- ressurser
- overganger

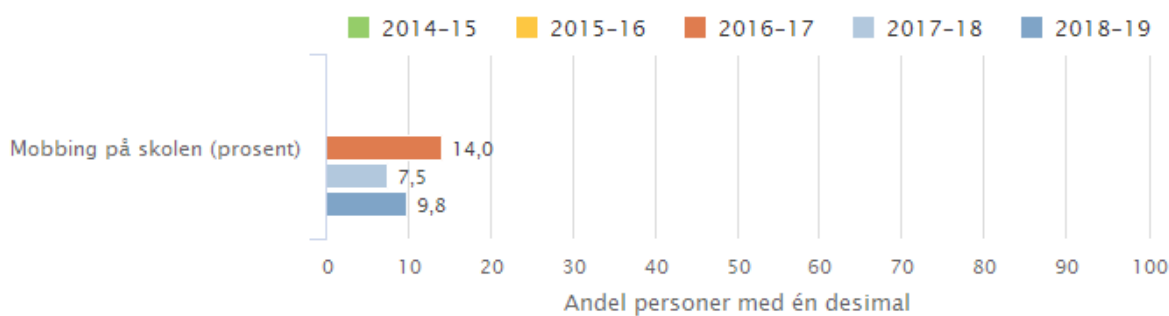
Det er lagt vekt på å gi stor valgfrihet i visningen av data. Man kan finne tall for en konkret skole, kommune eller et fylke på to forskjellige måter; man kan bruke søk, eller bla seg fram geografisk. Innen en skole, kommune eller fylke kan det gjøres sammenligninger over ulike år, og mellom kjønn og årskull.

Resultatene fra elevundersøkelsen i en tilfeldig valgt kommune er vist på neste side.

Figur 3 Resultater fra elevundersøkelsen 7. årstrinn

Elevene har også svart på spørsmål om mobbing:

Figur 4 Andel elever som opplever mobbing på skolen.

Figuren viser at andelen elever som opplever mobbing har gått ned fra 2016-17 som er det året som viser høyest andel. I 2018-2019 ser vi at tallet er på vei oppover igjen.

ULIKE KILDER FOR DATAFANGST

Tema	Kilde	Link	Kommentar
Generelle kilder	Kostra	https://www.ssb.no/kommunefakta/kost-ra	
Barnevern	Bufdir	https://bufdir.no/	Bra statistikk på kommunenivå
Barnehage, skole	Udir	https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/	Bemanningsnorm barnehage
Barnehage skole	Skoleporten	https://skoleporten.udir.no/	
Skole	Grunnskolens informasjonssystem (GSI)	https://gsi.udir.no/informasjon/apne/	
Kommunehelse	Folkehelseinstituttet	http://khs.fhi.no/webview/	
Helse og omsorg			
Generell kilde	Kommunebarometeret – Kommunal rapport	https://kb.kommunal-rapport.no/landing https://kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2019/03/her-er-alle-tabellene-i-kommunebarometeret-2019	

Lokaldemokrati	Bedre kommune	http://rapporter.kf.no/kslokaldemokrati2017.html	Få kommuner
Lokaldemokrati	Åpenhetsindeksen	https://presse.no/np-nyhet/apenhetsindeksen-2018/	
Anskaffelser	Leverandørdata basen	https://ldb.kommunal-rapport.no/start	
Økonomi	NKRF	https://www.nkrf.no/digitalisering-verktoy/KOSTRA-analysemodell	
Generell kilde	Norge i tall - KS	https://www.ks.no/kartregioner/kartside/	
Helse og omsorg		https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/statistikk	
Arkiv	Undersøkelse av kommunale arkiver	https://www.arkivverket.no/arkivutvikling/tall-og-data-statistikk/kommunearkiver/resultater-fra-undersokelsen-2018	Finner ikke splitt på kommune
Barnehage	Barnehagefakta	http://barnehagefakta.no/kommune	
Integrering	IMDI-statistikk	https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/	

Risiko- og vesentlighetsvurdering

- grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon 2020 til 2023
- grunnlag for plan for eierskapskontroll 2020 til 2023

HUSTADVIKA KOMMUNE

MØTE I KONTROLLUTVALGET 1. NOVEMBER 2019

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Risikovurderingene er knyttet til:

- ▶ Vurdering av sannsynlighet for at risikofaktor inntreffer
- ▶ Vurdering av konsekvens dersom risikofaktor inntreffer

Følgende elementer inngår i den overordnede analysen:

- ▶ Mål for den kommunale virksomheten, herunder lovpålagte oppgaver
- ▶ Risikofaktorer som kan medføre uønskede hendelser som kan hindre måloppnåelse
- ▶ Risikovurdering:
 - ▶ Konsekvensene dersom hendelsen inntreffer
 - ▶ Sannsynlighet for at hendelsen inntreffer
- ▶ Risikoreduserende tiltak
- ▶ Vesentlighetsvurdering

Risiko- og vesentlighetsvurdering (forts.)

Risikofaktorer	Bakgrunn for risikovurdering		Risiko- vurdering L = lav M = medium H = høy	
	Sannsynlighet for at risikofaktor inntreer	Konsekvens om risikofaktor inntreer	Sannsynlighet	Konsekvens
TJENESTEOMRÅDE				
			M	H
Tjeneste				
			L	M

I risiko- og vesentlighetsvurderingene planlegger vi å bruke en tabell der valgte risikofaktorer vurderes i forhold til sannsynlighet og konsekvens. Tabellen har fargekoder for vurdering av sannsynlighet og konsekvens.

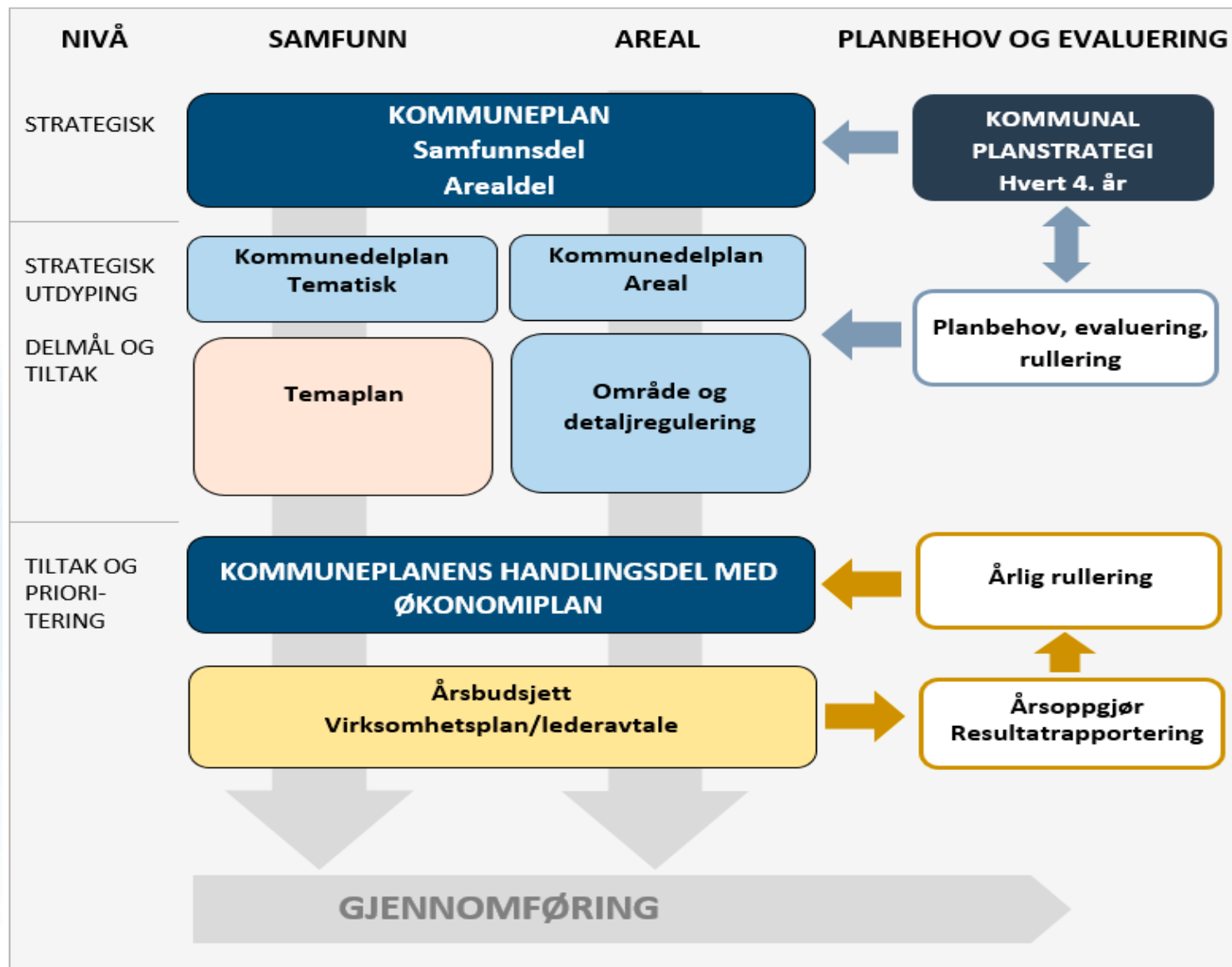
Aktuelle dokumenter for gjennomgang

- Kommuneplan
- Planstrategi
- Kommunedelplaner
- Delegasjonsreglement
- Etiske retningslinjer
- Innkjøpsreglement
- Finansreglement
- Økonomireglement
- Reglement for kommunale byggeprosjekt
- Budsjett og økonomiplan 2019 (2019 til 2022)
- Budsjett og økonomiplan 2020 (2020 til 2023)
- Årsrapport 2018
- Tertialrapporter 2018 og 2019
- Forvaltningsrevisjonsrapporter (siste tre år)
- Tilsynsrapporter fra tilsynsmyndigheter (siste tre år)
- KOFA avgjørelser (siste tre år)

Aktuelle statistikker for gjennomgang

- Statistikk fra årsmelding
- Statistikk fra SSB, KOSTRA
- Statistikk fra GSI (grunnskolens Informasjonssystem)
- Annen aktuell statistikk

Det kommunale plansystemet

Sektorovergripende områder

1. Intern kontroll og avvikssystem
2. Åpenhet og innsyn
3. Arkiv og dokumentasjon
4. Digitalisering
5. Saksbehandling og klagebehandling
6. Offentlige anskaffelser
7. Offentlig støtte
8. Etikk og varsling
9. Informasjonssikkerhet
10. Arbeidsmiljø
11. Andre områder

Kommunale tjenester - områder

1. Barnehage
2. Grunnskole
3. Helse
4. Barnevern
5. Pleie og omsorg
6. NAV
7. Kultur
8. Teknisk
9. Miljø
10. Andre områder

Eierskapskontroll

Eierskapsmelding

▶ Hustadvika kommune

Det er nedsatt en arbeidsgruppe i Hustadvika kommune som skal foreta en gjennomgang av alle interkommunale samarbeid og legge frem en sak for Fellesnemnda om disse skal avvikles eller videreføres.

Eierskapsmelding er (ennå) ikke utarbeidet.

▶ Fræna kommune

Eierskapsmelding 2017 for Fræna kommune ble vedtatt i Fræna kommunestyre 16.02.2017 i k-sak 1/2017.

▶ Eide kommune

Eierskapsmelding ble vedtatt av kommunestyret 13.12.2012 i sak 68/2012: Kommunestyret utpekte formannskapet til å drøfte kommunens ulike eierforhold i 2013, herunder revidering eller komplettering av eierskapsmeldingen. Eide formannskap behandlet saken i møte 17.06.2013 og traff vedtak. Dokumentet er førende og skal legges til grunn ved utøvelse av kommunens eierskap.

Eierskapskontroll (forts.)

- ▶ Eierinteresser
 - ▶ Oversikt over aksjer og eierandeler i eierskapsmeldingen
 - ▶ Oversikt over aksjer og eierandeler i note til årsregnskapet
- ▶ Interkommunalt samarbeid
 - ▶ Oversikt over samarbeidsarenaer

Eierskapskontroll (forts.)

10

Fræna kommune årsregnskap 2018

Note 6 - Aksjer og andeler

Alle tall i hele tusen.

Selskapets navn	Org. nr.	Antall	Eierandel	Bokført per 31.12.2017	Bokført per 31.12.2018
Eigedomsselskapet Norlund AS	930925357	300	100 %	3 919	3 919
Torabu AS	968185950	50	100 %	1 050	1 050
Bjørnsundruta AS	910664956	866	87 %	25	25
Fræna Næringsforum AS	985960550	100	22,62 %	85	0
Gassvegen AS	912254941	100	10,41 %	100	35
Astero AS	919635657	105	4,4 %	38	38
Muritunet AS	961721652	50	3,33 %	5	5
Molde Lufthavnutvikling AS	985615462	44	2,37 %	326	269
Langfjordforbindelsen AS	886281692	10	2,31 %	11	11
Visit Nordmøre og Romsdal AS	986702628	17066	2 %	17	17
Nordmøre Fiskebåt AS	994298364	100	1,6 %	10	10
Prebio AS, avd. Molde	919873930	6095	0,74 %	358	211
Møreaksen AS	942390742	160	0,22 %	17	7
Nord Vest Handverk AS				4	4
Møreaksen AS	942390742	160	0,22 %	7	17
Nord Vest Handverk AS				4	4
Visit Nordmøre og Romsdal AS	986702628	17066	2 %	17	17
Sum aksjer				5 964	5600

Eide kommune årsregnskap 2018

Note 5 - Aksjer og eiendeler

	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Aksjer/andeler	Eierandel
221110001 Protomore kunnskapspark AS - 981036093	77 610	77 610	100	0,71 %
221152001 GassROR IKS - 989633902	200 000	200 000	200 000	16,66 %
221152002 Varde AS - 918337679	1 000	1 000	4	0,07 %
221152003 Astero AS - 919635657	16 000	16 000	32	1,34 %
221152004 Kristiansund og Nordmøre Næringsforum AS - 931564374	28 390	28 390	425	0,29 %
221152005 Møreaksen AS - 942390742	418	418	10	0,01 %
221152007 Muritunet AS - 961721652	3 000	3 000	30	0,02 %
221152008 Langfjordforbindelsen AS - 886281692	5 744	5 744	1	0,23 %
221152009 Samspleis AS - 887493952	30 000	30 000	3	0,85 %
221152010 Molde Lufthavnutvikling AS - 985615462	98 044	118 370	16	0,86 %
221152011 Prebio AS - 919873930	66 840	66 840	6 684	0,81 %
221152014 Gassvegen - fylkesveg 215/279 AS - 912254941	131 107	200 000	200	20,81 %
221200001 Torabu AS - 968185950	120 000	120 000	225	50,00 %
221200002 Visit Nordmøre og Romsdal AS - 986702628	27 000	27 000	18 432	1,80 %
221200003 Bølgen Invest AS - 986606890	100 000	100 000	1 000	0,07 %
221200004 Rullebaneutvidelse AS - 892360022	3 162	10 000	10	0,14 %
221200005 Eide Vassverk SA - 970062777	418 000	418 000	73	6,43 %
221550001 Egenkapitalinnskudd KLP	8 283 083	7 392 168		
221650001 Møre og Romsdal revisjon IKS - 917802149	63 000	63 000		2,30 %
221890001 Skaret Skisenter SA - 982796954	3 000	3 000		
Sum Aksjer og eiendeler	9 675 398	8 880 540		

MRR

Eierskapskontroll (forts.)

- ▶ Formål med eierskap
 - ▶ Formålet med eierskapet er klart
 - ▶ Kommunen kontrollerer om selskap når sine mål
 - ▶ Kommunestyrets vedtak følges av selskap
- ▶ Prinsipper for eierskap og forvaltning
 - ▶ Kommunen har tydelige prinsipper for utøvelse av eierskap
 - ▶ Kommunen sikrer etterlevelse av habilitetsbestemmelser
 - ▶ Kommunen praktiserer offentlighet i henhold til regelverk i sitt eierskap
- ▶ Representasjon i eierorgan og styre
 - ▶ Nominasjonsordning i kommunen sikrer nødvendig samlet kompetanse i styret i selskapet

“

Vi vil bidra til at innbyggerne i vårt distrikt får enda bedre kommuner å bo i

”

- Møre og Romsdal Revisjon IKS

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 06/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING AV HUSTADVIKA KOMMUNENS SELSKAPER - SOM GRUNNLAG FOR PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2019-2023. STATUSRAPPORT FRA REVISJONEN OG INNSPILL FRA KONTROLLUTVALGET

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonen sin statusrapport til orientering og ber om at kontrollutvalget sine innspill blir tatt med i det videre arbeidet

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 23-3 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5:

Kontrollutvalget skal rapportere og legge fram gjennomførte forvaltningsrevisjonsrapporter og resultatene av disse til kommunestyret. Kontrollutvalget skal påse at kommunestyret sitt vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Kommuneloven § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkningene ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sin virksomhet og virksomheten i kommunen sine selskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget bestilte i møte 01.11.2019, sak PS 05/19 fra revisjonen en risiko- og vesentlighetsvurdering av Hustadvika kommune sin virksomhet og virksomhet i selskap som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019-2023.

For at risiko- og vesentlighetsvurderingen skal være et godt verktøy for kontrollutvalget i utarbeidelsen av Plan for forvaltningsrevisjon, så ble det sett følgende krav til utarbeidelsen av analysen:

- Som grunnlag benytter en kommunale dokument, vedtak, tilgjengelige statistikker og tilsynsrapporter. I tillegg blir det innhentet informasjon fra kommunedirektør, ansatte, ordfører, politikere, kontrollutvalget og sekretariatet.
- Det blir gjennomført to dialogmøter med kontrollutvalget.
- Det skal utarbeides en risikomatrix som identifiserer sannsynlighet og konsekvens; Høg/uakseptabel risiko, middels risiko, lav/akseptabel risiko.
- Matrisen skal også angi graden av vesentlighet for det enkelte område/tema.
- Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal leveres til kontrollutvalget v/sekretariatet senest i løpet av 1.halvår 2020.
- Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjennomføres innenfor en ramme på 50 timer.

Vedlegg:

- Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering, NKRF 3.12.2019.
- Momentliste fra revisjonen presentert i møte 01.11.2019.

VURDERING

Kontrollutvalget forutsetter jf. saksutredningen og i vedtak 01.11.2019 at det blir gjennomført to dialogmøter med kontrollutvalget før den endelige rapporten fra revisjonen foreligger.

Norges Kommunerevisorforbund har utarbeidet en revidert veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering fastsatt 3.12.2019. Dette er en revidert versjon av Veileder til utarbeidelse av overordnet analyse fra 2009. En revisjon av veilederen fra 2009 var nødvendig etter at ny kommunelov ble vedtatt i 2018. Den reviderte veilederen er ajourført med bestemmelsene og begrepene i den nye kommuneloven. Formålet med denne veilederen er primært å vise hvordan en kan utarbeide en risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for en plan for forvaltningsrevisjon. Veilederen kan også være til nytte ved utarbeidelse av plan for eierskapskontroll. Kontrollutvalget og revisor har felles utbytte av å se til veilederen i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering.

Med dette legger kontrollutvalget opp til et første dialogmøte den 14.02.2020 der en tar opp status i arbeidet og åpner for innspill fra kontrollutvalget.

Sveinung Talberg
Rådgiver

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 07/20	Kontrollutvalget	14.02.2020
	Kommunestyret	

PLAN FOR KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE SIN VIRKSOMHET 2020-2023

Sekretariatets innstilling

Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2020-2023, med de korrigeringer som fremkommer i møtet, godkjennes. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2020-2023 godkjennes.

Saksopplysninger

I tillegg til kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon, har utvalget flere dokument som danner rammeverk for kontrollutvalget sin virksomhet:

- Reglement for kontrollutvalget som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 01.11.2019 og vedtatt i kommunestyret i Hustadvika 12.12.2019, sak PS 47/19.
- Engasjementsavtale mellom kontrollutvalgene i Fræna og Eide og avtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS som blir erstattet av ny avtale mellom kontrollutvalget i Hustadvika kommune og Møre og Romsdal Revisjon SA i et senere kontrollutvalgsmøte denne våren.
- Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023, som blir vedtatt innen ett år etter start av ny valgperiode. Planlagt behandlet i kontrollutvalget sitt første høstmøte i år.
- Plan for eierkapskontroll 2020-2023, som blir vedtatt innen ett år etter start av ny valgperiode. Planlagt behandlet i kontrollutvalget sitt første høstmøte i år.
- Årsmelding som blir sendt til kommunestyret. Denne ble for 2019 erstattet av virksomhetsrapport som er en oppsummering fra 4-årsperioden 2015-2019.
- Virksomhetsrapport, som blir lagt frem av avtroppende kontrollutvalg.

Sekretariatet vurderer at det kan være behov for å lage en plan for kontrollutvalget sin virksomhet, og som kan konkretiseres i en årlig tiltaksplan.

Vedlegg:

- Utkast til Plan for kontrollutvalget sin virksomhet 2020-2023.

VURDERING

I dag utarbeider kontrollutvalget en virksomhetsrapport ved avslutning av valgperioden, som blir lagt frem for kommunestyret. Sekretariatet ser det som tjenlig at det for hver valgperiode blir laget en plan for kontrollutvalget sin virksomhet. Det er naturlig at denne blir laget av det nye kontrollutvalget i løpet av det første året etter nytt valg. Planen bør bli sendt til kommunestyret for godkjenning slik det blir gjort med plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. På denne måten kan kommunestyret også involveres i å sette rammer for kontrollutvalget sin virksomhet i gjeldende valgperiode. Sist valperiode var det første gangen at det var utarbeidet en virksomhetsplan for Eide og Fræna. Denne ble utarbeidet høsten 2017 og ikke sendt videre til kommunestyrene da en var kommet langt inn i valgperioden.

Siden planen vil være gjeldende for en valgperiode, så kan den ikke være konkret på tiltak og aktiviteter, da disse vil ha en kortere planleggingshorisont. En vet ikke hvilke forvaltningsrevisjonsprosjekt eller kontrolltiltak som skal gjennomføres 2-3 år frem i tid. Det vil derfor være behov for å ha en årlig arbeidsplan, som kan revideres i løpet av året. Her vil det komme frem hva kontrollutvalget vil fokusere på dette året, f.eks.; bestilte forvaltningsrevisjoner, oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt, orienteringer fra administrasjonen, virksomhetsbesøk osv.

Til en viss grad fungerer i dag møteplan og arbeidsplan, som blir vedtatt i første kontrollutvalgsmøte hvert år, som en kortversjon av en virksomhetsplan. Men sekretariatet vurderer at det er behov for å videreutvikle denne noe.

Sekretariatet legger her frem et utkast til Plan for kontrollutvalet sin virksomhet 2020-2023. Det blir anbefalt at denne planen blir gjeldende for resten av valgperioden. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget vedtar arbeidsplan for 2020 på bakgrunn av virksomhetsplanen.

Sveinung Talberg
Rådgiver

Plan for kontrollutvalget sin virksomhet 2020-2023

Hustadvika kommune

Vedtatt av kontrollutvalget i Hustadvika 14.02.2020, sak 07/20

Vedtatt av kommunestyret i Hustadvika xx.xx.2020, sak xx/20

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommunelova) 22.05.2018 § 23-1, er Hustadvika kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, utføre den løpende kontrollen med kommunen sin forvaltning. Utvalget sin uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen, er ivaretatt gjennom strenge krav til hvem som kan velges til utvalget.

Kommunestyret har 12.12.2019, sak 49/19 vedtatt et eget reglement for kontrollutvalget i Hustadvika kommune. Første paragraf i reglementet sier:

§ 1. Kontrollutvalgets formål

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid sørge for at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til Hustadvika kommune, og at kommunen leverer sine tjenester effektivt og målrettet i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets intensjoner og vedtak.

Kontrollutvalget sitt reglement ligger ute på www.kontrollutvalgromsdal.no

Kontrollutvalget sine oppgaver er knyttet både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til påse-ansvar med revisjonen sitt arbeid. Det meste av det som tidligere regulerte kontrollutvalget sine oppgaver låg i forskrift om kontrollutvalg. Dette er nå tatt inn i ny kommunelov. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon regulerer nå i mindre grad kontrollutvalget sine oppgaver. Kontrollutvalget sine oppgaver i forskriften ligger i kapittel 1 og er en presisering av det som er regulert i lovens kapittel 23 om Kontrollutvalgets virksomhet.

Kontrollutvalget vil i tillegg til Plan for virksomheten ha en egen Tiltaksplan for hvert år med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne tiltaksplanen blir oppdatert fortløpende og vil være tilgjengelig på www.kontrollutvalgromsdal.no

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Funksjon	Namn	Parti	Varamedl.	Nr	Namn	Parti
Leder	Sigrid Karin Gjendem Fjærtøft	H		1	Ove Kristian Silseth	H
				2	Eva Talseth	H
Nestleder	Aud Oddrun Lindset Drågen	Sp		1	Linda Marie Austad	Sp
				2	Kolbjørn Norvall Gaustad	Sp
Medlem	Jarle Ugelstad Klavenes *	Ap		1	Per Bjørn Hokstad	Ap
				2	Wivi Holte Amundsen	Ap
Medlem	Jon Ivar Bøe	MDG		1	Iver Brevik	Sp
				2	Cecilie Franciska Gaikonen	Sv
Medlem	Arnfinn Magne Ugelstad	Sv		1	Guro Sæter	Sv
				2	Bjørn Vevang Silset	Sp

* medlem av kommunestyret.

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

3. MØTEPLAN

- Møteplanen blir vedtatt i det første kontrollutvalgsmøtet hvert kalenderår.
- Kontrollutvalget sine møter skal holdes for åpne dører på lik linje med andre kommunale utvalg.
- Kontrollutvalget sine møter blir avholdt på dagtid.
- Kontrollutvalget i Hustadvika skal avholde minst 6 møter hvert kalenderår.
- Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i møteplanen. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid tilgjengelig på www.kontrollutvalgromsdal.no

4. KONTROLLUTVALGET SINE HOVEDOPPGAVER

4.1. KONTROLL MED FORVALTNINGEN

Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-2, § 24-9 og kap. 1, § 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Den generelle kontrollen med forvaltningen blir gjennomført med følgende tiltak:

- Orientering fra kommunedirektøren knyttet til saker på kontrollutvalget sin oppfølgingsliste.
- Kontrollutvalget får framlagt tertialrapportene for Hustadvika kommune.
- Oppfølging av politiske vedtak.
- Kopier av rapporter fra andre tilsynsorgan og kommunen sitt svar/oppfølging.
- Innkallinger/protokoller fra kommunestyret og øvrige politiske utvalg som ligger tilgjengelig på kommunen sin hjemmeside.
- Kontrollutvalget kan be om informasjon om ulike områder/temaer eller fra ulike enheter. Den overordna analysen som er utarbeidet som grunnlag for forvaltningsrevisjon skal være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalget sin kontroll med forvaltningen, ved å etterspørre informasjon fra enheter og områder som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.
- Virksomhetsbesøk/alternativt orientering fra en enhetsleder.
- Et nytt ansvar som kontrollutvalget har fått i ny kommunelov er forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen. Dette er regulert i § 24-9 og innebærer at regnskapsrevisor skal se etter om kommunen sin økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

4.2. OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON

Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-2 og kap. 1, § 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

- Ved behandling av kommunen sine regnskap vil kontrollutvalget gi en uttalelse som blir stilet til kommunestyret. Formannskapet får kopi av uttalelsen når de skal innstille i saken om årsregnskap til kommunestyret.
- Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsanmerkninger som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, blir behandlet fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, blir sendt kommunestyret for videre behandling.
- Revisjonen sitt årsavslutningsbrev blir fulgt opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

4.3. OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON

Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-3 og kap. 1, §§ 4 og 5 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyret sine vedtak. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sin virksomhet og virksomheten i kommunen sine selskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget bestilte i møte 01.11.2019, sak PS 04/19 fra revisjonen en risiko- og vesentlighetsvurdering av Hustadvika kommune sin virksomhet og virksomheten i selskap som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019-2023.

Rapporten fra denne vurderingen skal etter planen behandles av kontrollutvalget i siste møte før sommeren. Denne danner grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023 som etter planen skal til behandling i kontrollutvalget sitt første møte høsten 2020. Planen skal videre til kommunestyret for behandling høsten 2020. Etter det dannar planen grunnlag for bestilling av forvaltningsrevisjonsrapporter.

Forvaltningsrevisjonsrapportene blir behandlet av kontrollutvalget og videre til kommunestyret for endelig vedtak, jf. kommuneloven § 23-5.

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid. Det vil innebære å kontrollere hvordan rapporten sine anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen. Dette ansvaret følger av § 5 i Forskrift om kontrollutvalg og revisjon der det står at kontrollutvalget skal påse at kommunestyret sitt vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

4.4. OPPGAVER KNYTTET TIL EIERSKAPSKONTROLL

Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i KommuneLOVEN kap. 23, § 23-4 og kap. 1, §§ 4 og 5 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunen sine eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal basere seg på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sine eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget bestilte i møte 24.10.2019, sak PS 40/19 fra revisjonen en risiko- og vesentlighetsvurdering av Sunndal kommune sin virksomhet og virksomhet i selskap som grunnlag for plan for eierskapskontroll for perioden 2019-2023.

Rapporten fra denne vurderingen skal etter planen behandles i kontrollutvalgets siste møte før sommeren. Denne danner grunnlag for plan for eierskapskontroll 2019-2023 som etter planen skal til behandling i kontrollutvalget sitt første møte høsten 2020. Planen skal videre til kommunestyret for behandling høsten 2020. Etter det danner planen grunnlag for bestilling av eierskapskontroller.

Eierskapskontrollene blir behandlet av kontrollutvalget og videre i kommunestyret for endelig vedtak jf. kommuneLOVEN § 23-5.

Alle eierskapskontroller blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid. Det vil innebære å kontrollere hvordan rapporten sine anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen og andre organ. Dette følger av § 5 i Forskrift om kontrollutvalg og revisjon der det står at kontrollutvalget skal påse at kommunestyret sitt vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

4.5. OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN

Utgangspunktet for oppgavene er reglene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 om kontrollutvalgets rolle i fastsettingen av budsjettet for kontrollarbeidet.

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd og videre til kommunestyret.

- Kontrollutvalget behandler forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Hustadvika kommune i første møte hver høst. I forslaget ligger ramme for kontrollutvalget sin virksomhet, revisjonen sin virksomhet og sekretariatet sin virksomhet.
- Kontrollutvalget sitt forslag skal følge budsjettsaken fra formannskapet til kommunestyret, og det er bare kommunestyret som kan korrigere kontrollutvalget sitt forslag til budsjett.
- Budsjettet skal vedtas av kommunestyret.

4.6. OPPGAVER KNYTTET TIL PÅSE-ANSVAR MED REVISJONSORDNINGEN

Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-2 og kap. 1, § 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonen sin «åpenhetsrapport», gjennom oppdragsavtale og engasjementsbrev og ellers ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal legge frem sin vurdering av sin uavhengighet.
- I første møte hver høst orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret. Revisjonen sin plan for Hustadvika kommune er til en hver tid tilgjengelig for utvalget.
- Kontrollutvalget skal motta et oppsummeringsnotat fra interimrevisjonen og årsoppgjørsrevisjonen.
- Vurdering av kontrollutvalget sitt tilsynsansvar for rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. Norges kommunerevisjons (NKRFs) rettleder blir gjennomført i siste møte hvert år.
- Øvrige tiltak går frem av kontrollutvalget sin tiltaksplan.

KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

4.7. OPPGAVER KNYTTET TIL RAPPORTERING

Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven § 23-5. Kontrollutvalget skal rapportere resultatet av sitt arbeid til kommunestyret.

- Kontrollutvalget sin årsrapport blir behandlet i det første møtet hvert år, og blir oversendt kommunestyret til videre behandling. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultat av gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i årsrapporten.
- Rapporter etter gjennomførte forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller, eventuelt andre bestillinger og eventuelle oppfølginger av nummererte brev, blir sendt fortløpende til kommunestyret.
- Kontrollutvalget sin virksomhetsplan for hver valgperiode blir behandlet innen ett år etter hvert kommunevalg og blir sendt kommunestyret til behandling.

5. OPPLÆRINGS- OG ERFARINGSUTVEKSLING

Kontrollutvalget sine oppgaver er mange og store og en ser behov for en jevnlig oppdatering av kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalget sitt forslag til budsjett som inneholder en post til opplæring/kursvirksomhet.

- Kontrollutvalget ønsker å være representert med medlemmer på Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin kontrollutvalgskonferanse som blir arrangert hvert år. NKRF sin kontrollutvalgskonferanse er en stor konferanse med deltakere fra hele landet.
- Kontrollutvalget i Hustadvika vil fremme en sak for Hustadvika kommune der en foreslår medlemsskap i Forum for kontroll og tilsyn (FKT). FKT sitt formål er å være en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsyn i kommunene, Sametinget og fylkeskommunene. Det blir hvert år avviklet årsmøte og fagkonferanse. Kontrollutvalget ønsker å være representert med medlemmer på denne møteplassen.
- Kontrollutvalssekretariatet for Romsdal inviterer hvert år til en opplæringsdag for kontrollutvalgsmedlemmer og varamedlemmer i kommunene knyttet til sekretariatet.
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll, bl.a. gjennom sekretariatet sin hjemmeside www.kontrollutvalgromsdal.no og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalget sin virksomhet på kommunen sin hjemmeside.

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 03.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 08/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

MØTEPLAN OG ARBEIDSPLAN 2020 - KONTROLLUTVALGET I HUSTADVIKA KOMMUNE

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar møteplan for 2020 slik den foreligger i saksframlegget.

Kontrollutvalget sin leder, i samråd med sekretariatet, blir gitt fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Kontrollutvalget godkjenner arbeidsplan for 2020, med de endringer som kommer frem i møtet.

Arbeidsplanen vil fortløpende bli oppdatert av kontrollutvalget.

Saksopplysninger

Det er ikke fastsatt et tall på møter for kontrollutvalgene. Ut fra forventet saksmengde, blir det i 2020 planlagt 6 møter. Dersom det skulle oppstå situasjoner som tilsier at det likevel vil være behov for flere møter i løpet av året, vil dette bli vurdert.

Forslag til møteplan er koordinert med de andre kontrollutvalgene sekretariatet betjener for å unngå møtekollisjoner, samt Hustadvika kommune sin møteplan for politiske møter i 2020.

I kontrollutvalget sitt møte 14.02.2020, sak 07/20, behandler utvalget Plan for kontrollutvalget sin virksomhet 2020-2023. Dette er en overordnet plan som må konkretiseres i en årlig arbeidsplan.

Sekretariatet har laget et forslag til arbeidsplan for 2020, som vil bli diskutert/vurdert i kontrollutvalget i hvert møte.

Vedlagt følger:

- Utkast til Arbeidsplan 2020-Kontrollutvalget i Hustadvika kommune.

VURDERING

Kontrollutvalssekretariatet setter frem følgende forslag til møteplan for 2020:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
7	14.02.	1/20	<ul style="list-style-type: none">▪ Interimsrapport regnskapsrevisjon 2019 Eide og Fræna▪ Innspill til arbeid med risiko- og vesentlighetsvurdering▪ Virksomhetsplan 2020-2023 kontrollutvalget i Hustadvika▪ Tiltaksplan 2020 kontrollutvalet i Hustadvika▪ Virksomhetsbesøk NAV Hustadvika
18	27.04.	2/20	<ul style="list-style-type: none">▪ Årsregnskap 2019 Eide kommune▪ Årsregnskap 2019 Fræna kommune▪ Rapport fra arbeid med risiko- og vesentlighetsvurdering▪ Oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon SA
24	12.06.	3/20	<ul style="list-style-type: none">▪ Økonomirapport 1. tertial 2020 Hustadvika kommune▪ Rapport fra revisjonen om overordna analyse
38	18.09.	4/20	<ul style="list-style-type: none">▪ Kommunikasjons-/revisjonsplan for revisjonsåret 2020▪ Plan for forvaltningsrevisjon▪ Plan for eierskapskontroll▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2021▪ Uttale om kontroll med etterlevelse av økonomiforvaltningen▪ Virksomhetsbesøk
43	23.10.	5/20	<ul style="list-style-type: none">▪ Økonomirapport for 2. tertial 2020 Hustadvika kommune▪ Vurdering av kontrollutvalget sitt tilsynsansvar med regnskapsrevisjon.
50	11.12.	6/20	<ul style="list-style-type: none">▪ Interimsrapport regnskapsrevisjon 2020▪ Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt el. eierskapskontroll

Kontrollutvalget sin leder, i samråd med sekretariatet, blir gitt fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Det er lagt opp til 6 møter i 2020, tre møter på våren og tre møter på høsten. Kontrollutvalget legger møteplanen for hele året i dagens møte sak 08/20.

Arbeidsplanen er bygd opp etter same mal som Plan for kontrollutvalget sin virksomhet 2020-2023, som utvalget behandler i dagens møte sak 07/20.

Det er viktig at utvalget tenker på om det er særskilte områder utvalget ønsker å fokusere på i 2020, hva som kan være aktuelle virksomhetsbesøk eller orienteringer en ønsker å få.

Kontrollutvalget kan i hvert møte supplere eller endre på kontrollaktiviteter som utvalget ser behov for.

Sveinung Talberg
Rådgiver

ARBEIDSPLAN 2020

**KONTROLLUTVALGET I
HUSTADVIKA KOMMUNE**

Oppdatert 08.01.2020

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
	Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i KommuneLOven kap. 23, § 23-2, § 24-9 og kap. 1, § 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.
Fortløpende rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Jarle Ugelstad Klavenes er kommunestyret sin representant i kontrollutvalget. • Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging. • Investeringsprosjekt. • Sykefravær (i tertialrapporteringen) • Oppfølging av politiske vedtak (i tertialrapporteringen) • Misligheter, anmeldelser og varslinger
Aktuell informasjon/orienteringer	<p>Saker til oppfølging vil fremgå av kontrollutvalgets oppfølgingsliste. Kommunedirektøren rapporterer skriftlig tilbake til kontrollutvalget og orienterer muntlig i møtet.</p> <p>I den grad temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra overordnet analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte.</p>
14.02.20	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder NAV.
27.04.20	<ul style="list-style-type: none"> • Skatteoppkreverens årsrapport for 2019 og kontrollrapport fra Skatteetaten til orientering. Fræna og Eide kommune. • Økonomisk status 2020.
12.06.20	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomirapport 1. tertial.
18.09.20	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder. • Økonomisk status 2020. • Uttalelse fra revisjonen om forenkla kontroll med etterlevelsen av økonomiforvaltninga i Hustadvika kommune. (KL § 24-9)
23.10.20	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomirapport 2.tertial.
11.12.20	<ul style="list-style-type: none"> •

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i KommuneLOven kap. 23, § 23-2 og kap. 1, § 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.
14.02.20	<ul style="list-style-type: none"> • Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019. Eide og Fræna.
27.04.20	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019. Eide og Fræna. • Oppsummering og Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2019.
12.06.20	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjonen møter KU for å avstemme risiko- og vesentlighetsvurderinger.
18.09.20	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjons- og kommunikasjonsplan for 2020.
23.10.20	<ul style="list-style-type: none"> •
11.12.20	<ul style="list-style-type: none"> • Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2020.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-3 og kap. 1, §§ 4 og 5 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.
14.02.20	<ul style="list-style-type: none">Status frå revisjonen i arbeidet med overordna analyse og innspill fra kontrollutvalget.
27.04.20	<ul style="list-style-type: none">Status frå revisjonen i arbeidet med overordna analyse og innspill fra kontrollutvalget.
12.06.20	<ul style="list-style-type: none">Rapport fra revisjonen – overordna analyse.
18.09.20	<ul style="list-style-type: none">Plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023.
23.10.20	<ul style="list-style-type: none">
11.12.20	<ul style="list-style-type: none">Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til eierskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-4 og kap. 1, §§ 4 og 5 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.
14.02.20	<ul style="list-style-type: none">Status fra revisjonen i arbeidet med overordna analyse og innspill fra kontrollutvalget.
27.04.20	<ul style="list-style-type: none">Status fra revisjonen i arbeidet med overordna analyse og innspill fra kontrollutvalget.
12.06.20	<ul style="list-style-type: none">Rapport fra revisjonen – overordna analyse.
18.09.20	<ul style="list-style-type: none">Plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023.
23.10.20	<ul style="list-style-type: none">
11.12.20	<ul style="list-style-type: none">Bestilling av eierskapskontroll.

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonsplanen for Sunndal kommune er til en hver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er i hovedsak knyttet til reglene i Kommuneloven kap. 23, § 23-2 og kap.1, § 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.
14.02.20	<ul style="list-style-type: none">
27.04.20	<ul style="list-style-type: none">Oppdragsavtale med Møre og Romsdal Revisjon SA.
12.06.20	<ul style="list-style-type: none">Åpenhetsrapport fra revisjonen.
18.09.20	<ul style="list-style-type: none">Oppdragsansvarlig regskapsrevisors habilitetserklæring for Hustadvika kommune for revisjonsåret 2020.
23.10.20	<ul style="list-style-type: none">Vurdering av kontrollutvalget sitt tilsynsansvar med regnskapsrevisjon.
11.12.20	<ul style="list-style-type: none">

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er reglene i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2.
14.02.20	•
27.04.20	•
12.06.20	•
18.09.20	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2021 behandles kontrollutvalget.
23.10.20	•
11.12.20	•

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er relatert til reglene i koml. § 23-5.
14.02.20	•
27.04.20	•
12.06.20	•
18.09.20	•
23.10.20	•
11.12.20	•

HUSTADVIKA KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 04.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 09/20	Kontrollutvalget	14.02.2020
	Kommunestyret	

HUSTADVIKA KOMMUNE – MEDLEMSSKAP I FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Sekretariatets innstilling

Hustadvika kommune blir medlem i organisasjonen Forum For Kontroll og tilsyn
Medlemskontingenten vil bli dekket i budsjett for kontroll og tilsyn

Saksopplysninger

Det er i dag to organisasjoner som ivaretar kontrollutvalgenes interesser i Norge og driver informasjon, opplæring og utviklingsarbeid. Dette er Norges Kommunerevisor Forbund (NKRF) og Forum For Kontroll og tilsyn (FKT).

NKRF er en yrkesfaglig landssammenslutning og et serviceorgan som er åpen for alle som arbeider med revisjon av eller tilsyn med kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kontrollutvalg og medlemmer av disse kan ikke tegne medlemskap i NKRF, men vil kunne få tilgang til NKRF's ulike tilbud gjennom sitt sekretariat. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er medlem av NKRF.

Forum for Kontroll og Tilsyns formål er å være en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner. Hustadvika kommune har nå fått invitasjon fra FKT om å tegne medlemskap i denne organisasjonen. FKT ble stiftet 22. november 2005. Organisasjonen har i dag ca. 200 medlemmer inkludert 23 sekretariat. Disse dekker mer enn 200 kommuner/fylkeskommuner. FKT har et eget sekretariat med en generalsekretær lokalisert i Oslo. Foruten å være et faglig serviceorgan som kan gi løpende råd og veiledning, kan FKT tilby konferanser, veiledere, opplæring og undervisningsmateriell. De kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalgene, Sametinget sin kontroll- og konstitusjonskomité, samt sekretariatene for disse, kan være medlemmer i forumet. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er medlem av NKRF.

Vedlegg:

- Epost fra FKT, datert 06.01.2020.
- Brosjyre om FKT.
- Vedtekter gjeldende for FKT.
- Lenke til hjemmeside for FKT <https://www.fkt.no/>

VURDERING

Kontrollutvalget i Hustadvika kommune ser det som viktig å være med på å bygge opp organisasjonen FKT og gjennom dette tegne medlemskap i organisasjonen. Bakgrunnen er at organisasjonen kan tilby de tjenester som kontrollutvalget etterspør på linje med organisasjonen NKRF. FKT er i motsetning til NKRF en organisasjon som er rendyrket kontrollutvalg og sekretariat. Medlemskapet koster kr 9 000 pr år for Hustadvika kommune gitt dagens innbyggertall. Utgiftene til et medlemskap vil bli dekket inn i budsjettet for kontroll og tilsyn som kontrollutvalget behandler.

Sveinung Talberg
Rådgiver

Fra: Aspen, Jane Anita
Sendt: 6. januar 2020 14:25
Til: Talberg, Sveinung
Emne: VS: Invitasjon til medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn
Vedlegg: FKT_brosjyre2019.pdf; FKT Vedtekter.pdf

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>
Sendt: 6. januar 2020 14:24
Til: sigridgf@mimer.no
Kopi: Aspen, Jane Anita <jane.anita.aspen@molde.kommune.no>
Emne: Invitasjon til medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn

Til Sigrid Karin Gjendem Fjørtoft, leder av kontrollutvalget i Hustadvika kommune

Godt nyttår!

Et nytt år er i gang med nye kommuner og kontrollutvalg. Forum for Kontroll og Tilsyn vil med dette invitere kontrollutvalget i Hustadvika kommune til å bli medlem hos oss. Både Fræna og Eide har vært medlem fram til 31.12 2019. Vi håper at det nye kontrollutvalget i nye Hustadvika kommune vil fortsette medlemskapet.

FKT har som målsetting at alle landets kommuner skal være medlemmer i FKT. Vi mener det er avgjørende for et velfungerende lokaldemokrati at de som er valgt inn i kontrollutvalget er aktive og engasjerte i samfunnsoppdraget til kontrollutvalget. Derfor må kontrollutvalgene gis muligheten til å være direkte representert i en organisasjon som kan ivareta utvalgets rolle og funksjon i det kommunale egenkontrollsystemet og tale kontrollutvalgets sak overfor sentrale myndigheter. Styret i FKT er derfor sammensatt med lik fordeling av politiske kontrollutvalsrepresentanter og sekretariat.

Litt informasjon om FKT:

FKT ble stiftet 22. november 2005. Organisasjonen har i dag ca. 200 medlemmer inkludert 23 sekretariat. Disse dekker mer enn 200 kommuner/fylkeskommuner. FKT har et eget sekretariat med en generalsekretær lokalisert i Oslo.

Foruten å være et faglig serviceorgan som kan gi løpende råd og veiledning, kan vi tilby:

- > Konferanser: Hvert år arrangeres en fagkonferanse og en sekretariatskonferanse.
- > Veiledere: For å styrke kontrollutvalgene og sekretariatene sin kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag og påse-ansvar overfor revisor, har vi utviklet flere veiledere.
- > Opplæring og undervisningsmaterieil: I tillegg til å ha utviklet en opplæringspakke før valget i 2019, arrangerer vi i 2020 for første gang kontrollutvalgslederskolen.

Mer informasjon om våre tilbud finnes på www.fkt.no

Vedlagt denne mailen er brosjyre med informasjon om FKT og organisasjonens vedtekter.

Innmelding i FKT kan gjøres via hjemmesiden: www.fkt.no/bli-medlem eller ved å sende en e-post til fkt@fkt.no

Kontingentsatser for 2020:

Kommune 0 – 5 000 innb.:	kr 3 500
Kommuner 5 001 – 10 000 innb.:	kr 7 000
Kommuner 10 001 – 20 000 innb.:	kr 9 000
Kommuner 20 001 – 50 000 innb.:	kr 12 000
Kommuner med mer enn 50 000 innb.:	kr 15 000
Fylkeskommuner:	kr 15 000
Sekretariater:	kr 9 000

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post:fkt@fkt.no | Tlf.:41471166

|www.fkt.no | www.twitter.com/@FKT_no www.facebook.com/FKT.no/

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

Styret 2019-2020

Leder	Benedikte Muruvik Vonen (2018-20) Rådgiver i Agder og Telemark Kontrollutvalgssekretariat
Nestleder	Dag Robertsen (2018-20) Nestleder kontrollutvalget, Moss kommune
Styremedlem	Marit Gilleberg (2018-20) Leder kontrollutvalget, Tolga kommune
Styremedlem	Ivar Mork (2018-20) Leiar kontrollutvalet, Ulstein kommune
Styremedlem	Einar Ulla (2019-21) Kontrollsjef, Sogn og Fjordane fylkeskommune
Styremedlem	Liv Tronstad (2019-21) Seniorrådgiver, Konsek Trøndelag IKS

Har du innspill vedrørende forhold styret bør kjenne til eller saker du mener det er viktig at FKT har fokus på – ta gjerne kontakt med styreleder:

Benedikte Muruvik Vonen, benedikte.vonen@temark.no Telefon: 905 89 043

www.fkt.no

www.fkt.no

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

- en møteplass for kontrollutvalgene og deres sekretariat.

Forumet sitt formål:

En møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner

Forumet sine primære oppgaver:

- ✓ styrke kontrollutvalgene og sekretariatenes arbeid med kontroll og tilsyn
- ✓ være pådriver i arbeidet med faglig utvikling av kontrollutvalgene og sekretariatene
- ✓ være en arena for erfaringsutveksling
- ✓ styrke kontrollutvalgene og sekretariatenes kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag

**For innmelding eller informasjon om FKT's arbeid –
kontakt sekretariatet:**

E-post: fkt@fkt.no

Generalsekretær:
Anne-Karin Femanger Pettersen | 414 71 166

Forumet jobber gjennom å:

- ✓ arrangere årlig fagkonferanse for kontroll og tilsyn
- ✓ arrangere samlinger for ansatte i sekretariat
- ✓ være høringsinstans og komme med innspill til sentrale myndigheter i spørsmål som angår kontroll og tilsyn
- ✓ gi informasjon om nyheter og aktuelle saker for kontrollutvalgene, www.fkt.no
- ✓ ta opp innspill og spørsmål fra medlemmer.
- ✓ veileder og bidrar med informasjonsmaterieill til opplæring av kontrollutvalg
- ✓ gi aktuell informasjon til medlemmer.

Medlemsfordeler:

- ✓ kontrollutvalgenes eget talerør.
- ✓ billigere konferanser
- ✓ faglig påfyll
- ✓ informasjonsutveksling
- ✓ egen medlemsinformasjon utvikles
- ✓ knytte kontakt med andre kontrollutvalg
- ✓ veiledere for arbeid i kontrollutvalg og sekretariat
- ✓ flere medlemmer gir større påvirkning mot dept.

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

VEDTEKTER

1. FORMÅL.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) har som formål å være en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner.

2. MEDLEMMER.

De kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalgene, Sametinget sin kontroll- og konstitusjonskomité, samt sekretariatene for disse, kan være medlemmer i forumet.

3. HOVEDOPPGAVER.

Forumet sine primære oppgaver er:

- Styrke kontrollutvalgene og sekretariatene sitt arbeid med kontroll og tilsyn
- Være pådriver i arbeidet med faglig utvikling av kontrollutvalgene og sekretariatene.
- Være en arena for erfaringsutveksling.
- Styrke kontrollutvalgene og sekretariatene sin kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag.

Andre oppgaver kan være:

- Sette kontrollutvalgene i stand til å foreta best mulig prioritering av revisjonsoppgaver.
- Være en pådriver i arbeidet med å utvikle metoder og retningslinjer.
- Synliggjøre overfor omverdenen, hvor viktig kontroll og tilsynsfunksjonen er.
- Være et serviceorgan for kontrollutvalg og sekretariat.
- Være talerør overfor myndighetene, herunder å gi høringssvar.

4. KONTINGENT.

Hvert medlem betaler en årlig kontingent, som blir fastsatt av årsmøtet. Kontingenten blir gradert etter innbyggertallet som kontrollutvalget og sekretariatet representerer.

5. ÅRSMØTE.

Årsmøtet er høyeste organ i forumet. Ordinært årsmøte blir holdt hvert år - første gang i 2006. Årsmøtet blir holdt så tidlig som mulig i året, og senest innen utgangen av juni. Styret eller styrelederen innkaller til årsmøte, og det gjelder slike regler og frister:

- Innkalling blir sendt innen ti uker før årsmøtet.
- Saker som medlemmene ønsker reist på årsmøtet, må være styret i hende seks uker før møtedagen.
- Styret kan selv legge frem saker for årsmøtet.
- Sakspapir blir senest sendt ut to uker før møtet.

Medlemmene avgjør selv hvem som skal representere seg på årsmøtet. Kontrollutvalg og sekretariat har en stemme hver, med tale-, forslags- og stemmerett. Styremedlemmer har kun stemmerett når de representerer ett medlem, men likevel ikke i saker om årsmelding og regnskap. Ved likt stemmetall, blir dirigenten sin stemme avgjørende.

Sekretariat:

FKT
Postboks 41 Sentrum
0101 Oslo
fkt@fkt.no

Telefon
41471166

www.fkt.no
Twitter: [@FKT_no](https://twitter.com/FKT_no)
Bank: 0539 43 90447
Org. nr. 989 545 159

Til behandling foreligger:

- Valg av dirigent, to referenter og to som underskriver protokollen.
- Innkalling.
- Sakslisten.
- Styret sin årsmelding.
- Regnskap og revisor sin melding.
- Fastsetting av kontingent.
- Budsjett og handlingsplan for påfølgende år.
- Innkomne saker.
- Vedtektsendringer.
- Separate valg av:
 - Leder og nestleder i styret (2 år), herav en fra kontrollutvalgene og en fra sekretariatene, valgt i partallsår, etter forslag fra valgkomiteen.
 - 2 styremedlemmer og 2 vara fra kontrollutvalgene (2 år), valgt i partallsår, etter forslag fra valgkomiteen.
 - 2 styremedlemmer og 2 vara fra sekretariatene (2 år), valgt i oddetallsår, etter forslag fra valgkomiteen.
 - Valgkomite med leder, nestleder, to medlemmer og to varamedlemmer, etter forslag fra styret. (Funksjonstid i 2 år, der 2 repr. og en vara fra sekretariatene er på valg i oddetallsår og to medlemmer og en vara fra kontrollutvalgene i partallsår.
 - Revisor, etter forslag fra styret. (Årlig valg).

Det kan innkalles til ekstraordinært årsmøte, dersom 1/3 av medlemmene eller flertallet i styret, krever det.

6. STYRE.

Styret er sammensatt av 6 personer, derav 3 rekruttert fra kontrollutvalgene og 3 fra sekretariatene. Det er 2 varamedlemmer fra kontrollutvalgene og 2 vara fra sekretariatene. Leder har dobbeltstemme ved stemmelikhet.

Styret har ansvar for drift og virke i forumet mellom årsmøtene, og sørger selv for sitt sekretariat. De kan sette ned utvalg og komiteer, når det er behov for det.

Styret er vedtaksfør dersom minst 4 av medlemmene er til stede. Dersom minst 3 av styrets medlemmer gjør krav om det, skal det kalles inn til styremøte.

Ytterligere saksbehandlingsregler for styret, fastsetter styret selv.

7. ENDRING AV VEDTEKTENE.

Vedtektene kan endres av årsmøtet, og det gjelder slike regler og frister:

- Forslag om vedtektsendringer skal være styret i hende senest seks uker før årsmøtet.
- Det blir bare fattet vedtak for den del av vedtektene, der det er mottatt forslag om vedtektsendring.
- Vedtak må da fattes ved at minst to tredjedeler av de fremmøtte slutter seg til forslaget.

8. OPPLØSING AV FORUMET.

Forumet blir oppløst dersom ¾ av årsmøtet sine delegater krever det.

Besluttes forumet oppløst, skal årsmøtet vedta anvendelse av forumets midler til et formål som styrker kontrollutvalgene og sekretariatene sitt arbeid.

Disse vedtektene ble vedtatt på FKT sin stiftelsessamling, 22.11.05, med endring på årsmøtet 08.06.06, 02.06.10, 03.06.14 og 07.06.16.

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 04.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 10/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

Følgende ny sak føres opp på oppfølgingslisten til videre behandling i kontrollutvalget:.....

Følgende sak(er) avsluttes på oppfølgingslisten til kontrollutvalget:.....

Saksopplysninger

Intensjonen med oppfølgingslisten er å ha et oppsett av saker og problemstillinger som medlemmene ønsker nærmere utredet eller orientering om.

Oppfølgingsliste er et nyttig redskap for kontrollutvalget for å holde rede på status for saker man ønsker å følge opp eventuelt å ha til observasjon.

Listen kan fungere som et nyttig planleggingsredskap for aktiviteter som kontrollutvalget ønsker å gjennomføre når forholdene ligger til rette, eksempelvis befaringer.

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak, det vil si følgende alternativ:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer gitt eller saken behandlet som egen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

Kontrollutvalgene i Eide og Fræna behandlet oppfølgingslistene sine på sist møte der de kom med anbefalinger til kontrollutvalget i Hustadvika kommune på hvilke saker de anser som viktige å følge opp videre. Selv om det blir en ny kommune så er sakene relatert til rutiner, tjenester og strukturer som skal videreføres foreløpig.

Vedlegg:

- Ajourført oppfølgingsliste pr. 07.02.2020.
- NKRF's sjekklister for revisor, kontrollutvalg og sekretariat ang. kommunereformen.
- Brev til kommunedirektør 13.01.2020.
- Svar fra kommunedirektør 03.02.2020.

VURDERING

Dersom det er saker utvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i et senere møte, kan disse bli fremmet i møtet for oppføring på oppfølgingslisten.

Sveinung Talberg
Rådgiver

**KONTROLLUTVALGET I
HUSTADVIKA KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr. 07.02.20)

Saker som er tatt opp:	Bakgrunn	Status	Restanse
Fra kontrollutvalget i Eide: Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Ressurser til barn med spesielle behov i skole og barnehage i Eide kommune» 05.03.14	Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget i møte 14.05.2013 i sak 13/13. Saken ble oversendt til kommunestyret som behandlet den i møte 30.05.2013 i k-sak 13/38. Oppfølging av rapporten vil ventelig skje i løpet av høsten 2014.	03.03.15: Oppfølging av forvaltningsrevisjons-rapporten behandlet i dagens møte. Kontrollutvalget ønsker en ny orientering til høsten 2015 vedr. punktet om «forsvarlig saksbehandlingstid». Videre ønsker utvalget en orientering i 1. halvår 2016 om de øvrige tiltak kommunen planlegger å iverksette. (Oppfølging i mellomtiden) 13.08.2019: Epost til rådmannen fra sekretariatet der det oppmodes om svar til møtet 11.09.19. 02.09.2019: Svar fra skolefaglig rådgiver Julie Gunstensen. 11.09.2019: Skolefaglig rådgiver og enhetsleder PPT ga en redegjørelse i møtet i tilknytning til det skriftlige svaret som følger saken. En poengterte at det er særlig i tilknytning til pkt. 14 og 15 at en ser viktigheten i å følge opp. At lederne i barnehage og skole, pedagogene i barnehagen samt ansatte i PPT har en felles forståelse for hva som ligger i begrepet «tidlig innsats». At skoler og barnehager i høyere grad vurderer spesifikke tiltak innenfor rammen av det ordinære. Kontrollutvalget sluttet seg til sekretærens vurderinger av oppfølgingspunkter og særlig pkt. 14 og 15 i oppfølgingspunktene. Saken skal fortsatt stå på oppfølgingslisten. 13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp gjenstående anbefalinger relatert	Det er særlig i tilknytning til pkt. 14 og 15 at en ser viktigheten i å følge opp: At lederne i barnehage og skole, pedagogene i barnehagen samt ansatte i PPT har en felles forståelse for hva som ligger i begrepet «tidlig innsats». At skoler og barnehager i høyere grad vurderer spesifikke tiltak innenfor rammen av det ordinære.

		til pkt. 14 og 15 samt at utvalget vil undersøke hvordan en harmoniserer tildeling av spesialpedagogiske ressurser på overordnet nivå.	
PS 05/16 REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2015 08.02.16	<p>I revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2.halvår 2015 beskrives det at det i rapportens del under innkjøpsområdet er anmerket at det for vaskeritjenestene ikke forelå innkjøpsavtale, men at det ble brukt fast leverandør.</p> <p>Økonomiansvarlig for Eide kommune er forespurt om det finnes rutiner for innkjøp utenfor avtale.</p>	<p>08.02.16: Kontrollutvalget ønsket at revisjonen fulgte videre opp innkjøpsområdet. Kontrollutvalget ber revisjonen undersøke bruken av rammeavtaler og innkjøpsrutiner. Kontrollutvalget ber om at dette blir kommentert i revisjonens rapport for 1.halvår 2016. Under behandlingen av interimrevisjonen i sak 04/18 ble det «rød pil» på innkjøpsområdet. Rådmannen viste til at en forventer at Nordmøre Interkommunale Innkjøpsamarbeid (NII) skal levere tjenester i det som er påpekt av revisor. 18.06.18: Revisjonen rapporterer i interimrevisjon og årsoppgjør at kommunen ikke har et eget innkjøpsreglement og enhetlige system eller rutiner for innkjøp. Kontrollutvalget har den 19.03.2018 spurt rådmannen hva han vil gjøre for å følge opp dette. Svar foreligger fra rådmannen 23.04.2018 og i epost 11.06.2018. Kommunen vil ikke utarbeide eget innkjøpsreglement når en om kort tid skal inn i Hustadvika kommune. En har brukt noe av det som står i innkjøpsreglementet til Fræna kommune. En er godt i gang med å lage rutiner som skal sikre prosess og dokumentasjon rundt innkjøp. 13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp implementering av innkjøpsreglementet og lovverket rundt dette samt hvordan reglementet utøves i praksis.</p>	Hvordan blir innkjøpsreglementet i Hustadvika og hvordan skjer implementeringen i organisasjonen?
KU sak 34/16 22.11.2016	<p>Kommunestyret i Fræna vedtok i sak PS 61/2016 den 13.06.2016 å tilrå at en danner ny kommune i fellesskap med Eide på bakgrunn av intensjonsavtalene og resultat fra høringene.</p> <p>Kommunestyret i Eide vedtok i sak PS 16/82 den 16.06.2016 å danne ny kommune sammen med Fræna kommune.</p>	<p>22.11.2016: Ordføreren var til stede og redegjorde for status så langt. Den 29. november 2016 møtes interimfellesnemnda til det første ordinære møtet. Dette møtet vil finne sted på kommunehuset i Eide. Da skal nemnda konstituere seg, og velge leder, nestleder, arbeidsutvalg og sekretariat. Dessuten skal nemnda beslutte faste møtetidspunkt og prioritere de viktigste arbeidsoppgavene nemnda skal ta tak i. Nemnda skal også gjøre vedtak om tilsetting av prosjektleder, og avgjøre om denne skal være rådmann i den nye kommunen. Alle</p>	Overgang fra gamle kommuner til ny kommune og ivaretagelse av oppgaver jf. NKRF sin sjekkliste.

	<p>Kontrollutvalget har en tilsynsfunksjon på vegne av kommunestyret og skal påse at prosessene blir ivaretatt og at risikoområder og sentrale spørsmål blir drøftet og gjennomført.</p> <p>Kontrollutvalget ønsker å følge prosessene frem mot sammenslåing og setter saken på oppfølgingslisten og vil ha en redegjørelse fra rådmannen i hvert møte.</p> <p>Kontrollutvalget viser også til NKRF sin sjekkliste og ber kommunen bruke denne for å sikre at viktige temaer blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget vil selv bruke denne sjekklisten for å ivareta sin «påse-oppgave» fremover.</p>	<p>vedtak i interimfellesnemnda må opp til behandling i det enkelte kommunestyre frem til den endelige beslutning om kommunereformen i Stortinget. Det ble fra sekretæren spurt om hvordan en hadde tenkt å bokføre og vise utgifter og inntekter i prosessen frem mot kommunesammenslåing. Ordføreren svarte at dette var ett av temaene som en måtte ta stilling til i interimfellesnemnda. Dette er viktig når kommunen nå skal motta ca. 20 mill. kr i kommunereformmidler fra staten. Fra Willy Farstad ble det spurt om hvordan kommunene skulle håndtere behov for og vedtak om investeringer i perioden frem til sammenslåing. Dette var et område som er regulert i intensjonsavtalen sa ordfører. Ordføreren presiserte at informasjon internt og ut til innbyggerne er svært viktig i denne fasen og videre fremover.</p> <p>..... (oppfølging i mellomtiden)</p> <p>06.03.2019: Felles møte med kontrollutvalget i Fræna kommune der tema var: Orientering fra administrasjonssjef og prosjektleder i Hustadvika kommune og spørsmål. Diskusjon mellom kontrollutvalgene og fokus på risikoområder. Se referat fra møtet.</p> <p>23.05.2019: Felles møte med kontrollutvalget i Fræna kommune der tema var: Orientering fra administrasjonssjef og prosjektleder i Hustadvika kommune og spørsmål. Diskusjon mellom kontrollutvalgene og fokus på risikoområder. Se referat fra møtet.</p> <p>16.10.2019: Felles møte med kontrollutvalget i Fræna der kommunedirektør orienterte.</p> <p>13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker til neste møte en gjennomgang av alle punkter i NKRF sin sjekkliste i forbindelse med kommunereformen og hvordan disse er eller bli behandlet i Hustadvika kommune.</p>	
Sak PS 33/16	Driftsrapport 2.tertial 2016. Sekretæren viste til brev fra kontrollutvalget	07.02.2017: Enhetsleder regnskap redegjorde for det arbeid som er gjort for å	Kvalitetssikring og forutsigbarhet av

22.11.2016	til revisjonen datert 12.10.2016 om 2 spørsmål knyttet til usikkerhet knyttet til pensjonsutgifter referert i driftsrapport for 2.tertial 2016. Kontrollutvalget har ikke fått svar på spørsmålene, men revisjonen var til stede og redegjorde muntlig i møtet. Revisjonen har sett litt på spørsmålene, men har ikke avklarende svar. Revisjonen anbefalte at spørsmålene rettes til pensjonsleverandøren.	sikre en bedre forutsigbarhet av pensjonskostnadene opp mot budsjett. Det ble delt ut et notat om dette samt 4 delrapporter (ulik tidsmessig) fra pensjonsleverandøren KLP. Pensjonskostnaden avviker ikke noe særlig på de 3 siste rapportene for 2016. Derfor bør en stole på disse tallene og bruke disse inn mot tertialrapporteringene og evt. budsjettendringer. Kommunen vil be om at pensjonsleverandøren bruker av premiefond tidlig på året slik at prognosene blir riktige. Kontrollutvalget og administrasjonen synes saken har vært nyttig og lærerik og at en kan forvente å få en sikrere rapportering i tertialrapporteringen. 12.02.2018: Revisor kunne under orientering om interimrevisjonen i sak 04/18 konstatere at det nå er mer sikkerhet i rapporteringen av pensjonsutgifter. Temaet ble også gjennomgått under en samling for regnskapsmedarbeidere og økonomisjefer i regi av revisjonen i november 2017. Kontrollutvalget velger likevel å ha saken på oppfølgingslisten frem til årsregnskap 2017 og 1.tertialrapport 2018 foreligger. 03.10.2018: Kontrollutvalget etterlyste opplysninger om pensjonsutgifter under behandling av driftsrapport for 2.tertial. Rådmannen kunne opplyse at en sannsynligvis fikk en innsparing på 3-4 mill. kr. Dette er ikke med i tabellene eller oversiktene. 13.12.2019: Det har vært knyttet usikkerhet til hvordan kommunen kan sikre større forutsigbarhet i pensjonsutgiftene. Kontrollutvalget vil etterspørre dette fra revisjonen i forbindelse med interimrapporteringen i neste møte og til behandlingen av årsregnskapet i senere møte.	pensjonskostnader.
Sak PS PS 21/19 11.09.2019	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «DRIFT OG FORVALTNING AV PEDAGOGISK-PSYKOLOGISK TJENESTE FOR GJEMNES, EIDE OG	Anbefalingene: <ul style="list-style-type: none">• Vakante stillinger blir besatt av kvalifiserte medarbeidere.• Tilmeldte saker følges opp innen akseptabel tid.• Det utarbeides oversikter over saksbehandlingstid fra henvisning til sakkyndig vurdering er utarbeidet.	Viser til anbefalingene i rapporten og oppdatert status ang. oppfølging av anbefalingene til forvaltningsrevisjonsra

	<p>FRÆNA»</p> <p>Vedtak i sak 26/17 i kontrollutvalget i Eide den 11.09.2017:</p> <p>1. <i>Kontrollutvalget bestiller følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt: Drift og forvaltning av PPT-tjenesten for Eide, Fræna og Gjemnes</i></p> <p>Den 25.04.2018 mottok kontrollutvalget i Eide forvaltningsrevisjonsrapport med følgebrev. Kontrollutvalget behandlet rapporten i møte 09.05.2018, sak PS 14/18 og avga følgende innstilling til kommunestyret:</p> <p>- Eide kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Drift og forvaltning av Pedagogisk-psykologisk tjeneste for Gjemnes, Eide og Fræna» til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens kapittel 4.3.</p> <p>-Eide Kommunestyre ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i kapittel 4.3 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.</p> <p>-Eide Kommunestyre ber Kontrollutvalget om å følge opp rapporten innen en periode på 12 – 18 mnd.</p> <p>-Eide kommunestyre behandlet</p>	<ul style="list-style-type: none">• Prosedyrene i PP-tjenesten gjennomgås og oppdateres.• Det avsettes tid og ressurser til hjelp til skolene i arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling.• Avvikssystem etableres. <p>11.09.2019: Første oppfølging. Enhetsleder PPT redegjorde for oppfølging av anbefalingene i tillegg til det skriftlige svaret som er mottatt før møtet. Enhetsleder sitt generelle inntrykk er at PPT er på rett veg forhold til de vedtatte anbefalingene. Dette støttes av skoler, barnehager og spesialisthelsetjenesten.</p> <p>13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp gjenstående anbefalinger og det svar som sist ble gitt fra leder PPT til kontrollutvalget 02.09.2019.</p>	<p>pporten om spesialundervisning</p>
--	---	---	---------------------------------------

	forvaltningsrevisjonsrapporten i møte 14.06.2018, sak PS 18/46 og sluttet seg til kontrollutvalgets innstilling.		
Fra kontrollutvalget i Fræna:			
Innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune 29.04.15	Det fremgår av Fræna kommunes Årsrapport for 2014 at kommunen har gått til anskaffelse av et elektronisk kvalitetssystem levert av Kommuneforlaget. Systemet inneholder bl.a. personalhåndbok, kvalitetshåndbok, system for avvikshåndtering, lovsamling og HMS-håndbok etc. Kvalitetssystemet skal brukes av ansatte på alle nivå i organisasjonen og vil være en del av kommunens internkontrollsystem. Implementering av kvalitetssystemet vil være arbeids- og ressurskrevende i hele organisasjonen. <ul style="list-style-type: none">• Interne rutiner og reglement• Rutiner for saksbehandling i Fræna kommune• Rutiner for registrering av henvendelser (Saker som er sammenslått jf. vedtak i sak PS 31/16)	16.10.2019: Avsluttes, men bør følges opp hvordan implementeringen skjer i Hustadvika kommune. 13.12.2019: Kontrollutvalget vil følge opp hvordan implementeringen skjer i Hustadvika kommune. Videre vil en i den sammenheng følge opp de anmerkninger som fremgår av undersøkelse av personalforvaltningen i Fræna kommune behandlet av kontrollutvalget i Fræna 27.11.2019, sak PS 34/19.	
PS 08/16 EVENTUELT 11.02.16	Kommunen sine medlemsskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid Saken ble tatt opp i møtet av medlem Leif Johan Lothe. Formålet er å få en samlet oversikt over kommunens eierinteresser og medlemsskap i selskap og samarbeid.	16.10.2019: Avsluttes, men bør følges opp hvordan implementeringen skjer i Hustadvika kommune. 13.12.2019: Kontrollutvalget ser det som vesentlig å følge opp hvordan kommunen har tenkt å innrette seg der en må kjøpe tjenester fra interkommunale samarbeid og selskap en har eierinteresser i. Kontrollutvalget vil be om en status fra arbeidsgruppen som arbeider	

	Rådmannen blir bedt om å legge frem en oversikt til neste møte.	med disse spørsmålene samt hva som er status i utarbeidelse av eierskapsmeldingen.	
PS 30/17 14.09.17	«Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune», jf. sak PS 25/17, herunder «Vedlikehold og opprusting av Fræna ungdomsskole – Lov om offentlige anskaffelser», jf. sak PS 26/17.	14.09.2017: Vedtak i sak PS 26/17: Kontrollutvalget tar kommunen og revisjonen sitt svar til orientering og vil følge opp saken ved å inkludere den i oppfølgingen av sak PS 25/17 pkt. 3. 19.10.2017, Fræna kommunestyre: PS 74/2017 Forvaltningsrevisjonsprosjektet "Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune».	Kontrollutvalget følger opp videre at det blir lagt fram tilstandsrapport for innvendig status, samt kostnadskalkyle for vedlikeholds-/renoveringsbehov.
PS 30/18 30.10.18		Vedtak: 1. Fræna kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten « Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune » til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens avsnitt 1, 3.3, 4.3 og 5.3. 2. Fræna Kommunestyre ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i avsnitt 1, 3.3, 4.3 og 5.3 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres. 3. Fræna Kommunestyre ber Kontrollutvalget om å følge opp rapporten innen en periode på 12 – 18 mnd. 24.04.2018: Sak PS 14/18. På generelt grunnlag ønsker kontrollutvalget å undersøke hvilke rutiner som gjelder for søknad, godkjenning, valg av leverandør og byggkontroll for kommunens egne bygg. Denne undersøkelsen bygges inn i oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune», jf. sak PS 25/17. 06.09.2018: Oppfølgingsbrev sendt rådmannen med svarfrist 30.09.2018. 28.09.2018: Rådmannen meldte tilbake til kontrollutvalget i brev av 28.09.2018. 30.10.2018: PS 30/18. Rådmannen orienterte. Kontrollutvalget følger opp videre at det blir lagt fram	Kontrollutvalget følger opp videre at rådmannen sikrer at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement. Kontrollutvalget følger opp videre at rådmannen evaluerer reglementet for kommunale byggeprosjekt og resultatet fra evalueringen.

		<p>tilstandsrapport for innvendig status, samt kostnadskalkyle for vedlikeholds-/ renoveringsbehov.</p> <p>Kontrollutvalget følger opp videre at rådmannen sikrer at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement</p> <p>Kontrollutvalget følger opp videre at rådmannen evaluerer reglementet for kommunale byggeprosjekt og resultatet fra evalueringen.</p> <p>13.12.2019: I tillegg til de saker som står i restanse til oppfølging ønsker kontrollutvalget å følge opp hvordan kommunen sikrer seg med garantier for arbeid som er utført. (Garantiansvar)</p>	
PS 30/17 14.09.17	Tilsyn med arkivforholdene i Fræna kommune, jf. sak OS 15/17.	<p>16.10.2019: Avsluttes, men bør følges opp hvordan implementeringen skjer i Hustadvika kommune. Det er viktig at en påser at det skjer uttrekk fra systemene og at arkivene avsluttes på en forsvarlig måte.</p> <p>13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp avslutning av arkiv i gamle kommuner samt dannelse av arkiv i ny kommune. I tillegg ønsker en å følge opp hvordan kommunen innretter sine rutiner mot personopplysningsloven og GDPR.</p>	
PS 22/16 14.06.16 PS 44/16 06.12.16	Kontrollutvalget ønsker en redegjørelse fra rådmannen om status på det interkommunale samarbeidet om PPT-tjenesten med Eide og Gjemnes.	<p>11.09.2019: Kontrollutvalget i Eide har en første oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten etter å ha mottatt svar på hva som er gjort med anbefalingene og en status fra enhetsleder.</p> <p>16.10.2019: Videre oppfølging av dette forvaltningsrevisjonsprosjektet bør skje av kontrollutvalget i Hustadvika kommune og sees i sammenheng med oppfølging av Hustadvika kommune sine medlemsskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid.</p>	
PS 25/18 25.09.18	Oppfølging av RS 51/18 i kontrollutvalget. Rapport etter tilsyn med kommunal beredskapsplikt – Fræna kommune. Fylkesmannen i Møre og Romsdal førte i	<p>23.10.18: Sak 33/2018 til driftsutvalget 23.10.18. Oppfølging av tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Fræna kommune: Kommunen ble bedt om å utarbeide en plan over oppfølging av avviket, og kommunen</p>	

	<p>2018 tilsyn med Fræna kommune sin oppfølging av den kommunale beredskapsplikten. Tilsynsbesøket ble gjennomført den 23.03.2018, og endelig tilsynsrapport ble oversendt til Fræna kommune den 05.06.2018. Tilsynet avdekte ett avvik: <i>Fræna kommune har ikke med utgangspunkt i den heilskaplege ROS-analysen fastsett langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av samfunnstryggleik- og beredskapsarbeidet. Fræna kommune manglar overordna forankring av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap. Mål og strategiar, prioriteringar og plan er ikke fastsett, verken i samband med utarbeiding av heilskapleg ROS-analyse eller i andre strategiske planar</i></p>	<p>fikk frist til å lukke avviket innen 31.12.2018 I etterkant av avviket har representanter fra beredskapsledelsen i kommunen utarbeidet et styringsdokument for kommunens beredskapsarbeid, oppdatert den overordna beredskapsplanen, oppdatert ROS analysen, samt utarbeidet en mal for lokale beredskapsplaner og ROS-analyser til bruk på avdelinger, skoler, omsorgsboliger, institusjoner mm. I tillegg har beredskapsledelsen laget en rutiner for hvordan det strategiske styringsdokumentet for kommunens beredskapsarbeid, ROS-analyser, og beredskapsplaner skal lagres og håndteres i kommunens internkontrollsystem. En har jobbet systematisk med avviket i kommunen, og har utarbeidet vedlagt styringsdokument, samt oppdatert den overordna beredskapsplanen for kommunen og overordna ROS- analyse. Med bakgrunn i de dokumenter, og under forutsetning av at dokumentene blir politisk godkjent anser man avviket som lukket.</p> <p>30.10.2018: Rådmannen orienterte. Oppfølging av tilsynet skal som sak til driftsutvalget 23.10.2018 og kommunestyret 08.11.2018. Rådmannen mener at avviket er svart ut gjennom det som fremgår at saken til politisk behandling.</p> <p>28.11.2018: Oppfølging av tilsynet skal som sak til driftsutvalget 23.10.2018 og kommunestyret 08.11.2018. Rådmannen mener at avviket er svart ut gjennom det som fremgår at saken til politisk behandling. Kontrollutvalget avventer til svar fra tilsynsmyndigheten foreligger.</p> <p>13.12.2018: Behandling i kommunestyret. Med vedtaket i sak PS 64/2018 «Oppfølging av tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Fræna kommune» anser kommunene at avviket fra Fylkesmannen er lukket.</p> <p>21.05.2019: Beredskapsplanen og ROS-analysen tar ikke opp i seg risikoen med kyststripen eller Hustadvika. Kontrollutvalget har etter hendelsen med «Viking Sky» på Hustadvika 23.3.-24.3.19 studert disse</p>	
--	--	---	--

		<p>dokumentene uten å finne konkret at båttrafikk, kyststripen eller Hustadvika er omtalt som risiko eller utgjør en del av beredskapsplanen. Kontrollutvalget vil følge opp hvordan dette blir vurdert i forbindelse med beredskapsplanen for Hustadvika kommune.</p> <p>16.10.2019: Bør stå til det foreligger en ny ROS-analyse i Hustadvika kommune.</p> <p>13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp arbeid og innhold i ROS-analysen for Hustadvika kommune.</p>	
<p>PS 17/19 og 19/19 21.05.19</p>	<p>Undersøkelse fra revisjonen – saksbehandlingsrutiner.</p> <p>Kontrollutvalget ber om at rådmannen følger anbefalinger som resultat av undersøkelsen «saksbehandlingsrutiner».</p> <p>Kontrollutvalget følger opp undersøkelsen ved å føre den opp på oppfølgingslisten.</p> <p>Kontrollutvalget ber om at funn og anbefalinger blir med inn i oppbygging av rutiner og prosedyrer i Hustadvika kommune.</p>	<p>21.05.2019: Forvaltningsrevisor redegjorde for undersøkelsen som ble bestilt og de funn som ble gjort.</p> <p>Kontrollutvalget slutter seg til de konklusjoner som er gjort og sekretærens vurdering om at saken settes på oppfølgingslisten og ber om at rådmannen følger opp anbefalingene samtidig som kontrollutvalget ber om at funn og anbefalinger blir med inn i oppbygging av rutiner og prosedyrer i Hustadvika kommune.</p> <p>13.08.2019: Brev til rådmannen. Hva er status i arbeidet med oppfølging av anbefalingene?</p> <p>06.09.2019: Svar fra rådmannen. Plan for oppfølging av anbefalingene vil inngå som en del av utarbeidelse av nytt felles internkontrollsystem for Hustadvika kommune</p> <p>Forvaltningsrapporten konkluderer med at «Videre arbeid med å samle dokumentene og implementering bør etter vår vurdering sees i sammenheng med pågående arbeid med å etablere Hustadvika kommune.»</p> <p>Kommunen tar anbefalingen til etterretning. Utarbeidelse av rutiner og prosedyrer pågår.</p> <p>16.10.2019: Avsluttes, men bør følges opp hvordan implementeringen skjer i Hustadvika kommune.</p> <p>13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp hvordan implementering av saksbehandlingsrutiner skjer i Hustadvika kommune med bakgrunn i</p>	

		de funn som ble gjort i forbindelse med undersøkelse fra revisjonen i Fræna kommune.	
PS 29/19 16.10.19	Vannforsyning i Fræna kommune og Hustadvika kommune: Kontrollutvalget registrerer i artikkel i Romsdals Budstikke 15.10.2019 at det er gått en henvendelse i juli 2019 til Fræna kommune fra Eide vassverk om tilstandene ved Skottenvatnet som er råvannskilde for Eide vassverk. Skottenvatnet ligger i Fræna kommune. Det er registrert eolibakterier i råvannskilden. Eide vassverk har henvendt seg til kommunen med problemet og hvilke tiltak en kan iverksette for å forhindre videre eolibakterier.	16.10.2019: Ut fra dette finner kontrollutvalget grunnlag til å stille følgende spørsmål og saken settes på oppfølgingslisten: <ol style="list-style-type: none">1. Hvilke henvendelser har gått til/fra Fræna kommune fra/til Eide vassverk?2. Har Fræna kommune vedtatt en hovedplan for vannforsyning?3. Hvordan blir dette arbeidet i varetatt inn mot Hustadvika kommune?4. Har ROS-analysen tatt opp i seg den risikoen som ligger i at mennesker eller dyr kan forurense råvannskilden?5. Har smittevernplanen tatt opp i seg det samme, og er den revidert siden 2009?6. Det er vannverkseier(Eide Vassverk) som har ansvaret etter «drikkevannsforskriften», men kommunen skal, jf. § 26, i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder. Hva er gjort etter at Eide Vassverk henvendte seg til kommunen?7. Hvilke avtaler er gjort mellom kommunen og vassverket om vannlevering?8. Hvem har ansvar til å sørge for å sikre råvannskilden som ligger i Fræna kommune? 13.12.2019: Kontrollutvalget ønsker å følge opp de spørsmål som ble stilt av kontrollutvalget i Fræna 16.10.2019.	
PS 11/19 13.12.2019	Kontrollutvalget ønsker å føre opp ny sak på oppfølgingslisten. Det gjelder hvordan kommunen vil praktisere økonomireglementet som går på investeringsprosjekt. Hvilke prosedyrer		

	vil kommunen følge for å ha økonomisk kontroll i prosjektene samt å avlevere prosjektrengskap og rapport innen rimelig tid.		
--	---	--	--

Kommunereform

– sjekklister for revisor,
kontrollutvalg og
sekretariat

Norges Kommunerevisorforbund

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	3
2	ARBEIDSFORM	3
3	DEFINISJONER	3
4	KONTROLLUTVALGETS OG KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATETS ROLLE.....	4
4.1	KONTROLLUTVALGETS FUNKSJONSTID	4
4.2	VALG AV REVISOR TIL FELLESNEMNDA	5
4.3	HVEM SKAL REVISOR RAPPORTERE TIL?	5
4.4	VALG AV REVISOR I DEN NYE KOMMUNEN (DER FELLESNEMNDA ER GITT FULLMAKT TIL Å VELGE LØSNING)	5
4.5	VALG AV KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT FOR DEN NYE KOMMUNEN	6
4.6	KONTROLLUTVALGETS FOKUS ETTER AT VEDTAK OM SAMMENSLÅING ER FATTET.....	6
4.7	REGNSKAPSREVISJON	6
4.8	FORVALTNINGSREVISJON	7
4.9	SELSKAPSKONTROLL	7
4.10	VURDERE KONSEKVENSER FOR EGET SELSKAP	7
5	RISIKOOMRÅDER I EN SAMMENSLÅINGSPROSESS – VURDERING AV INTERNKONTROLL	8
6	DREIEBOK – ÅRSOPPGJØR MED FOKUS PÅ KOMMUNESAMMENSLÅING	9
7	SELVKOST.....	9
8	EIENDOMSSKATT	10
9	KOMMUNALE GARANTIER	10
10	PENSJONSFORHOLD	11
11	ANSKAFFELSER	11
12	NOEN PROBLEMSTILLINGER KNYTTET TIL IKT-SYSTEMER VED KOMMUNESAMMENSLÅINGER	12
13	ARKIV.....	13
14	LEDELSE.....	13
	VEDLEGG.....	14
	REFERANSER OG KILDER:	14

1 Innledning

Styret i NKRF satte i møte 06.05.15 ned en prosjektgruppe for å forberede kontrollutvalgssekretariat og revisjonsenhetene på den forestående kommunestrukturreformen.

Målet for prosjektet ble angitt å være utarbeidelse av en sjekkliste over forhold som kommunene bør være spesielt oppmerksomme på i forbindelse med kommunereformen. Sjekklisten må også inneholde henvisninger til kilder for regelverk, veiledninger mm. der det er hensiktsmessig. Sjekklisten skal utarbeides på områdenivå, og ikke gå i detaljer.

Sjekklisten skal utformes på en måte som gjør at den blir til nytte i rådgivningen til kommunene, for kontrollutvalgets tilsyn med endringsprosessen, og for revisor som kilde for risikovurderinger.

Prosjektgruppen fikk følgende sammensetning:

<i>Orrvar Dalby</i> (leder)	daglig leder, Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat
<i>Irene Loka</i>	revisjonssjef, Kommunerevisjonen Vest, Vest–Agder IKS
<i>Anders Svarholt</i>	seksjonsleder forvaltningsrevisjon, Østfold kommunerevisjon IKS
<i>Ole Kristian Rogndokken</i>	daglig leder, NKRF

2 Arbeidsform

Prosjektgruppen har innhentet informasjon fra flere kilder for å høste erfaring fra tidligere gjennomførte kommunesammenslåinger. I tillegg har det blitt opprettet flere arbeidsgrupper som har avgitt egne rapporter. To av arbeidsgruppene rapporter er gitt en kort omtale i denne sluttrapporten, i tillegg følger de som vedlegg.

Prosjektgruppen har også hatt kontakt med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). I kapitlene 7-10 har vi gjengitt noen spørsmål som vi oversendte KMD og departementets svar.

3 Definisjoner

1) Inndelingsloven. Rundskriv og veiledninger.

Inndelingsloven av 15. juni 2001 nr. 70 og forarbeidene til denne (**Ot.prp. nr. 41 (2000-2001)**) setter de lovmessige rammene for kommunesammenslåingsprosessen.

I **Meldingsdelen i kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S) Kommunereform** har regjeringen redegjort nærmere for opplegget med kommunereformen.

I rundskriv **H-10/2015** er bestemmelsene i loven kommentert og fortolket.

Departementet har i forbindelse med Kommunereformen gitt ut flere veiledninger bl.a.:

- **Formelle rammer i byggingen av nye kommuner**
- **Veileder til reglene om offentlige anskaffelser i forbindelse med kommunereformen**

En rekke problemstillinger er imidlertid ikke avklart. Dette er et bevisst valg fra lovgiver, som ønsker at slike spørsmål drøftes og avklares mellom kommunene. Dette tilsier at det er stort rom for kommunene til å finne praktiske løsninger, så lenge de ikke strider mot loven eller dens formål.

Denne rapporten fokuserer hovedsakelig på en del slike problemstillinger som ikke er direkte løst i lov, rundskriv eller veiledninger.

2) Fellesnemndas juridiske og organisatoriske status. Myndighet. Inndelingslova § 26.

Når det er gjort vedtak om sammenslåing av to eller flere kommuner, skal det opprettes ei fellesnemnd til å forberede og gjennomføre sammenslutningen. Spørsmålet om fellesnemndas juridiske status har vært forelagt KMD og basert på departementets svar anbefaler prosjektgruppa at følgende forståelse legges til grunn:

Fellesnemnda er ikke å anse som en egen juridisk enhet, men et kommunalt organ opprettet i medhold av inndelingsloven. Det innebærer f.eks. at fellesnemnda ikke har eget organisasjonsnummer. Fellesnemnda har mange trekk av interkommunalt samarbeid iht. Kommuneloven § 27, men er ikke definert som dette.

Fellesnemnda har den myndighet som definert i lovens § 26, samt den myndighet kommunestyrene velger å gi nemnda i reglement. Det varierer litt fra prosess til prosess. Det er imidlertid viktig at fellesnemnda får delegert myndighet til å avklare både framtidig revisjons- og sekretariatsordning for den nye kommunen. For å unngå flere behandlinger i kommunestyrene, er det hensiktsmessig at denne delegasjonen vedtas i forbindelse med etableringen av fellesnemnda.

4 Kontrollutvalgets og kontrollutvalgssekretariatets rolle

En arbeidsgruppe har vurdert **kontrollutvalgets og kontrollutvalgssekretariatets rolle knyttet til kommunesammenslutningen**. Arbeidsgruppen har bestått av:

<i>Orrvar Dalby</i> (leder)	Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat
<i>Pål Ringnes</i>	Kontrollutvalgssekretariatet i Buskerud og omegn IS
<i>Mona Moengen</i>	Romerike Kontrollutvalgssekretariat IKS

Arbeidsgruppens mandat var:

- Hvilke områder og forhold er det viktig at KU og sekretariatet har spesielt fokus på i en sammenslåingsprosess?
- Tydeliggjøre prosessuelle forhold som berører kontrollutvalget.

4.1 Kontrollutvalgets funksjonstid

Det følger indirekte av bestemmelsene i Inndelingsloven at de valgte kontrollutvalgene i de kommunene som skal slå seg sammen, fungerer fram til ny kommune er etablert. Inndelingsloven har ikke hjemmel for å etablere felles kontrollutvalg i perioden fram til ny kommune er etablert.

4.2 Valg av revisor til fellesnemnda

Etter Inndelingslova § 25 skal fellesmøtet mellom de aktuelle kommunestyrene som fylkesmannen kaller inn til etter at det er gjort vedtak om sammenslåing, drøfte valg av revisor for fellesnemnda. Valg av revisor skjer deretter i de respektive kommunestyrene, forutsetningsvis som likelydende vedtak.

Inndelingsloven sier ikke noe om kontrollutvalgets rolle i behandlingen. Praksis i fra kommunene i Vestfold (fire prosesser) er at i tre tilfeller har kommunestyrene valgt revisor etter innstilling fra kommunenes kontrollutvalg. I det siste tilfellet er det gjennomført valg av revisor etter direkte vedtak i kommunestyrene.

Prosjektgruppen anbefaler å følge vanlig prosedyre ved valg av revisor i kommunene, dvs. valg foretas av kommunestyrene etter innstilling fra de sammenslående kommunenes kontrollutvalg. Dette vil også styrke legitimiteten til det valget som gjøres.

I praksis vil valg av revisor ikke volde noe problem, så lenge de kommunene som skal slå seg sammen, har samme revisor. Når kommunene har forskjellig revisor, vil det kunne tenkes at kontrollutvalgene ikke innstiller på samme revisor. Her er det lovens forutsetning at spørsmålet skal drøftes og avklares på fellesmøtet, og at kommunestyrene deretter fatter likelydende vedtak.

Normalt føres fellesnemndas regnskap av en av de berørte kommunene. Den praktiske løsningen vil da være at regnskapsførende kommunes revisor også velges som revisor for fellesnemnda.

4.3 Hvem skal revisor rapportere til?

I Ot.prp. nr. 41 (2000-2001) er det uttalt flg. under pkt. 8.2.3:

«Når det gjeld folkevalt kontroll med verksemda i fellesnemnda, bør den liggje til den enkelte kommunen sitt kontrollutval, som kan føre kontroll på vegne av sin kommune. Dermed må revisor rapportere til alle dei aktuelle kommunane/fylkeskommunane.»

Fellesnemndas funksjonstid er begrenset og det er viktig med god forankring og innsyn i alle de deltakende kommuner. På denne bakgrunn anbefales at revisor rapporterer i tråd med anbefalingene i Ot.prp. nr. 41 (2000-2001.) Se ellers pkt. 6 under.

4.4 Valg av revisor i den nye kommunen (der fellesnemnda er gitt fullmakt til å velge løsning)

Fellesnemnda kan få fullmakt til å tilsette personale i den nye kommunen, herunder revisor, jfr. § 26, 5. ledd. Inndelingslova angir prosedyre for valget og her er det entydig slått fast i samme bestemmelse at kontrollutvalgene i de sammenslående kommunene skal avgi (hver sin) innstilling.

Når kommunene har forskjellig revisor, vil det kunne tenkes at kontrollutvalgene ikke innstiller på samme revisor. Der fellesnemnda har fått fullmakt til å velge løsning, må nemnda forholde seg til innstillingene og foreta det valget den mener er det beste. Det anbefales imidlertid at en forsøker å avklare en slik situasjon i forkant av behandlingen i fellesnemnda.

Fellesnemnda kan også med hjemmel i § 26, 5. ledd få fullmakt til å videreføre «*deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller videreføre avtale med annan revisor.*» Slikt vedtak forutsetter at fellesnemnda har fått fullmakt til dette i det reglement kommunestyrene har vedtatt, og skal også skje på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalgene.

Dersom det skulle være aktuelt å konkurranseutsette revisjonsoppdraget for den nye kommunen, må det eventuelt skje i samsvar med anskaffelsesregelverket.

4.5 Valg av kontrollutvalgssekretariat for den nye kommunen

Fellesnemnda kan også få fullmakt til å videreføre sekretariatsordning for kontrollutvalget i den nye kommunen, jfr. § 26 i loven.

Kontrollutvalgene skal avgi innstilling i saker om valg av sekretariatsordning.

Som for revisjon, vil dette ikke føre til problemer i praksis, dersom kommunene har samme ordning. Der hvor kommunene har forskjellig sekretariatsløsning, vil det kunne bli forskjellig innstilling fra kontrollutvalgene. Det anbefales at en slik situasjon forsøkes avklart i forkant av behandlingen i fellesnemnda.

Prosjektgruppa anbefaler at det benyttes et settesekretariat til å forberede saken for kontrollutvalgene.

4.6 Kontrollutvalgets fokus etter at vedtak om sammenslåing er fattet

Kontrollutvalget bør i denne fasen vurdere å endre fokus fra den normale bakoverskuende tilnærmingen til et mer «her og nå» fokus. Det kan være aktuelt å be prosjektleder og rådmenn jevnlig orientere om prosessen. Videre bør kontrollutvalget bidra til at fokuset på internkontroll, interkommunalt samarbeid, eierstyring mv. er på plass både i forhold til ny kommune, men også i «gammel kommune» inntil denne opphører.

4.7 Regnskapsrevisjon

Av Inndelingslova § 25 går det fram at felles kommunestyremøte skal drøfte «*val av revisor for verksemda i fellesnemnda.*». I KMDs veileder «Formelle rammer i byggingen av nye kommuner», pkt 3.2.3, er dette omtalt som at «*kommunene må også ta stilling til hvilken revisjonsordning fellesnemndas virksomhet skal ha.*». Utover dette er det gitt få bestemmelser om revisjonens innhold og rapporteringsform.

Et av spørsmålene som må avklares er hva det skal avgis revisjonsberetning/uttalelse om. Det er ikke gitt regler om regnskap for fellesnemndene, og hva regnskapet vil omfatte kan trolig variere bl.a. utfra hvordan de er organisert. Det antas likevel at det sjelden vil være snakk om et fullstendig årsregnskap.

Utover å uttale seg om regnskapet skal revisor i kommunal sektor også uttale seg om forhold knyttet til budsjett, årsberetning, registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Det er ikke gitt at det avgis noen årsberetning for fellesnemnda, og rutiner for registrering og dokumentasjon kan, avhengig av organisering, være noe som følger rutineene i regnskapsførende

kommune. Vi mener det vil være naturlig å uttale seg om budsjett dersom det legges fram et regnskap hvor det rapporteres mot budsjett, dvs. inneholder budsjettopplysninger. Vi har videre lagt til grunn at forholdet til budsjett vurderes på samme måte som ved revisjon av kommunen.

En annen problemstilling er hvem som skal være adressat for uttalelsen. Fellesnemndene vil i de fleste tilfeller eksistere i deler av to kalenderår, slik at det vil være snakk om to uttalelser. Siden det er fellesnemndas revisor det er snakk om, mener vi det riktige må være at revisors uttalelse avgis til fellesnemnda, men da den siste uttalelsen avlegges vil ikke fellesnemnda eksistere lenger. Det virker derfor naturlig at adressat for den siste uttalelsen vil være det nye kommunestyret. Uansett hvordan dette legges opp vil det trolig bli en situasjon med ulik adressat de to årene.

En tilknyttet problemstilling er hvem som ev. skal være kopimottakere. Dette spørsmålet må henge sammen med det som er uttalt om valg av revisjonsordning og behovet for folkevalgt kontroll. Som påpekt ovenfor skal kommunene i et fellesmøte ha drøftet valg av revisor til nemnden. I tillegg er det i Ot.prp. nr. 41 (2000-2001) uttalt flg. under pkt.8.2.3: *«Når det gjeld folkevalt kontroll med verksemda i fellesnemnda, bør den liggje til den enkelte kommunen sitt kontrollutval, som kan føre kontroll på vegne av sin kommune. Dermed må revisor rapportere til alle dei aktuelle kommunane/fylkeskommunane.»* Ut fra dette er det naturlig at den enkelte kommunes kontrollutvalg og kommunestyrene får kopi av revisors revisjonsberetning/uttalelse.

4.8 Forvaltningsrevisjon

I kommuner som vil bli berørt av kommunereformen, bør tidshorisont og innhold i overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon vurderes. Det bør vurderes hvilke forvaltningsrevisjonsprosjekter som vil være mest relevante i en slik situasjon. Kontrollutvalgene bør i denne fasen også vurdere andre kontrollvirkemidler som f.eks. orienteringer fra rådmannen og virksomhetsbesøk.

4.9 Selskapskontroll

Istedenfor ordinær selskapskontroll for kommuner som går inn i sammenslåingsprosesser, vil det være aktuelt for kontrollutvalget å ha fokus på kommunens strategi med sine forskjellige interkommunale samarbeidsløsninger, jfr. KMDs veileder «Formelle rammer i byggingen av nye kommuner» pkt. 4.4.3.

4.10 Vurdere konsekvenser for eget selskap

Sekretariatene anbefales å vurdere hvilke konsekvenser kommunereformen vil få for eget selskap. Det må bli en konkret vurdering når det er hensiktsmessig å starte denne vurderingen, men den bør senest påbegynnes når det er klart at en eller flere av eierne vil berøres av kommunereformen. Konsekvensene vil både kunne bli økonomiske og strukturelle. Beslutning i slike saker må tas av eierne etter at sekretariat har utredet og vurdert saken og styret har gitt sine anbefalinger.

Den samme situasjonen vil også oppstå for de kommunalt eide revisjonsselskapene.

5 Risikoområder i en sammenslåingsprosess – Vurdering av internkontroll

I en kommunesammenslåingsprosess er det mange forhold som må på plass, men alt må ikke være på plass med det samme. Det ble derfor satt ned en arbeidsgruppe for å vurdere hvilke forhold som måtte være på plass fra dag en i den nye kommunen. Svaret på dette spørsmålet vil kunne være flere, avhengig av hvilke perspektiv som legges til grunn. Arbeidsgruppen ble bedt om å ta utgangspunkt i den interne kontrollen.

Arbeidsgruppen har bestått av:

Linn Karlsvik, (leder) revisjonssjef Sandefjord kommunerevisjon
Randi Blystad, assisterende avdelingsdirektør Oslo kommunerevisjon
Tina Skarheim, prosjektkoordinator nye Sandefjord kommune

Arbeidsgruppens mandat var:

- *Kartlegge mulige vesentlige risikoområder i en kommunesammenslåingsprosess, fra et revisjonsperspektiv.*
- *Hovedfokus vil være på tidsrommet fra kommunenes vedtak om sammenslåing frem til ny kommune er etablert.*
- *Arbeidet skal ikke lede frem til ferdige revisjonsprogram, men skal gi revisor nyttige innspill til arbeidet med å vurdere områder for revisjon i forbindelse med sammenslåingsprosessen.*

Målgruppen for vurderingen er revisorer og andre som arbeider med kommunal økonomiforvaltning.

Ambisjonen har ikke vært å avgi noen omfattende rapport eller veileder, men å peke på viktige områder som må gis oppmerksomhet.

En kommunesammenslåing innebærer veldig mange små og store beslutninger, samt veldig mye arbeid. For å lykkes må man ha bevissthet og kunnskap om rekkefølge og avhengigheter, vilje til å prioritere det viktigste – og evnen til å utsette beslutninger og arbeid som kan vente.

Vi håper at rapporten skal bidra til at et komplekst og omfattende arbeid kan gjøres håndterbart ved å «dele opp» i mindre prosjekter og å ha oppmerksomhet på hva man som minimum må lykkes med.

Arbeidsgruppen har avgrenset sitt arbeid til ikke å omfatte materielle kommunaløkonomiske eller finansielle tema.

Arbeidsgruppens rapport følger som vedlegg 1.

6 Dreiebok – Årsoppgjør med fokus på kommunesammenslåing

Det ble også opprettet en arbeidsgruppe for å utvikle ei **dreiebok for årsoppgjør med fokus på kommunesammenslåing**. Arbeidsgruppen har bestått av følgende ansatte i Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS:

Irene Loka (leder) revisjonssjef,

Monica Nilsen

Alla Steffensen

Merete Becher Ingvoldstad

Arbeidsgruppens mandat var:

- Lage et verktøy/sjekkliste til bruk ved avslutning av et kommuneregnskap i forbindelse med en kommunesammenslåing.

Dreieboken er ment å være et redskap for revisor og bygger på erfaringer fra kommunesammenslutninger i Danmark.

Dreieboken er et redskap for revisor ved revisjon av en kommune som er besluttet sammenslått med andre kommuner. Dreieboken konsentrerer seg om forhold som påvirker regnskapet. Det gjøres oppmerksom på at dreieboken kun er en veiledning og ikke kan betraktes som uttømmende.

Nedpakking av et regnskap og sammenslåing av flere regnskap er en omstendelig og tidkrevende prosess. Dreieboken bygger på erfaringer fra tilsvarende prosesser i Danmark og tar for seg handlinger knyttet til alle delene av regnskapet på kapittelnivå i KOSTRA.

Dreiebok – Årsoppgjør med fokus på kommunesammenslåing følger som vedlegg 2.

7 Selvkost

- Hva skjer med avgiftsnivået i en kommune der de sammenslående kommunene har ulikt avgiftsnivå og ulik dekningsgrad
- Bruk av selvkostfond

Departementet svarte:

«Dersom kommuner som slår seg sammen, har forskjellig avgiftsnivå og/eller selvkostgrad (f.eks. hvis en kommune har vedtatt at gebyrinntektene skal dekke 100 pst. av selvkost, mens den andre kommunen har vedtatt at gebyrinntektene skal dekke 80 pst.), må det ved sammenslåingstidspunktet avtales felles satser.

Generelt kan kommunen differensiere avgiftsnivået ut fra innbyggernes bruk av tjenestene, men ikke ut fra geografi. Adgangen til å differensiere gebyrene innad i kommunen vil avhenge av hjemmelsgrunnlaget for det enkelte gebyret.

I prinsippet skal gebyrene dekke kostnadene for tjenestene som innbyggerne har fått, og innbyggere i en kommune skal ikke subsidiere innbyggerne i en annen. Kommuner som skal slå seg sammen, bør derfor ta sikte på at selvkostfondene ved sammenslåingen er like i størrelse, relativt sett. F.eks. kan fondene bygges ned mot null i årene fram mot sammenslåingen. Dette ble bl.a. gjort i sammenslåingen mellom Inderøy og Mosvik.»

8 Eiendomsskatt

Ved sammenslåing av kommuner vil en kunne få en situasjon der en kommune har innført eiendomsskatt og en annen ikke. I eiendomsskattelova § 13 andre ledd heter det: «Får ein kommune nye grenser, skal reglane i første leden ikkje vera til hinder for at det på eigedomar i område som kjem med i kommunen, vert skrive ut eiendomsskatt etter same satsar som før utvidinga.»

Formuleringen ovenfor dekker situasjonen der en kommune utvider sine grenser, men hva vil situasjonen være dersom det opprettes en ny kommune? Vil den nye kommunen måtte forholde seg til eiendomsskattelova som en kommune som ikke har hatt eiendomsskatt tidligere, dvs. begynne med en sats på 2 promille det første året? (Jf. lovens § 13 første ledd)?

Departementet svarte:

«Dersom kommuner som skal slå seg sammen har forskjellige satser på eiendomsskatten, eller dersom en kommune har innført eiendomsskatt og den andre ikke, må kommunene bli enige om en felles sats i den nye kommunen. Departementet kan i forbindelse med en kommunesammenslåing gjøre unntak for reglene i en overgangsperiode. Denne unntaksmuligheten er hjemlet i inndelingsloven § 17. Denne bestemmelsen innebærer at kommunene kan få noe lenger tid til å samordne satsene i den nye kommunen enn det legges opp til i loven, og har blitt benyttet ved noen av de siste sammenslåingene. Unntaket åpner også for at skattesatsen kan økes hurtigere enn det eiendomsskatteloven legger opp til dersom det er aktuelt. Det vil si at det vil være mulig for den nye kommunen å ha makssats fra dag én, selv om bare den ene av de "gamle" kommunene hadde makssats. Dette har hittil ikke blitt benyttet ved en sammenslåing.»

Utgangspunktet er at ulik innretning av eiendomsskatten ikke skal hindre kommunesammenslåinger, men at eiendomsskatten må samkjøres i etterkant av sammenslåingen. Kommunene bør i vedtak om sammenslåing også klargjøre hvordan samkjøring av eiendomsskatten skal skje i den nye kommunen. Søknad om unntak må godkjennes av kongen i statsråd, som en del av kongelig resolusjon om sammenslåing.»

9 Kommunale garantier

Ved sammenslåing av to kommuner der den største kommunen (A) har en anstrengt økonomi og er i ROBEK, vil det kunne bli en situasjon der den nye kommunen vil være i ROBEK. Hvordan vil garantier gitt av den minste kommunen (B) bli behandlet? Vil det kreves ny godkjenning av fylkesmannen, jf. kommuneloven § 51, og vil en slik godkjenningssak bli vurdert på ordinær

måte, slik at det den økonomiske situasjonen i den nye kommunen som avgjør resultatet, eller vil tidligere gitte garantier videreføres?

Departementet svarte:

«Garantier som er gitt av den enkelte kommunen, vil bli videreført i sin helhet etter sammenslåingen. Det kreves dermed ikke ny godkjenning av fylkesmannen.»

10 Pensjonsforhold

Dersom kommuner som slår seg sammen har valgt ulik amortiseringstid for premieavviket, vil amortiseringsperioden kunne videreføres på samme måte som før sammenslåingen, eller må den nye kommunen velge en felles amortiseringsperiode for hele kommunen?

Ved oppløsning av en pensjonskasse kan det oppstå et avvik mellom frigjort egenkapital og kravet til egenkapital i nytt selskap. Dersom det er et positivt avvik (frigjort egenkapital er større enn kravet til innbetaling av egenkapital i nytt selskap), hvordan skal denne frigjorte kapitalen håndteres?

Departementet svarte:

Forskrift om årsregnskap og årsberetning regulerer ikke hva som skjer med (gamle) premieavvik etter en sammenslåing. Vår vurdering er at det er naturlig å bruke samme tankegang som i GKRS sitt notat: Forståelse av KRS 5 – Presisering vedrørende pensjon, hvor løsningen er at tidligere års premieavvik fortsetter med samme amortiseringstid som før. For premieavvik som oppstår etter sammenslåingen, må det imidlertid benyttes enten ett eller syv års amortiseringstid, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning § 13-4.

Uten at vi har gjort noe nærmere vurdering av spørsmålet om hvordan frigjort egenkapital ved oppløsning av en pensjonskasse vil håndteres ved en sammenslåing, vil vi anta at dette som utgangspunkt vil være inntekter som hører til i investeringsregnskapet. Nærmere vurdering må eventuelt gjøres i de konkrete sakene.

For å være sikker på vilkår, prosedyre og frister ved ev. oppsigelse av pensjonsforhold må det tas kontakt med den aktuelle pensjonskassen.

11 Anskaffelser

Anskaffelser er et omfattende område. Hvilke muligheter har kommunen til å endre eller tilpasse seg eksisterende kontrakter? Hvordan håndtere nye innkjøpsbehov som oppstår i overgangsfasen? Dette er noen av problemstillingene som er omhandlet i KMDs [veileder til reglene om offentlige anskaffelser i forbindelse med kommunereformen](#).

12 Noen problemstillinger knyttet til IKT-systemer ved kommunesammenslåinger

Ved en kommunesammenslåing vil det reise seg en rekke problemstillinger knyttet til den nye kommunens IKT-systemer. Det er umulig å omtale alle disse utfordringene, men det er enkelte forhold som utpeker seg som særlig viktig. Oppsummert handler det om:

- Å begynne arbeidet tidlig
- Å sette av nok tid og ressurser
- Å planlegge for eventuelle feilskjær underveis i prosessen

Den enkelte kommune har en rekke IT-løsninger, programmer og lisenser. Noe av det første den nye kommunen bør gjøre etter vedtak om sammenslåing, er å vurdere hvordan ny IKT struktur skal være. Etableringen av denne strukturen er en svært komplisert og arbeidskrevende prosess, som legger beslag på mye tid. Dette må tas hensyn til når prosjektet organiseres. I praksis kan dette gjøres på følgende måte:

- Få en oversikt over alle systemer og lisenser som de sammenslående kommunene har fra før, hvilke som har gått ut og hvilke som fortsatt gjelder. Det bør også avklares hvilke rettigheter og plikter som følger av lisensene, og hvilken betydning dette har i valgene som skal gjøres med henblikk på nye felles løsninger. Dette innebærer blant annet å gjennomgå eksisterende kontrakter for å avklare om det er mulig og komme ut av kontraktene dersom det er nødvendig, eller om det er mulige å overføre kontraktene til den nye kommunen.
- På flere områder vil de sammenslåtte kommunene ha ulike systemer. Definer hvilke systemer som må være felles ved oppstart av den nye kommunen (kartverket, e-post, økonomisystem, lønssystem, faktureringssystem, sak- og arkivsystem etc.), og hvilke systemer som kan vente.
- Foreta valg av hvilke systemer og programvare som den nye kommunen skal benytte. I denne delen av prosessen må det også tas høyde for hvilke kriterier som skal ligge til grunn for valgene. Eksempel på kriterier kan være funksjonalitet (hvilke systemer er enklest i bruk), kostnadseffektivisering (vil valget medføre at man klarer å utnytte stordriftsfordeler) osv.
- Utarbeid oversikt over behovet for lisenser (typer og antall) basert på de valgene som er gjort. Inngå eventuelt nye avtaler der dette er nødvendig for de systemene den nye kommunen skal benytte. Lov og forskrift om offentlige anskaffelser regulerer prosedyrene ved inngåelse av nye avtaler og handlingsrommet for regulering av eksisterende avtaler.
- Sett opp en rekkefølge for konvertering – sett av tilstrekkelig ressurser til å gjennomføre konverteringen. Innsatsen bør i første omgang rettes inn mot de områdene som er mest prekære og som må være på plass ved oppstart av den nye kommunen.
- Sett opp en plan for opplæring av brukerne. Tidsplanen må avklares med hver avdeling som blir berørt.

- Sørg for å ha nødvendige beredskapsløsninger på plass dersom det oppstår uønskede hendelser underveis.

Som nevnt er etablering av ny IKT struktur en omfattende oppgave. Erfaringer fra tidligere prosesser viser at det er stor risiko for både under- og overkapasitet etter at sammenslåingen er gjennomført. Underkapasitet vil føre til dårlige tjenester og klager fra brukere, overkapasitet vil slå ut på budsjettet. I tillegg vil det kunne være urasjonelle løsninger, der en ikke får ut stordriftseffekter. Det er derfor viktig at det legges inn sjekkpunkter der en både avstemmer plan mot behov og gjennomføring mot plan.

13 Arkiv

Kommunestrukturen vil få store konsekvenser for kommunens dokumentasjon, enten den er på papir eller digital. Arkivverket og samarbeidspartnerne i SAMDOK har laget en [veiledning om arkiv til kommuner som skal slå seg sammen](#). Veiledningen gir råd om hva som kan gjøres før vedtak om sammenslåing er fattet. Del 1 av veiledningen er klar og del 2 og 3 skal komme i løpet av 2016.

14 Ledelse

Kommunereformen gir store utfordringer både innenfor politikk og administrasjon. Godt samspill og god ledelse vil være avgjørende i prosesser og for resultater. Det må skapes både involvering, engasjement hos de involverte, og mål må tydeliggjøres. God håndtering av arbeidsgiverrollen er en av nøklene for å nå lokale mål som kommuner setter seg i kommunereformen.

KS har utarbeidet heftet [Arbeidsgiverpolitikk ved kommunesammenslåing](#), der de belyser noen sentrale forhold.

Vedlegg

- Vedlegg 1) Kommunesammenslåing – Revisors oppmerksomhetsområder og risikoer for økonomiforvaltningen
- Vedlegg 2) DREIEBOK – Årsoppgjør med fokus på kommunesammenslåing

Referanser og kilder:

Arkivverket:

<http://www.arkivverket.no/arkivverket/Arkivverket/Om-oss/Aktuelt/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2014/Orientering-om-Riksarkivarens-arbeid-med-kommunereformen>

DIFI (Prosjektveiviseren som er egnet for alle typer prosjekter):

<http://www.prosjektveiviseren.no/>

Kommunal- og regionaldepartementet:

Veileder til reglene om offentlige anskaffelser i forbindelse med kommunereformen

https://www.regjeringen.no/contentassets/1e33b4101f064067a916ab746b796304/veileder_anskaffelsesregelverket_kommunereform.pdf

KS:

Arbeidsgiverpolitikk ved kommunesammenslåinger

<http://www.ks.no/globalassets/blokker-til-hvert-fagomrade/arbeidsgiver/arbeidsgiverpolitikk/arbeidsgiverpolitikk-ved-kommunesammenslainger-et-sammendrag.pdf>

Statens kartverk:

Kommunereform <http://www.kartverket.no/kommunereform/>

Hustadvika kommune

v/kommunedirektøren

Deres referanse:

Vår referanse:
2020-009/STA

Arkivkode:

1579-030&20

Sted/dato

Molde, 09.01.2020

OPPFØLGING AV SAKER ETTER KONTROLLUTVALGETS MØTE 13.12.2019**Saker fra kontrollutvalgets møte 13.12.2019:**

PS 10/19	BUDSJETT 2020 – ØKONOMIPLAN 2020-2023 HUSTADVIKA KOMMUNE
-----------------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget uttrykker bekymring for realismen i økonomiplanen og den økonomiske bærekraften til Hustadvika kommune

Kontrollutvalget vil følge opp økonomistyringen gjennom kommunens tertialrapportering

Kontrollutvalget ønsker tilsendt månedlige rapporter fra kommunedirektøren på status økonomi

.....

Fra kontrollutvalgsmedlem Jarle Ugelstad Klavenes er det 11.12.2019 kommet følgende spørsmål som kommunedirektøren har bedt om å komme tilbake med svar på i første møte 2020:

1. Hustadvika kommune -merforbruk og trussel om å havne på Robek.

I PS 58/2019 Budsjett 2020 -økonomiplan 2020-2023 Hustadvika kommune legger kommunen opp til å bruke betydelige midler av disposisjonsfondet i 2020 for dekke tidligere merforbruk samt saldering av budsjettet i 2020.

Spørsmål:

- Hvilke hovedgrep er det kommunaldirektøren vil gjennomføre i 2020 for å unngå en situasjon der en tømmer hele disposisjonsfondet i 2020?
- I saksfremlegget henviser kommunaldirektøren til innsparinger på 34 stillinger i 2020. Hvilke stillinger gjelder dette spesifikt og når vil disse stillingene opphøre?
- Når kan Hustadvika kommune tidligst komme på Robek og hva slags forutsetninger er det som skal være oppfylt for at Hustadvika kommune kommer på Robek?

Kontrollutvalget ber om å få tilsendt og redegjort for månedsrapporten som gjelder for januar 2020 samt besvart de spørsmål som kontrollutvalgsmedlem Jarle Ugelstad Klavenes har stilt.

Kontrollutvalgets vedtak

Følgende ny sak føres opp på oppfølgingslisten til videre behandling i kontrollutvalget:
«Investeringsprosjekt og økonomireglement/investeringsreglement.»

Ingen saker avsluttes på oppfølgingslisten til kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets behandling

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Ressurser til barn med spesielle behov i skole og barnehage i Eide kommune»:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp gjenstående anbefalinger relatert til pkt. 14 og 15 samt at utvalget vil undersøke hvordan en harmoniserer tildeling av spesialpedagogiske ressurser på overordnet nivå.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en oppdatert status og redegjørelse siden møtet i kontrollutvalget i Eide den 11.09.2019 på:

Pkt.14, der lederne i barnehage og skole, pedagogene i barnehagen samt ansatte i PPT har en felles forståelse for hva som ligger i begrepet «tidlig innsats».

Pkt. 15, der skoler og barnehager i høyere grad vurderer spesifikke tiltak innenfor rammen av det ordinære.

(Vedlegg: Redegjørelse fra skolefaglig rådgiver 02.09.2019)

Innkjøpsområdet, Eide:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp implementering av innkjøpsreglementet og lovverket rundt dette samt hvordan reglementet utøves i praksis.

Hustadvika kommunestyre vedtok økonomireglementet 14.11.2019 i PS sak 29/2019. I dette inngår et kapittel om innkjøpsområdet. Det vises til eget innkjøpsreglement. Kontrollutvalget kan ikke se at dette er behandlet eller vedtatt.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på hvordan en tenker seg innkjøpsregelverket (sentralt og lokalt) implementert i organisasjonen.

Oppfølging av kommunereformen, Eide og Fræna:

Kontrollutvalget ønsker til neste møte en gjennomgang av alle punkter i NKRF sin sjekklister i forbindelse med kommunereformen og hvordan disse er eller bli behandlet i Hustadvika kommune.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på hvordan de forhold som er listet opp i NKRF sin sjekklister ang. kommunereformen pkt. 7-14 er løst i Hustadvika kommune.

(Vedlegg: Kommunereform -sjekklister for revisor, kontrollutvalg og sekretariat)

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Drift og forvaltning av pedagogisk-psykologisk tjeneste for Gjemnes, Eide og Fræna»:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp gjenstående anbefalinger og det svar som sist ble gitt fra leder PPT til kontrollutvalget 11.09.2019 i Eide gjennom svar fra 02.09.2019.

Anbefalingene:

- Vakante stillinger blir besatt av kvalifiserte medarbeidere.
- Tilmeldte saker følges opp innen akseptabel tid.
- Det utarbeides oversikter over saksbehandlingstid fra henvisning til sakkyndig vurdering er utarbeidet.
- Prosedyrene i PP-tjenesten gjennomgås og oppdateres.
- Det avsettes tid og ressurser til hjelp til skolene i arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling.
- Avvikssystem etableres.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på status i PPT og hvordan de vedtatte anbefalingene er tenkt er løst i Hustadvika kommune.

(Vedlegg: Svar fra enhetsleder PPT 02.09.2019.)

Innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune:

Kontrollutvalget er kjent med at Hustadvika kommune skal ta i bruk et elektronisk kvalitetssystem.

Kontrollutvalget viser til undersøkelse av personalforvaltningen i Fræna kommune behandlet av kontrollutvalget i Fræna 27.11.2019, sak PS 34/19. Kontrollutvalget vil i den sammenheng følge opp de anmerkninger som fremgår av undersøkelsen

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse og status.

(Vedlegg: Rapport fra undersøkelse om personalforvaltningen i Fræna kommune)

Kommunen sine medlemskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid:

Kontrollutvalget ser det som vesentlig å følge opp hvordan kommunen har tenkt å innrette seg der en må kjøpe tjenester fra interkommunale samarbeid og selskap en har eierinteresser i. Kontrollutvalget vil be om en status fra arbeidsgruppen som arbeider med disse spørsmålene samt hva som er status i utarbeidelse av eierskapsmeldingen.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse og status i hvilke selskap og samarbeid Hustadvika kommune er medeiere og deltakere i og hvilken strategi en velger videre.

«Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune», jf. sak PS 25/17, herunder «Vedlikehold og opprusting av Fræna ungdomsskole – Lov om offentlige anskaffelser», jf. sak PS 26/17:

I tillegg til de anbefalinger som skulle følges opp og iverksettes av rådmannen ønsker kontrollutvalget i Fræna den 27.11.2019 at kontrollutvalget i Hustadvika følger opp hvordan kommunen sikrer seg med garantier for arbeid som er utført. (Garantiansvar)

Kontrollutvalget viser til den avlagte forvaltningsrevisjonsrapporten med anbefalinger og ber kommunedirektøren om en redegjørelse på arbeidet med å legge frem tilstandsrapport for

innvendig status på bygg, samt kostnadskalkyle for vedlikeholds-/ renoveringsbehov på bygg og anlegg.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en status på evaluering av reglementet for kommunale byggeprosjekt og resultatet fra evalueringen.

Tilsyn med arkivforholdene i Fræna kommune:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp avslutning av arkiv i gamle kommuner samt dannelse av arkiv i ny kommune. I tillegg ønsker en å følge opp hvordan kommunen innretter sine rutiner mot personopplysningsloven og GDPR.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på status for arkivforholdene i hhv. de avsluttede kommunene og hvordan arkivsituasjon og organisering er i Hustadvika kommune. Videre hvordan kommunen har innrettet sine rutiner for å følge personopplysningsloven og GDPR.

Rapport etter tilsyn med kommunal beredskapsplikt – Fræna kommune:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal førte i 2018 tilsyn med Fræna kommune sin oppfølging av den kommunale beredskapsplikten.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på status for arbeidet med ROS-analyse og kommunal beredskapsplan i Hustadvika kommune.

Undersøkelse fra revisjonen – saksbehandlingsrutiner i Fræna kommune:

Kontrollutvalget i Fræna bestilte en undersøkelse fra revisjonen på saksbehandlingsrutiner i Fræna kommune. Forvaltningsrevisor redegjorde i kontrollutvalgsmøtet 21.05.2019 for undersøkelsen som ble bestilt og de funn som ble gjort.

Rådmannen svarte kontrollutvalget på oppfølging av anbefalingene den 06.09.2019 om at plan for oppfølging av anbefalingene vil inngå som en del av utarbeidelse av nytt felles internkontrollsystem for Hustadvika kommune.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på status for arbeidet med oppfølging av anbefalingene og etablering og implementering av rutiner i Hustadvika kommune.

(Vedlegg: Rapport fra undersøkelse om saksbehandlingsrutiner i Fræna kommune)

Vannforsyning i Fræna kommune og Hustadvika kommune:

Kontrollutvalget i Fræna registrerer i artikkel i Romsdals Budstikke 15.10.2019 at det er gått en henvendelse i juli 2019 til Fræna kommune fra Eide vassverk om tilstandene ved Skottenvatnet som er råvannskilde for Eide vassverk. Skottenvatnet ligger i Fræna kommune. Det er registrert eolibakterier i råvannskilden.

Kontrollutvalget behandlet saken i møtet 16.10.2019 og fremmet følgende spørsmål som en ønsket svar på:

1. Hvilke henvendelser har gått til/fra Fræna kommune fra/til Eide vassverk?
2. Har Fræna kommune vedtatt en hovedplan for vannforsyning?
3. Hvordan blir dette arbeidet i varetatt inn mot Hustadvika kommune?
4. Har ROS-analysen tatt opp i seg den risikoen som ligger i at mennesker eller dyr kan forurense råvannskilden?
5. Har smittevernplanen tatt opp i seg det samme, og er den revidert siden 2009?

6. Det er vannverkseier(Eide Vassverk) som har ansvaret etter «drikkevannsforskriften», men kommunen skal, jf. § 26, i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder. Hva er gjort etter at Eide Vassverk henvendte seg til kommunen?
7. Hvilke avtaler er gjort mellom kommunen og vassverket om vannlevering?
8. Hvem har ansvar til å sørge for å sikre råvannskilden som ligger i Fræna kommune?

Spørsmålene ble på grunn av at kontrollutvalgsperioden for kontrollutvalget i Fræna snart var over, ikke videresendt til rådmannen i Fræna, men kontrollutvalget ba om at kontrollutvalget i Hustadvika fulgte opp de spørsmål som var stilt.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse på status for arbeidet med oppfølging av spørsmålene 2-8 som er relevant for Hustadvika kommune.

Investeringsprosjekt og økonomireglement/investeringsreglement:

Hvordan vil kommunen praktisere økonomireglementet som går på investeringsprosjekt? Hvilke prosedyrer vil kommunen følge for å ha økonomisk kontroll i prosjektene samt å avlevere prosjektrengskap og rapport innen rimelig tid?

Kontrollutvalget ber om en redegjørelse fra kommunedirektøren på disse spørsmålene.

PS 12/19	EVENTUELT
-----------------	------------------

Hjemmetjenesten i Hustadvika kommune

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse til neste møte i kontrollutvalget om status for hjemmetjenesten i Hustadvika kommune utover det som kommer frem av saksutredningen relatert til sak 45/19 i Hustadvika kommunestyre 12.12.2019.

Kontrollutvalget ber om en redegjørelse fra kommunedirektøren på dette spørsmålet.

.....

Fra kontrollutvalgsmedlem Jarle Ugelstad Klavenes er det 11.12.2019 kommet følgende spørsmål som kommunedirektøren har bedt om å komme tilbake med svar på i første møte 2020:

2. Saksforberedelser ifm skolestruktursak for Sylte/Malme, Haukås og Tornes.

I kommunestyremøte 17. oktober 2019 var det satt opp en sak om skolestruktur for Sylte/Malme, Haukås og Tornes. Saken hadde ingen innstilling fra kommunaldirektøren og det lå ikke ved noen saksutredning i et Hustadvika kommune perspektiv fra kommunaldirektøren.

I Hustadvika kommunes politiske reglement i kapitel 2.1 er saksforberedelser beskrevet.

2. Reglement for kommunestyret

2.1 SAKSFORBEREDELSE

- a) Kommunedirektøren skal sørge for at de sakene som skal opp til behandling i kommunestyret, er forsvarlig forberedt og i samsvar med lov, reglement og andre bindende forutsetninger, jf. kommuneloven § 13-1. Økonomiske og strukturelle konsekvenser skal tydelig komme frem.

Spørsmål:

- I hvilken grad mener kommunaldirektøren at han har ivaretatt det politiske reglementet jf. Kommuneloven § 13-1 i forsvarlig saksforberedelser?
- I hvilken grad mener kommunaldirektøren at økonomiske konsekvenser for Hustadvika kommune kommer fram i saksutredningen?

3. Vedtak i skolestruktursaken ifm Tornes skole

Kommunestyret vedtak i skolestruktursaken punkt fire omhandler Tornes skole. Vedtatt formulering er blant annet følgende: « Bevilgede midler i budsjett 2019 benyttes til å bygge sløydrom/ teknologi- rom, samt 4 nye grupperom».

Spørsmål:

- Forstår kommunaldirektøren at budsjett 2019 gjelder budsjett for Hustadvika kommune eller Fræna kommune?
 - Hvis dette gjelder budsjett for Hustadvika kommune, hvilken post på Hustadvika kommunes budsjett for 2019 omhandler Tornes skole?
 - Hvis dette gjelder budsjett for Fræna kommune, hvilken lov hjemmel er det kommunaldirektøren vil benytte for å omdisponere vedtak fattet av Fræna kommunestyret så lenge Fræna kommune fortsatt er en juridisk enhet?

Kontrollutvalget ber om svar på spørsmålene i dette brevet innen 03.02.2020.

Med hilsen

Sigrid Gjendem Fjørtoft
leder

Sveinung Talberg
Rådgiver

Kopi:
Revisjon

Fra: Per Sverre Ersvik <per.sverre.ersvik@hustadvika.kommune.no>
Sendt: 6. februar 2020 10:22
Til: Talberg, Sveinung
Kopi: Sigrid Gjendem Fjørtoft
Emne: SV: Kontrollutvalget i Hustadvika kommune - oppfølging av saker fra møte 13.12.19
Vedlegg: Kontrollutvalget desember 2019.docx

Hei igjen

En så kort frist som angitt i deres henvendelse har vært krevende å oppfylle, gitt det betydelige omfang i henvendelsen.

Videre har undertegnede vurdert det slik at det er ønskelig med muntlig redegjørelse i møte for flere av punktene.

Jeg har utarbeidet tilsvaret på den henvendelse kontrollutvalget har sluttet seg til fra Klavenes, og sender over denne samlet selv om jeg registrerer at kontrollutvalget i sin siste henvendelse grupperer spørsmålene noe annerledes.

Jeg kommer tilbake med nærmere svar på de øvrige punkter i henvendelse så raskt det er praktisk mulig.

Mvh
Per Sverre Ersvik
kommunedirektør

Fra: Talberg, Sveinung <sveinung.talberg@kontrollutvalgromsdal.no>
Sendt: torsdag 6. februar 2020 09:11
Til: Per Sverre Ersvik <per.sverre.ersvik@hustadvika.kommune.no>
Kopi: Sigrid Gjendem Fjørtoft <sigrid.gjendem.fjortoft@sbm.no>
Emne: VS: Kontrollutvalget i Hustadvika kommune - oppfølging av saker fra møte 13.12.19

Vedlegget / vedleggene i denne eposten har blitt renset med Check Point Sandblast Threat Extraction. klikk her for å få originalfilene. Dette er vanligvis ikke nødvendig.
Hustadvika IKT

Viser til epost 13.01.20 m/vedlegg som vi ikke kan se å ha fått svar på innen fristen 03.02.20. Sakene til kontrollutvalgets møte 14.02.20 skal sendes ut i morgen, så jeg må få et svar i dag.

Med hilsen

Sveinung Talberg
Rådgiver

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde
Tlf 71 11 10 00 sentralbord
Tlf 71 11 14 52 direkte
Mobil 991 60260
Epost sveinung.talberg@kontrollutvalgromsdal.no
postmottak@kontrollutvalgromsdal.no
Nettside kontrollutvalgromsdal.no

Fra: Talberg, Sveinung

Sendt: 13. januar 2020 14:07

Til: postmottak@hustadvika.kommune.no

Kopi: Per Sverre Ersvik <per.sverre.ersvik@hustadvika.kommune.no>; Sigrid Gjendem Fjørtoft <sigrid.gjendem.fjortoft@sbm.no>; 'post@mrrevisjon.no' <post@mrrevisjon.no>

Emne: Kontrollutvalget i Hustadvika kommune - oppfølging av saker fra møte 13.12.19

Viser til vedlagte brev med vedlegg.

Med hilsen

Sveinung Talberg
Rådgiver

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Tlf 71 11 10 00 sentralbord

Tlf 71 11 14 52 direkte

Mobil 991 60260

Epost sveinung.talberg@molde.kommune.no
postmottak@kontrollutvalgromsdal.no

Nettside kontrollutvalgromsdal.no

Spørsmål til kommunaldirektør ifm møte med kontrollutvalget 13. desember 2019

1. Hustadvika kommune -merforbruk og trussel om å havne på Robek.

I PS 58/2019 Budsjett 2020 -økonomiplan 2020-2023 Hustadvika kommune legger kommunen opp til å bruke betydelige midler av disposisjonsfondet i 2020 for dekke tidligere merforbruk samt saldering av budsjettet i 2020.

Spørsmål:

- Hvilke hovedgrep er det kommunaldirektøren vil gjennomføre i 2020 for å unngå en situasjon der en tømmer hele disposisjonsfondet i 2020?

Svar:

Kommunedirektøren vil legge til rette for å starte det politiske arbeidet i utvalgene Helse, sosial og omsorg, Teknisk, miljø og næring og Oppvekst, kultur og kunnskap i ett av de første møtene i 2020. Fokus blir på å gjennomføre prosesser med å finne strukturelle grep som vil stabilisere den økonomiske situasjonen i Hustadvika kommune. Samtidig skal det arbeides aktivt i den administrative organisasjonen for å trygge gode tjenester samtidig som en har strengt fokus på kostnadene ved tjenestene.

- I saksfremlegget henviser kommunaldirektøren til innsparinger på 34 stillinger i 2020. Hvilke stillinger gjelder dette spesifikt og når vil disse stillingene opphøre?

Svar:

Stillingene er fordelt på hele kommuneorganisasjonen. Innen oppvekst skal bemanningsnormene etterleves og derved kommer reduksjonen av bemanning ved omplasseringer og naturlig avgang. Innen tekniske tjenester vil nedbemanningen skje ved naturlig avgang og en streng vurdering av behovet for nyrekruttering. Innen helse var en stor del av bemanningsreduksjonen knyttet til nedleggelse av en avdeling ved Fræna sykehjem som kommunestyret ikke vedtok. Videre arbeid med strukturelle grep vil avklare dette nærmere fremover. Det er innenfor administrasjon og teknisk at reduksjonen i stillinger vil bli synlig først. Ingen midlertidige stillinger blir forlenget. Ved naturlig avgang blir ikke stillingene erstattet, hvis dette ikke er tvingende nødvendig. Omfordeling av oppgaver og endret organisering, skal sikre forsvarlige tjenester. Samtidig ser en at det er mulig å ta ut effekten av digitaliseringen som har skjedd de siste årene.

Når stillingene opphører vil variere: det vil være avhengig av når medarbeidere slutter og endringer i organisasjonen. Noen stillinger har allerede blitt inndratt og flere kommer i første halvår 2020. I en organisasjon med ca. 1200 medarbeidere må en se på løsninger fortløpende.

- Når kan Hustadvika kommune tidligst komme på Robek og hva slags forutsetninger er det som skal være oppfylt for at Hustadvika kommune kommer på Robek?

Svar:

Kommuneloven § 28-1 har bestemmelser for når en kommune kommer på ROBEK-listen. Hustadvika kommune kan tidligst komme på ROBEK i 2021, men det betinger at flere forhold er oppfylt. Kommunedirektøren ser på det som en av sine viktigste oppgaver å sikre at Hustadvika opprettholder sin økonomiske handlefrihet.

2. Saksforberedelser ifm skolestruktursak for Sylte/Malme, Haukås og Tornes.

I kommunestyremøte 17. oktober 2019 var det satt opp en sak om skolestruktur for Sylte/Malme, Haukås og Tornes. Saken hadde ingen innstilling fra kommunaldirektøren og det lå ikke ved noen saksutredning i et Hustadvika kommune perspektiv fra kommunaldirektøren.

I Hustadvika kommunes politiske reglement i kapitel 2.1 er saksforberedelser beskrevet.

2. Reglement for kommunestyret

2.1 SAKSFORBEREDELSE

- a) Kommunedirektøren skal sørge for at de sakene som skal opp til behandling i kommunestyret, er forsvarlig forberedt og i samsvar med lov, reglement og andre bindende forutsetninger, jf. kommuneloven § 13-1. Økonomiske og strukturelle konsekvenser skal tydelig komme frem.

Spørsmål:

- I hvilken grad mener kommunaldirektøren at han har ivaretatt det politiske reglementet jf. Kommuneloven § 13-1 i forsvarlig saksforberedelser?

Svar:

Kommunedirektøren i Hustadvika kommune har ikke hatt mulighet til å saksbehandle til kommunestyret 17. oktober. Saken som ble lagt fram uten innstilling, ble lagt fram etter politisk ønske. Saksforberedelsen har blitt gjort av rådmannen i Fræna, som har de samme kravene til saksutredning som kommunedirektøren i Hustadvika kommune. Saken ble lagt fram slik den var blitt forberedt for Fræna kommune.

- I hvilken grad mener kommunaldirektøren at økonomiske konsekvenser for Hustadvika kommune kommer fram i saksutredningen?

Svar:

Som sagt over har ikke kommunedirektøren utredet denne saken, og det forelå derfor for Hustadvika kommune uten innstilling. Kommunestyret har

anledning til å fatte vedtak og kommunedirektørens oppgave er å gjennomføre vedtak.

3. Vedtak i skolestruktursaken ifm Tornes skole

Kommunestyret vedtak i skolestruktursaken punkt fire omhandler Tornes skole. Vedtatt formulering er blant annet følgende: « Bevilgede midler i budsjett 2019 benyttes til å bygge sløydrom/ teknologi- rom, samt 4 nye grupperom».

Spørsmål:

- Forstår kommunaldirektøren at budsjett 2019 gjelder budsjett for Hustadvika kommune eller Fræna kommune?

Svar:

Fræna kommune.

- Hvis dette gjelder budsjett for Hustadvika kommune, hvilken post på Hustadvika kommunes budsjett for 2019 omhandler Tornes skole?
- Hvis dette gjelder budsjett for Fræna kommune, hvilken lov hjemmel er det kommunaldirektøren vil benytte for å omdisponere vedtak fattet av Fræna kommunestyret så lenge Fræna kommune fortsatt er en juridisk enhet?

Svar:

Kommunedirektøren i Hustadvika kommune kan ikke gjennomføre vedtak gjort av kommunestyret i Hustadvika kommune før Hustadvika kommune er etablert, altså fra og med 1.01.2020. Det er rådmannen i Fræna som gjennomfører vedtak gjort i Fræna kommune.

Jarle Ugelstad Klavenes

Kontrollutvalgsmedlem, Hustadvika kommune.

Kommunedirektøren har valgt å legge inn sine svar direkte i dokumentet knyttet til det respektive spørsmål.

Per Sverre Ersvik
kommunedirektør

HUSTADVIKA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2020-1579/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 04.02.2020

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 11/20	Kontrollutvalget	14.02.2020

EVENTUELT

Erfaringsutveksling fra NKRF's kontrollutvalgskonferanse 2020

Kontrollutvalget i Hustadvika deltok med alle medlemmene på konferansen. Kontrollutvalgssekretær deltok også på konferansen 29.1.-30.1.20. Det er ønskelig at deltakerne deler erfaring og læring fra konferansen i møtet 14.02.20. Dokumentasjon fra konferansen ligger ute på lenken:
<https://www.nkrf.no/nkrfs-kontrollutvalgskonferanse-2020>.

Invitasjon til opplæringsdag for kontrollutvalg v/Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 17.3.2020

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal inviterer hvert år til en opplæringsdag for sine kontrollutvalg. I år er konferansen lagt til 17.03.2020 på Alexandra Hotell i Molde. Det er ønskelig at flest mulig av kontrollutvalget sine medlemmer deltar på opplæringsdagen. Viser til utsendt epost med info fra daglig leder i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal og vedlegg til denne saken med program.

En legger med dette saken frem for vurdering om deltakelse fra kontrollutvalget i Hustadvika.

Invitasjon til Forum for kontroll og tilsyn sin kontrollutvalgslederskole 21.4.-22.4.2020

Forum for Kontroll og Tilsyns (FKT) formål er å være en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner. Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) ble stiftet i 22. november 2005. Organisasjonen har per 1.1 2020 130 kommuner og 4 fylkeskommuner som medlemmer. Hustadvika kommune er i dag ikke medlemskommune, men kontrollutvalget har egen sak om medlemskap til behandling is sak PS 09/20 i møte 14.02.20. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er medlem. FKT sine primære oppgaver er å styrke kontrollutvalgene og sekretariatenes arbeid med kontroll og tilsyn, være pådriver i arbeidet med faglig utvikling av kontrollutvalgene og sekretariatene, være en arena for erfaringsutveksling og styrke kontrollutvalgene og sekretariatenes kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag.

For første gang skal FKT arrangere et eget opplæringsopplegg for kontrollutvalgsledere. Vi har fått en ny kommunelov som styrker kontrollutvalgets rolle i den kommunale egenkontrollen. Opplegget for opplæringen er noe mer enn en ordinær konferanse. En går dypere inn i den viktige rollen det er å være KU-leder, håndtering av henvendelser, hva kontrollutvalget kan – og ikke kan gjøre mm.

Viser til lenke: <https://www.fkt.no/konferanser/kontrollutvalgsskolen-2020/> og vedlagte program for samlingen.

En legger med dette saken frem for vurdering om deltakelse fra kontrollutvalget i Hustadvika.

FKT sin fagkonferanse og årsmøte 3.6.-4.6.2020

Viser til orientering om FKT som organisasjon i ovennevnte sak. Hvert år arrangerer FKT fagkonferanse for kontrollutvalg og deres sekretariat der en setter søkelyset på saker og problemstillinger som er aktuelle for kommunale kontrollutvalg. I 2020 vil FKT ha ulike innlegg om hvordan det er å være ny i kontrollutvalget, forventninger fra blant annet ordfører og rådmann.

Årsmøtet avholdes i forbindelse med fagkonferansen om ettermiddagen 3. juni.

Viser til lenke: <https://www.fkt.no/konferanser/fagkonferansen-2020/fagkonferansen-2020/> og vedlagte program for samlingen.

En legger med dette saken frem for vurdering om deltakelse fra kontrollutvalget i Hustadvika.

Sveinung Talberg
rådgiver

Folkevaldopplæring –17. 3.2020 -Alexandra Hotel, Molde

Tidspunkt	Tema	Foredragsholder
09:00 – 09:30	REGISTRERING og noe å bite i	
09:30 - 09:35	Innledning	Daglig leder Jane Aspen, Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
09:35 – 10:30	Systemsvikt i kommunal sektor <ul style="list-style-type: none"> - Rettslige krav til forvaltningens systeminnretning 	Professor Erik Magnus Boe , UiO
10:30-10:45	PAUSE	
10:45 – 11:45	State of the Nation <ul style="list-style-type: none"> - Hva er tilstand i Norge for kommunale og fylkeskommunale bygg, veier, vannforsyning og avløpsanlegg? - Rådgivende ingeniørers forening (RIF) sin tilstandsanalyse av infrastrukturen i Norge vil bli presentert og gjennomgått <ul style="list-style-type: none"> o Kommunale og fylkeskommunale bygg: https://www.rif.no/wp-content/uploads/2019/08/Bygg.pdf o Kommunale og fylkesveier: https://www.rif.no/wp-content/uploads/2019/08/Vei.pdf o VA-anleggene og –nett: https://www.rif.no/wp-content/uploads/2019/08/Vann-Avløpsanlegg.pdf - Hvilken rolle bør kontrollutvalgene ta ovenfor sine kommuner? 	FoU-leder Tom Baade-Mathiesen , Norconsult
11:45 – 12:30	LUNSJ	
12:30 – 13:10	Kommuneøkonomi <ul style="list-style-type: none"> - Finansielle måltall 	Stabssjef for økonomi- og virksomhetsstyring Lars Kr. Fylling , Ålesund kommune
13:10– 13:45	Økonomi for ikke-økonomer <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan lese og forstå kommuneregnskaper 	Kommunalsjef økonomi, teknisk og næring Åge Sandsengen , Nord-Aurdal kommune
13:45 – 14:00	PAUSE	
14:00 – 15:00forts Økonomi for ikke-økonomer <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan lese og forstå kommuneregnskaper - Sentrale regnskapsmessige forhold som kontrollutvalgene bør være opptatt av 	Kommunalsjef økonomi, teknisk og næring Åge Sandsengen , Nord-Aurdal kommune
15:00-15:15	PAUSE – med kaffe og kake	
15:15 – 16:15	Eierskapsforvaltning <ul style="list-style-type: none"> - Prinsipper for god eierskapsutøvelse 	Avdelingsdirektør Georg Rabl , Eierskapsavdelingen i Næringsdepartementet
16:15-16:30	PAUSE	
16:30 – 17:00	Hvordan bør kontrollutvalgene følge opp eierskapsforvaltningen	Kontrollsjef Tor Harald Hustad , Møre og Romsdal fylkeskommune

Kontrollutvalgsleder-skolen 21.-22 april 2020

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport

Program 21. april

19.00	Åpning og gjennomgang av opplegg/program <i>Styreleder/generalsekretær, FKT</i>
20.00	Fellesmiddag på hotellet

Program 22. april

08.30	Forventninger til kontrollutvalget <i>Statssekretær Aase Marthe Horrigmo, Kommunal- og moderniseringsdepartementet</i>
08.50	Rolle og ansvar som kontrollutvalgsleder <i>Seniorrådgjevar Roald Breistein, sekretariatet for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune</i>
09.35	<i>Pause</i>
09.45	Hvordan kan kontrollutvalgslederen bidra til gode møter? <i>Aud Kvalvik, KU-leder Melhus kommune</i>
10.10 <i>innlagt pause</i>	Møteoffentlighet og habilitet <i>Seniorrådgiver Torbjørn Brandt, Konsek Trøndelag IKS</i>
11.30	Lunsj
12.30	«20 spørsmål»
13.00 <i>innlagt pause</i>	Gruppeoppgave: <i>Henvendelser til kontrollutvalget</i>
14.00	Presentasjon av gruppearbeid
14.45	<i>Pause</i>
15.00	Hvilke typer saker kommer til kontrollutvalget – og hvordan skal de håndteres? <i>Manager Birthe Bjørkelo, Deloitte</i>
15.45	Avslutning <i>Styreleder/generalsekretær, FKT</i>

Praktisk informasjon

Tidspunkt	21. – 21. april 2020 Kl. 19.00 – 20.00 (inkl. registrering) Kl. 08.30 – 16.00
Hotell	Clarion Hotel & Congress Oslo Airport Fra Oslo Lufthavn Gardermoen til hotellet: Shuttlebuss S44 - rett utenfor ankomsthallen (8 minutter). Vi gjør oppmerksom på at bussen koster 70,- per vei/per person. Se shuttlebuss-tidene her
Deltakeravgift	medlemmer: kr 5 100 (uten overnatting og middag: kr. 3 800) ikke-medlemmer: kr 5 500 (uten overnatting og middag: kr. 4 200)
Påmeldingsfrist	Mandag 9. mars Bindende påmelding via FKTs nettside For å få gjennomført det faglige opplegget på en best mulig pedagogisk måte, har vi satt et tak på antall deltakere på 50 personer. Kontrollutvalgsmedlemmer (fortrinnsvis nestledere) kan melde seg på, men lederne vil bli prioritert. Påmeldinger mottas inntil konferansen ev. blir fullbooket. Vi vil vurdere å arrangere kontrollutvalgslederskolen andre steder i landet hvis vi ser at pågangen er stor.
Ev. avbud	Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 + FKTs eventuelle kostnader til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.
	Det tas <u>forbehold</u> om endringer i programmet. Timeplanen er <u>veiledende</u> .

FAGKONFERANSE | KONTROLL OG TILSYN

Gardermoen | 3 - 4. juni 2020

Årsmøte i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) | 3. juni 2020

[#fkt2020](#)

Dag 1	Tirsdag 3. juni 2020
09.00	Registrering med enkel frokost for tilreisende samme dag
10.00	Velkommen til fagkonferansen Styreleder Benedikte Muruvik Vonen , FKT
10.05	Åpningsinnlegg Ikke avklart
10.30 (inkl. tid til spørsmål)	Norsk barnevern i internasjonalt søkelys Direktør Mari Trommald , Bufdir
11.20	Pause
11.30	Kontrollutvalet – restavfall etter kommunevalet? Kontrollutvalgsleder Ivar Mork , Ulstein kommune
12.00	Lunsj
13.00	Kontrollutvalget og ordføreren Ordfører Jon Ivar Nygård , Fredrikstad kommune
13.30	Kontrollutvalget og rådmannen Rådmann og nestleder i Norsk Rådmannsforum Tone Marie Nybø Solheim
14.00	Pause
14.10	Paneldebatt: kontrollutvalgsleder, tidl. ordfører og rådmann Debattleder Marit Gilleberg , Tolga kommune
14.30	Pause før årsmøtet

	ÅRSMØTE 2020 FKT
14.30 – 14.45	Pause og registrering til årsmøte 2020
14.45 – 16.30	Årsmøte 2020
17.00 – 20.00	Utflukt til Eidsvollbygningen
Aperitiff: ca. 20.15 Middag: 20.30	Felles middag på hotellet

Dag 2	Onsdag 4. juni 2020
09.00 (inkl. spørsmål fra salen)	Kommunene og arbeidsmiljøloven Direktør Trude Vollheim , Arbeidstilsynet
09.45	Pause
10.00 (inkl. spørsmål fra salen)	Hvordan kan vi få til bedre samordning mellom statlig tilsyn og forvaltningsrevisjon? Fagdirektør Petter Lodden , fylkesmannen i Vestfold og Telemark
10.45	Pause/utsjekking
11.00 (inkl. spørsmål fra salen)	Selskapskontroll av et regionalt bompengeselskap (Ferde AS) Manager Frode Løvlie , Deloitte
11.45	Pause
12.00	Et skråblikk på kontroll og tilsyn Tidl. fylkesmann Sigbjørn Johnsen
12.50	Avslutning Styreleder Benedikte Muruvik Vonen , FKT
13.00	Lunsj

PRAKTISK INFORMASJON

INFORMASJON OM ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) som har tale-, forslags- og stemmerett.

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen seks uker før årsmøtet, altså innen 22. april 2020.

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 20. mai 2020.

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 20. mai 2020.

Leder i valgkomiteen: Frank Willy Djuvik, tidl. kontrollutvalgsleder i Sogn og Fjordane fylkeskommune | Frank.willy.djuvik@gmail.com | Mobil: 926 26 976

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Se nettsiden www.fkt.no eller kontakt sekretariatet: Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen: Tlf. 414 71 166, fkt@fkt.no

FØR MIDDAG

I år inviterer vi til en utflukt til Eidsvollbygningen der vi får en omvisning. Bygningen ble pusset opp i forbindelse med 200-års jubileet og Carsten Ankers interiør med rekonstruerte tapet og farger, tekstiler og inventar er rekonstruert. Kanskje dukker pris Christian Frederik opp.

Husk å registrere din interesse for utflukten når du melder deg på.

INFORMASJON OM HOTELLET, parkering mm.

[Quality Airport Hotel Gardermoen](#)

PÅMELDING

Påmelding via særskilt skjema på FKTs nettside: www.fkt.no

Bindende påmelding **innen tirsdag 8. april 2020**. Det tas forbehold om endringer i programmet.

Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

DELTAKERAVGIFT

- Deltakelse med overnatting (helpensjon): Kr 6 800 (Ikke medlem kr 7 200)
- Deltakelse uten overnatting, sosialt program og middag (dagpakke): Kr 5 150 (Ikke medlem kr 5 550)
- FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).
- Ekstra overnatting fra 2.-3. juni 2020: Kr 1 145